

Talknusernes bud:

Sådan påvirker landstendenser kommunalvalget

analyse side 14

Grønne oaser hitter:

Vi vil have græs og træer i gader og stræder

byplanlægning side 28

En ny udfordrer:

Marie Brixtofte vil ind i politik

politisk arv side 8

Kommunen. **DK**

Politik fra rødderne

TORS DAG 14. JANUAR 2021 NR. 1. 64. ÅRGANG

Kommunal kunst keder sig i kælderen

glemte kunstværker side 4-8

Kommunale **udbud af danskuddannelsen** fokuserer på **pris** frem for **kvalitet**, og det får sprogcentre til at **slække på undervisningen**. Flygtninge og i sidste ende hele **integrationen betaler prisen**.

sprogundervisning side 4-7

Leder

Redaktør Morten Guldberg

Er kommunalt stof kedeligt?
Aldrig hos os

På Kommunen.dk lever vi fint med at være et nichemedie. Men lokalpolitik og konkrete konsekvenser af Christiansborg-beslutninger burde efter vores opfattelse fylde mere i nyhedsstrømmen. Det er allerede et demokratisk problem, at de traditionelle lokalmedier får stadig sværere ved at leve op til deres målsætning - i en virkelighed, hvor sociale medier står for nyhedsdækningen for en voksende del af befolkningen, er behovet for objektiv journalistik større end nogensinde. Men nærdemokratiet har stadig mindre bevågenhed.

Et aktuelt eksempel er vores bærende historie: Danskundervisningen på kommunernes sprogcentre er i krise. Kvaliteten daler i takt med, at kommunerne vælger udbyder efter pris snarere end kvalitet, ligesom flygtninge og indvandrere niveaudeles efter tilskudsstørrelse, så højtuddannede ender med et dårligere dansk, end evnerne berettiger til. Konsekvenserne er dårligere integration, forringede jobmuligheder og potentielt øgede sociale udgifter i kommunerne. Sprogcentrene har forgæves henvendt sig til KL for at hente støtte.

Den historie bringer vi over fire sider i årets første printudgave af Kommunen.dk. Sprogcentrenes udfordringer er ikke taget op i andre medier, måske fordi emnevalget hverken er særligt sexet eller nemt at forvandle til et 90 sekunders indslag på tv, ligesom den kræver ressourcer at kortlægge.

Men den repræsenterer præcis den type historie, vi bestræber os på at levere. Vores mission er at afdække og belyse relevante problemstillinger i den offentlige administration på regionalt og lokalt plan, så langt evnerne rækker. Og det inkluderer danskundervisningens krise, fordi den type historier i stigende omfang bliver valgt fra af de brede nyhedsmedier, som slås med at levere et salgbart produkt for stadig færre ressourcer.

Og derfor glæder vi os ved indgangen til et valgår til fortsat at servicere jer med både stof, som vi er alene om at interessere os for, og naturligvis en bred dækning af KV21. Vi indleder en serie om vælgesegmenter med en snak med en virkelig outsider, vi snakker med Peter Brixtoftes datter om kommunalvalget, ligesom Roger Buch og Nils Mulvad analyserer valgets vigtigste tendenser.

Senere i denne måned udvider vi desuden vores portaler med en ugentlig podcast, som frem til efteråret vil behandle og diskutere relevante valgemner. Og podcasten er naturligvis frit tilgængelig for alle Kommunen.dk-abonnenter.

God læselyst!

Jacob Bundsgaard kritiseres igen for reklamevideo

Borgmester Jacob Bundsgaard (S) deltager i en række videoer med Danske Banks logo i toppen. Og selvom de skal promovere byen Aarhus, så er det ifølge ekspert i forvaltningsret Frederik Waage på Syddansk Universitet i strid med kommunalfuldmagtsreglerne. Det skriver Århus Stiftstidende.

- Jeg har svært ved at se det her som andet end en reklame for Danske Bank. Og jeg mener, det er nærliggende, at Ankestyrelsen vil behandle denne sag. Borgmesteren har bevæget sig ud på dybt vand igen, siger han til avisen.

Og med "igen" henviser han til, at Bundsgaard også i 2018 bevægede sig på kanten af kommunalfuldmagtsreglerne. Her medvirkede han i en reklamevideo for en lokal frisør. Dengang vurderede Ankestyrelsen bl.a., at "Aarhus Kommune har ydet indirekte støtte til frisørsalonen i strid med kommunalfuldmagtsreglerne". Dengang ville han "tage beslutningen til efterretning". Men nu er han altså på banen igen.

Marchen N Gjertsen
@Marchen_Neel

Dagens spørgsmål fra Solvej 4 år: "Mor, kan drenge egentlig også godt blive statsministre, eller er det kun piger, der kan?"

Alle plejehjemsbeboere vaccineret første gang

Det første af to vaccinstik er givet til de plejehjemsbeboere i landets fem regioner, som har takket ja til at blive vaccineret mod coronavirus. Det stod klart fredag d. 8. januar, da Region Sjælland, Syddanmark og kommunerne Skive og Samsø i Midtjylland blev færdige med at vaccinere.

De øvrige kommuner i Midtjylland samt Region Hovedstaden og Nordjylland blev torsdag færdige med indsatsen på plejehjemmene. Det er ikke samtlige af landets omkring 40.000 plejehjemsbeboere, der er blevet vaccineret. Der er ingen tvang, men generelt har regionerne oplevet høj tilslutning.

Præcis hvor stor vaccinetilslutningen har været over hele landet, vides ikke endnu. I Region Hovedstaden var meldingen, at "stort set alle" har sagt ja til at blive vaccineret, og Trine Holgersen, direktør for Det Nære Sundhedsvæsen i Region Sjælland, oplyser, at flere end 80 pct. blandt plejehjemsbeboerne fik vaccinstikket. Samlet set er to pct. af den danske befolkning fredag blevet vaccineret mod coronavirus med første stik. Det svarer til 117.104 personer.

Venstre siden sidst

Inger Støjberg har efter ønske fra formand Jacob Ellemann-Jensen trukket sig som Venstres næstformand. Afløseren findes på et ekstraordinært landsmøde 24. januar, og her

Bolsjestriber: Michael Fenger (K) er bedst kendt for sine dage som langhåret anfører på håndbold-herrelandsholdet i 1980'erne. Men til maj overtager han borgmesterkæden i Gentofte efter Hans Toft (K), som har været borgmester siden 1993.

Foto: Morten Langkilde, Ritzau Scanpix

ser formanden for Danske Regioner, Stephanie Lose, ud til at blive favorit.

Ellemanns og Støjbergs uenighed bunder blandt andet i, at Ellemann meldte ud, at V ultimativt var klar til at bakke op om en rigsretssag mod Støjberg, da Instrukskommissionen havde fremlagt sin delberetning.

Samtidig er Venstre blevet en profil fattigere, efter at Lars Løkke Rasmussen har meldt sig ud og nu er løsgænger i Folketinget. Han har dannet et politisk netværk - ikke et parti, men med "potentiale til at blive det", siger han selv.

163

Så mange dage resterer, inden alle danskere efter planen kan være vaccineret d. 27. juni

Sjælland får 20 sengepladser til rådighed i sine kommuner

De 17 kommuner i Region Sjælland stiller 20 sengepladser til rådighed for regionens sygehuse, der er hårdt presset af coronapatienter, oplyser regionen.

- Vi har mange indlagte med corona på vores sygehuse, og der er risiko for, at det vil stige yderligere i den kommende tid. Derfor er vi glade for, at vi gennem et stærkt samarbejde med kommunerne styrker vores beredskab. Denne løsning fordeler presset en smu-

le og frigør personale og sengepladser på sygehusene, siger regionsrådsformand Heino Knudsen (S) i en kommentar.

Patienterne vil blive overflyttet til en kommunal sengeplads på eksempelvis et plejehjem, hvor der vil være sygeplejersker til rådighed døgnet rundt. Patienterne skal dog fortsat følges af læger, og derfor får lægerne på Region Sjællands E-hospital behandlingsansvaret.

Ti forbrændingsanlæg skal lukke

KL har udpeget de ti forbrændingsanlæg, der skal lukke. Fem jyske, tre sjællandske, et fynsk og et bornholmsk anlæg er på listen.

- ▶ ARGO (Roskilde)
- ▶ MEC Bioheat & Power (Holstebro)
- ▶ I/S Norfors (Hørsholm)
- ▶ Affaldsselskabet Vendsyssel Vest (Hjørring)
- ▶ AffaldPlus (Slagelse)
- ▶ Sønderborg Kraftvarme I/S
- ▶ Aars Fjernvarme
- ▶ Svendborg Kraftvarme A/S
- ▶ Hammel Fjernvarme
- ▶ Bornholms Affaldsbehandling.

KOMMUNALVALG

Du har styrken. Men er du synlig?

Kom ind i kampen. Allerede nu.
Vi bærer dit budskab igennem (on og off-line).
Den solide forankring i den journalistiske
verden gør os til en anden slags reklamebureau.

Niels-Henrik Iversen
Direktør
2482 0079
nhi@dkmedier.dk

Christian Sennels
Kreativ chef

Martin Wegeberg
Teknisk Direktør /
Systemudvikler

DK Creative og DK Web servicerer virksomheder og organisationer med de klassiske discipliner indenfor kreativt og funktionelt kommunikationsdesign, kombineret med vigtig viden om salg, markedsføring og avancerede webløsninger. Book et møde på dkcreative.dk, eller tag direkte kontakt.

DK Creative.

Finansieringen af sprogskoler er faldet med knap en tredjedel siden 2008. Det er gået ud over kvaliteten, lyder det.

Foto: Jesper Stormly Hansen, Ritzau Scanpix

Kommuner sparer og presser prisen på lokale sprogcentre

Sprogcentre bliver landet over presset ned i pris, mens flere kommuner tilsidesætter kvaliteten i nye udbud. Organisationer og eksperter frygter, at resultatet bliver en discount-danskuddannelse.

o pris-pres

Af **Jeppé Emil Gurlev**
jepp@kommunen.dk

Sprogcentre underviser flygtninge og indvandrere i dansk. Opgaven er at sikre god integration, men den er blevet vanskeligere det seneste årti.

Dårlige økonomiske forhold plager sprogcentre i en sådan grad, at det går ud over undervisningen.

Mens kommunerne fortsætter med at presse prisen nedad, underbygger private leverandører hinanden i udbud, der i stigende grad fokuserer på pris frem for

kvalitet. Det får både organisationer og forskere til at råde op.

- Det er første skridt til at underminere integrationen. Det er en ekstra sårbar gruppe, man rammer. Alle ved jo, at det er vigtigt, at udlændinge skal kunne dansk, men det er som om, man er ligeglad med danskuddannelserne, siger Karen Nielsen Breidahl, der er integrationsforsker på Aalborg Universitet.

- Der er stort fokus på, at flygtninge skal hjem igen. Men faktum er, at mange bliver her. Det er vigtigt, at man

har en god danskuddannelse. Det sikrer både job, at efterkommere også lærer dansk, og en god integration i samfundet.

Finansieringen fordufter

Kommunerne kan vælge, om de selv vil stå for at tilbyde danskuddannelse, eller om de vil lade private om det. Gennem årene er der kommet flere private udbydere, så de i dag udgør to tredjedele af området.

Kommunerne betaler sprogcentre et givent beløb pr. kursist. En modultakst. Men siden 2011 er der skåret så meget ned i prisen, at knap en tredjedel af finansieringen er væk.

Det viser en rapport fra i sommer fra Rambøll, der har gennemgået de gennemsnitlige modultakster i perioden 2011 til 2019. Ifølge rapporten er de private sprogcentre dem, der har oplevet det største fald i takster.

- Jeg kender ikke til nogen forskning, der viser, at man kan levere den samme kvalitet for færre penge. Det får

"Alarmklokkerne ringer, fordi priserne er skrælet så langt ned, at man ikke lærer borgerne sproget ordentligt."

Lars Nordborg, formand for De Danske Sprogcentre

konsekvenser for flygtningene, at man sparer på uddannelserne, siger Karen Nielsen Breidahl.

Med prisen for øje

En af grundene til, at priserne falder, er, at kommuner i stigende grad vægter pris højt i udbud. For eksempel har København og Ringkøbing-Skjern skullet finde

nye leverandører inden for de seneste år.

København valgte, at pris skulle vægte 70 pct. og kvalitet 30 pct., mens Ringkøbing-Skjern vægtede prisen 100 pct.

Sådanne udbud er ifølge Anne Holmen, der er professor i parallelsproglighed på Københavns Universitet, med til at presse prisen ned ved at lade leverandører underbyde hinanden.

- Det sender et signal om, at undervisningen ikke er vigtig. De fleste steder i landet bliver prisen vigtigere end indholdet. Jeg ville være lykkelig, hvis man i stedet konkurrerede på kvaliteten, siger hun.

Økonomiske krumspring

Samtidig med, at prisen falder, er der siden flygtningestrømmen i 2016 kommet betydeligt færre kursister.

Det har alt sammen været med til, at sprogcentrene ifølge Anne Holmen begynder at skruer på knapper for at få det til at løbe rundt. Hun nævner, at sprogcentre øger

holdstørrelsen og skruer ned i antallet af undervisningstimer.

Samtidig er der en risiko for, at man fokuserer på at undervise i at bestå test i stedet for et "bredt dansk".

- Man kommer hurtigt til at tilrettelægge undervisningen efter de økonomiske vilkår og ikke de pædagogiske. Udbudsregler, modultakster og regulering spiller ind og gør det svært at tilpasse undervisningen differentieret nok. Det er svært for sprogcentre at sikre, at kvaliteten er der.

Karaktererne falder

Ifølge tal fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) er karaktergennemsnittet for prøverne på tværs af danskuddannelserne faldet med cirka en hel karakter i perioden 2012-2019 og er nu på det hidtil laveste niveau med et gennemsnit på 5,9.

Rambøll konkluderer også, at der er sket et "signifikant fald" i karaktergennemsnittet på danskuddannelserne siden

ne krav på undervisning, men hvor meget kursisterne har krav på er sværere at definere, forklarer han.

- Det er farligt, når man skræller så mange undervisningstimer af undervisningen. Alarmklokkerne ringer, fordi priserne er skrælet så langt ned, at man ikke lærer borgerne sproget ordentligt.

Ifølge Lars Nordborg burde kommunerne have fokus på at sikre kvaliteten i deres udbud af danskuddannelse med strengere krav. Og ikke blot gå efter den billigste pris.

- Vi har fortalt KL rigtig mange gange, at de skal være mere aktive. De burde hjælpe med at få kvaliteten af udbud op.

Formand for KL's Arbejdsmarked- og Borgerserviceudvalg ser også problemer med kvaliteten.

- Vi er naturligvis optagede af, at der skal være en fornuftig sammenhæng mellem pris og kvalitet, hvilket vi også har påpeget i forlængelse af evalueringen af danskuddannelsesreformen.

Kvaliteten er under pres, og det faldende kursisttal og de øgede krav til administration har ikke gjort det lettere. Hverken for kommuner eller sprogcentre, siger han.

- Skærpede krav til indholdet i de kommunale tilsyn på uddannelserne og de nye regionale rammeaftaler skal gerne sikre en bedre sammenhæng mellem pris og kvalitet på danskuddannelsesområdet. Det er et område, som KL følger nøje, og vi afventer om der kommer nye centrale tiltag eller justeringer i kølvandet på evalueringen af danskuddannelsesreformen.

Retssikkerheden skal sikres

Karen Nielsen Breidahl mener, at der er behov for at ændre systemet. Flygtninge, der havner i forskellige kommuner i landet, kan få tilbudt en danskuddannelse, der ikke er ens.

- Flygtninge har ikke ret til at bestemme, hvilken kommune de ender i. Der er ikke frit valg af bopæl eller sprogcentre. Det kan være helt tilfældigt, hvordan udbyderen driver sprogcentre, alt efter hvilken kommune man befinder sig i, siger hun.

- Men danskuddannelsen skal ikke være vidt forskellig fra kommune til kommune. Der skal være mere retssikkerhed til dem, der har fået opholdstilladelse og tager en danskuddannelse.

Karen Nielsen Breidahl mener, at hvis folkeskolen var indrettet på samme måde som danskuddannelserne, ville det være "horribelt". Derfor er det ifølge hende vigtigt at sikre sprogcentrenes kvalitet.

- Det er vigtigt, at der er incitament til at gøre sit bedste som underviser og som leder. De er jo ikke onde. Men hvis der ikke er nok penge eller tid, så kan man ikke sikre integrationen. ●

2017. Men firmaet finder ikke en statistisk sammenhæng mellem faldende takster og faldende karakterer.

Begge forskere er dog enige i, at kvaliteten naturligt falder, jo mere man "skruer på knapperne".

Hanne Pontoppidan, der er formand for Uddannelsesforbundet, er enig i, at det økonomiske pres forringer kvaliteten.

Forbundet er fagforeningen for lærerne på sprogcentre, og Hanne Pontoppidan fortæller, at flere af hendes medlemmer er bekymrede for, at det økonomiske pres fortsætter.

- Vi er i en situation, hvor presset har medført en negativ pris-spiral. Der har også været flere konkurser hos sprogcentre. Vi får en fuldstændig entydig tilbagemelding fra vores medlemmer om, at kursisterne lærer et mere snævert dansk, siger hun.

Hanne Pontoppidan nævner, at Uddannelsesforbundet også får meldinger fra både VUC og arbejdsgivere om, at de kursister, der kommer igennem danskuddannelsen, har et dårligere dansk end førhen.

Alarmklokkerne ringer

Formand for brancheforeningen De Danske Sprogcentre, Lars Nordborg, mener også, at prisen er kommet for langt ned. Ifølge lovgivningen har flygtninge-

Hvis kommunerne i stedet for at spare penge investerede i danskuddannelsessystemet, så ville hele samfundet få et langt bedre udbytte, mener Hanne Pontoppidan. Foto: Torkil Adersen, Ritzau Scanpix

Ringkøbing-Skjern er ligeglad med kvaliteten: Sprogcenter skal bare være billigst muligt

Ringkøbing-Skjern skulle i efteråret finde en ny leverandør af danskuddannelse. Men kvaliteten vægtede ingenting, da kommunen satte opgaven i udbud.

● laveste pris

Af Jeppe Emil Gurlev
jepp@kommunen.dk

I denne måned starter et nyt sprogcenter i Ringkøbing-Skjern. Kommunen skulle sidste år finde en ny leverandør af opgaven, hvor prioriteringen var klar: Det handlede udelukkende om økonomi, og kvaliteten spillede ingen rolle.

Prisen vægtede således 100 pct. i kommunens udbud.

I modsætning til andre udbud af sprogcentre landet over tilsidesatte kommunen tildelingskriterier såsom undervisningskvalitet og organisation- og medarbejderforhold. Det ensidige fokus på pris møder kritik fra flere fronter.

Hanne Pontoppidan, der er formand for Uddannelsesforbundet, der er sproglærernes fagforening, mener, at kommunen med sit ensidige fokus på pris er med til at presse sprogcentre på landsplan.

- Der er jo ikke noget incitament til at levere kvalitet.

Kun til at gøre det så billigt som muligt. Der er ganske få kommuner, der går så meget op i besparelse i et udbud. Det er med til at underminere hele systemet, siger hun.

Kvaliteten vil falde

Ifølge Hanne Pontoppidan kommer udbuddet til at gå ud over kvaliteten af undervisningen på længere sigt.

Når sprogcentre tvinges ned i pris, har de ikke andre muligheder end at skære i antallet af undervisningstimer, øge holdstørrelsen og presse kursister hurtigere igennem uddannelsen.

- Kursisterne vil om tre år have lært et dårligere dansk end dem, der startede for tre år siden. Kursisterne får en sværere integration, siger hun.

Udvalgsformand er uenig

Formanden for Beskæftigelsesudvalget i Ringkøbing-Skjern, Kristian Andersen (KD), mener, at kritikken er uberettiget.

- Jeg er ikke enig i, at vi kun er gået efter pris. Udbuddet beskriver, hvordan danskud-

dannelsen skal se ud med flere kvalitetsstandarder. Derefter har vi ladet leverandører byde ind med deres pris. Vi er ikke gået på kompromis med kvaliteten, siger han.

- Når man har beskrevet og stillet krav til kvaliteten er det mest ansvarlige overfor borgernes penge at gå efter den billigste pris.

Kristian Andersen forklarer, at udbuddet havde kvalitetskrav såsom høj grad af fleksibilitet i undervisningen. At hele uddannelsen ikke er forankret ét sted, i hvad der er Danmarks største kommune geografisk set. Det er ifølge ham med til at sikre, at flest muligt tager imod uddannelses tilbuddet.

- Derudover har vi jo også kvalitetskrav om, at underviserne skal have de kompetencer, der skal til for at undervise i dansk på et andet sprog, siger han.

Derudover mener Kristian Andersen ikke, at det er belæg for at sige, at kvaliteten skulle dale på grund af udbuddet.

- Der er ikke belæg for at sige, at det skulle mislykkes. Vi vil løbende evaluere og drøfte kvaliteten med vores nye udbydere. Jeg synes slet ikke, man kan dømme nogens kvalitet, nærmest inden de går i gang. Jeg har en rigtig god fornemmelse og forventning til samarbejdet med den nye udbyder.

Farligt udbud

Michael Nørregaard, der er stifter af Danskuddannelsen

Aps, fører tilsyn med danskuddannelserne for flere kommuner og rådgiver dem også om udbud. Han mener, at udbuddet i Ringkøbing-Skjern giver et indblik i hele danskuddannelsesområdet og kommunernes manglende viden i forhold til at sikre kvaliteten i deres udbud.

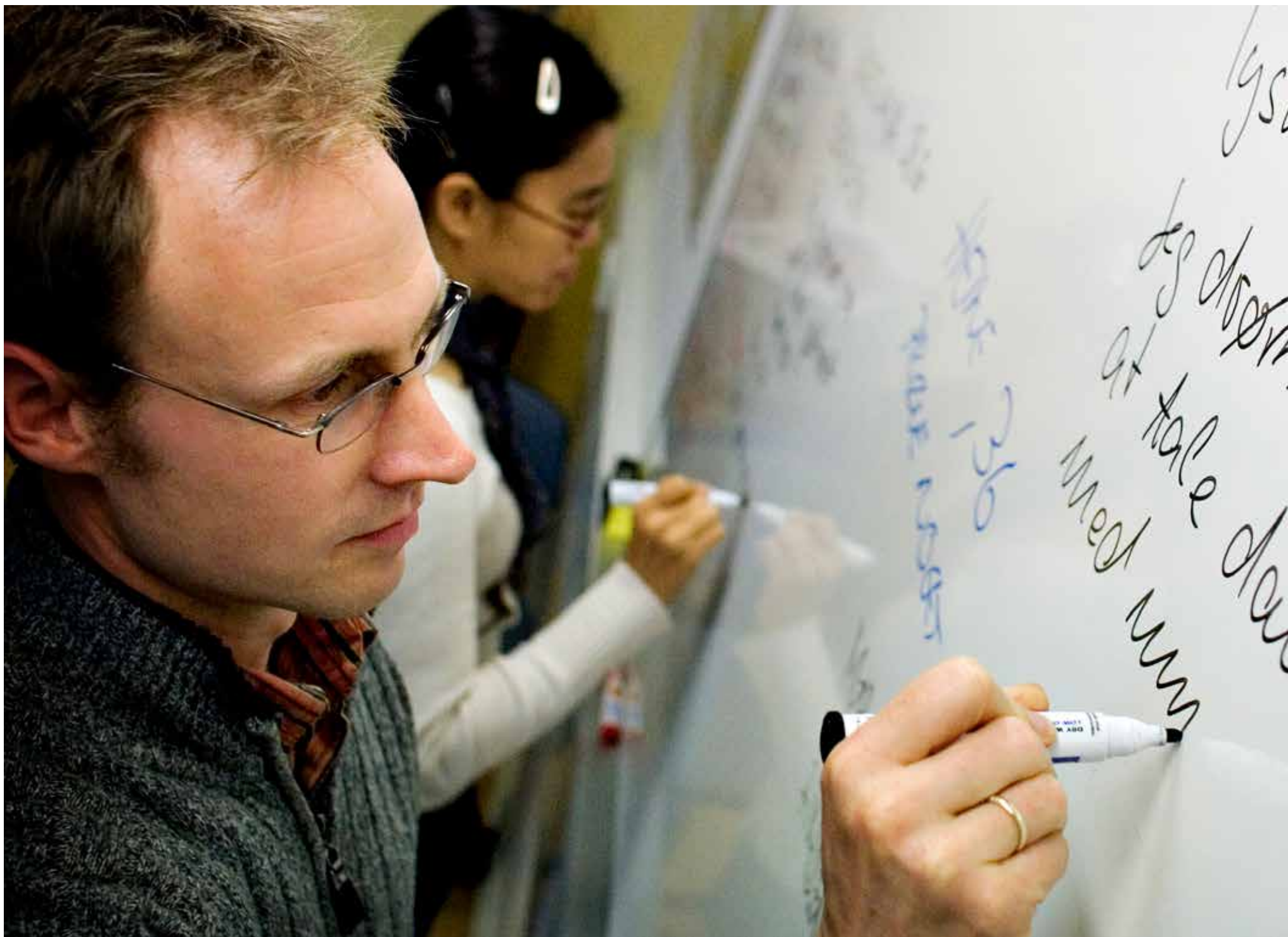
- Kommunen har intet at holde leverandøren op imod. Der er ikke nogen kvalitetskrav i udbuddet, der er kun lovgivningen. Men den sikrer ikke kvalitet i undervisningen i tilstrækkeligt omfang. Kommunen viser simpelthen blind tillid til leverandøren.

- Det er meget meget farligt og symptomatisk for, hvordan området er blevet behandlet gennem de sidste år. Jeg tror, den generelle problematik er, at kommunerne mangler indsigt i udbuddene.

Hanne Pontoppidan fra Uddannelsesforbundet mener også, at det er farligt at spare på integrationen. Det er nemlig en kortsigtet løsning og kommer i stedet til at koste kommunerne på overførselsindkomster på længere sigt.

- Hvis kommunerne i stedet for at spare penge investerede i danskuddannelsessystemet, så ville hele samfundet få et langt bedre udbytte.

Ringkøbing-Skjern valgte det kommercielle selskab UPlus, der er et datterselskab af Deutsche Bahn, til at drive sprogcenter de næste fire år. ●

Økonomisk pres på sprogcentre indbyder til misbrug

Danskuddannelsen skal sikre integrationen og give mulighed for statsborgerskab. Men det økonomiske pres får sprogcentre til at tænke på profit og ikke kun sprogkundskaber, når kursister skal indplaceres.

o profit

Af **Jepp Emil Gurlev**
jepp@kommunen.dk

Sprogcentre skal uddanne flygtninge og indvandrere og støtte integrationen. Men mange sprogcentre har så dårlig økonomi, at penge og profit spiller ind, når de skal indplacere nye kursister på den rette uddannelse.

Men det må og bør det ikke gøre, mener eksperter. Det kan nemlig i sidste ende gå ud over vejen til et statsborgerskab.

- Det er nederdrægtigt og grænsende til udnyttelse af systemet. Man hæmmer eller fratager kursisterne for mange muligheder, når de bagefter skal ud i samfundet, siger Michael Nørregaard, der

blandt andet rådgiver kommuner om danskuddannelsen.

- Det er spild af indvandre- res og flygtninges kompeten- cer. Som visitator har man et ansvar over for kursisten, siger Hanne Pontoppidan, der er formand for sproglæ- rernes fagforening, Uddan- nelsesforbundet.

Økonomisk incitament

Det er sprogcentre, der står for at indplacere flygt- ninge og indvandrere til en af de tre danskuddannelser. I visitationen skal sprogcen- trene afdække udlændinges sprogkundskaber, uddannel- sesforhold samt jobmål og indplacere dem på den rette danskuddannelse.

Niveauet er forskelligt på de tre uddannelser, og det sam- me er taksten, som kommu- nerne betaler de private sprog- centre for hver uddannelse.

"Det er nederdrægtigt og grænsende til udnyttelse af systemet. Man hæmmer eller fratager kursisterne for mange muligheder, når de bagefter skal ud i samfundet."

Michael Nørregaard, stifter af Danskuddannelsen ApS

Sprogcentre får den største indtægt fra kommu- nerne for den mest basale danskuddannelse. Mens de to højere niveauer, der giver adgang til videregående uddannelser og statsborger-

skab, gennemsnitligt hono- rerer langt dårligere.

Det giver et økonomisk incitament til, at sprogcentre vælger at indplacere flygt- ninge og indvandrere på en lavere uddannelse.

Trist for flygtninge og indvandrere

Ifølge Karen Nielsen Brei- dahl, der er integrationsfor- sker på Aalborg Universitet, går det ud over integrati- onen, hvis man fejlvisiterer på grund af økonomi. Ifølge hende er det tydeligt, at sprogcentre "skruer på alle de knapper, man kan, når økonomien presses".

- Det er helt forfærdeligt, hvis man visiterer til et lave- re niveau på grund af økono- mi. Det har store konsekven- ser for både undervisningen, men også kursistens fremtid, når sprogcentre udeluk-

"Vores billede er, at det er tæt på landsdækkende, at man har denne praksis. Lærerne oplever det i deres dagligdag, og deres faglighed bliver sat under pres. De er dybt ulykkelige over det."

Hanne Pontoppidan, formand for Uddannelsesforbundet

kende tænker på, hvor effek- tiv man kan blive, siger hun og tilføjer:

- Det er rigtig trist. Vi ved, at de, der har bestået de lavere niveauer, har sværere ved at få statsborgerskab end andre.

Inden for de seneste år er det blevet mere udbredt at indplacere kursister på lavere niveauer på grund af økonomien, lyder det fra flere kilder. (Arkivfoto)
Foto: Toke Hage, Ritzau Scanpix

Kursisterne opbruger nemlig deres ret til betalt danskuddannelse, når de består et af de tre niveauer. Og hvis de gerne vil have et højere niveau og få retten til statsborgerskab ved danskuddannelse tre, må de selv punge ud.

Det er ifølge Karen Nielsen Breidahl dog de færreste flygtninge, der har mulighed for det.

Pris, pres og en udbredt praksis

Inden for de seneste år er det ifølge Michael Nørregaard og

Hanne Pontoppidan blevet udbredt, at sprogcentre visiterer til et lavere niveau på grund af økonomi. Hanne Pontoppidan hører fra sine medlemmer i fagforeningen, at det er et tæt på landsdækkende problem, at man både fejllindplacerer, og underviser i test fremfor et bredt dansk.

- Det er ikke et, to eller tre sprogcentre. Vores bilde er, at det er tæt på landsdækkende, at man har denne praksis. Lærerne oplever det i deres daglig-

dag, og deres faglighed bliver sat under pres. De er dybt ulykkelige over det, siger hun.

Hanne Pontoppidan mener, at det massive økonomiske pres er skyld i, at sprogcentre kan være nødsaget til at visiterer til et lavere niveau. Problemet opstår ifølge hende, når kursister ligger i hullerne imellem de tre uddannelsesniveauer og ikke tydeligt falder ind i én kategori.

- Man er økonomisk nødt til at vælge det lavere niveau. Hvis man vælger et lavere niveau, er man sikker på, at personen består, og man derfor også får pengene. Alle har prisen i baghovedet. Nogle gør det også bevidst. Visitationen har jo i sidste ende betydning for, om der skal fyres lærere, eller om sprogcentret går konkurs, siger hun.

- Hvis visitorator havde sidet med den samme kursist for ti år siden, så ville udfaldet have været et andet end i dag grundet økonomien. Både på grund af afregningsprisen, som betyder færre undervisningstimer til kursisterne, og selve afregningsmodellen, hvor skolerne først får de sidste 70 pct. af prisen,

når kursisten har bestået sit modul.

Tilsyn fanger det ikke

Det er kommunernes ansvar at føre tilsyn med visitationen. Men i 2017 oprettede SIRI, der er Styrelsen for International Rekruttering og Integration, et supplerende tilsyn af visitationen.

SIRI har siden fundet enkelte eksempler på, at sprogcentre har sjusket med visitationen i forskellig grad. Blandt andet vurderer SIRI i 2017, at et sprogcenter i Morsø Kommune direkte brød reglerne ved ikke at undersøge, om kursisterne kunne alfabetet, men blot indplace-re alle kursister på danskuddannelse 1, hvor prisen er højest.

Men praksis med at visiterer til et lavere niveau er svær at fange. Kommunerne har ikke viden nok til det, og SIRI udfører blot et supplerende tilsyn, forklarer Michael Nørregaard, der selv rådgiver og fører tilsyn med sprogcentre-ne på kommunernes vegne.

Han har opdaget flere tilfælde, hvor et sprogcenter har brugt praksissen.

- Jeg er stødt på eksempler, hvor man visiterer under det niveau, som de burde have været på. Det er primært konkurrenceudsatte sprogcentre. Kommunerne bør være med i dialogen om visitation. For de kommer jo til at betale mere til sprogcentret, mens man får et ringere produkt, og borgeren får færre rettigheder, siger han.

Manglende tolke

Under visitationen vil der i mange tilfælde være brug for en tolk for at afklare udlændinges sprogkundskaber, uddannelsesforhold og jobmål. SIRIs retningslinjer er derfor, at hvis visitorator ikke kan finde “fælles sprog”, bør der anvendes tolk.

Michael Nørregaard forklarer dog, at den formulering lægger op til lidt fri fortolkning.

Han er stødt på eksempler, hvor sprogcentre sparer tolken væk under visitationen. Det er ifølge ham ligeledes en udbredt praksis, at man finder på løsninger såsom at anvende andre kursister eller familiemedlemmer som tolk.

I et tilfælde afslørede et af hans tilsyn, at et sprogcenter havde tolket SIRIs retningslinjer så stramt, at det fælles sprog bare var kropssprog.

- Visitationen skal blandt andet afdække, hvor lang tid en person har gået i skole og undersøge, om vedkommen-de kan de latinske bogstaver. Det kan man jo ikke med kropssprog. Man har kun mimik og gestik.

- Det er ikke en objektiv sandhed, hvilken danskuddannelse en kursist skal have. Det er hver gang en individuel vurdering. Men hele markedet er blevet skubbet nedad af det økonomiske pres, og kursisterne får ikke altid forløst deres fulde potentiale.

Kommuner mangler viden om sprog-udbud

Danskuddannelsen forringes af et stigende pres på prisen, advarer aktører. Men kommunerne er heller ikke gode nok til at stille krav i deres udbud, mener rådgivningsvirksomhed.

o tilsyn

Af **Jeppé Emil Gurlev**
jeppé@kommunen.dk

Sprogcentre landet over er ramt af faldende takster og færre kursister. Kommuner er med til presse sprogcentre med udbud, der vægter pris for højt, lyder det fra flere kilder. Men kommunerne er heller ikke gode nok til at stille krav til kvaliteten.

"Mit udgangspunkt har altid været, at det er en god idé med konkurrence. Markedskræfterne får folk til at stå på tæerne. Det er godt for skatteborgernes penge"

Michael Nørregaard, stifter af Danskuddannelsen ApS

Det mener Michael Nørregaard, der er stifter og direktør i Danskuddannelsen ApS, der blandt andet rådgiver kommuner i udbud af danskuddannelse samt fører tilsyn af sprogcentre.

Han mener, at presset på prisen er gået ud over kvaliteten. Kommunerne mangler viden om at sætte danskuddannelsen i udbud. Og dermed har kommunerne ikke noget at holde de private sprogcentre op imod.

- Kommunerne får ikke altid indføjet konsekvenser i kontrakten, hvis ikke leverandørerne leverer kvalitet. Eller en bonus, hvis man leverer et godt resultat. Der er hverken pisk eller gulerod, siger han.

Konkurrence er sundt, men ikke alene

Michael Nørregaard fortæller, at det er tydeligt, at kvaliteten daler. Han påpeger, at gennemsnitskaraktererne for de tre danskuddannelser er faldet de seneste år på landsplan og særligt hos de konkurrenceudsatte sprogcentre.

- Jeg kan ikke se, hvad der skulle kunne stoppe faldet i karakterer, når jeg læser kommunernes tilsynsrapporter og kigger på deres udbud. Kommunerne ligger desværre, som de har ret, siger han.

Ifølge ham kunne kommunerne løse nogle af problemerne ved at bruge flere kræfter på deres udbud. For der er som sådan ikke noget galt i at vægte pris højt i et udbud, så længe man også stiller konkrete krav til kvaliteten, mener han.

- Mit udgangspunkt har altid været, at det er en god idé med konkurrence. Markedskræfterne får folk til at stå på tæerne. Det er godt for skatteborgernes penge, siger han.

- Men hvis ydelsen ikke er tilpas specificeret, så er man heller ikke sikker på, at man får det, man ønsker. Jeg tror, den generelle problematik handler om, at kommunerne ikke har den nødvendige indsigt i området, samtidig med at det er et svært område at specificere ydelsen, hvorfor man stort set heller ikke ser andre uddannelser blive konkurrenceudsat.

"Vi er det eneste land i verden, hvor man får sådan en gratis sproguddannelse, når man kommer hertil. Det er synd for området, at politikerne ikke prioriterer det højere"

Michael Nørregaard, stifter af Danskuddannelsen ApS

Ifølge ham er det vigtigt, at man retter op på den faldende kvalitet. Men der er ikke politisk medvind for, at der lige foreløbig bliver rettet op.

- Vi er det eneste land i verden, hvor man får sådan en gratis sproguddannelse, når man kommer hertil. Det er egentlig en gave. Og det er synd for området, at politikerne ikke prioriterer det højere.

De tre danskuddannelser:

- ▶ **Danskuddannelse 1** er tilrettelagt for kursister, som ikke kan læse og skrive på deres modersmål, samt latinske analfabeter, som ikke behersker et europæisk skriftsystem.
- ▶ **Danskuddannelse 2** er tilrettelagt for kursister, som har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet.
- ▶ **Danskuddannelse 3** er tilrettelagt for kursister, som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund. Det kan være erhvervsuddannelser, en gymnasieuddannelse eller en videregående uddannelse.

Kilde: Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Brixtoftes datter vil gøre op med enevældet i Gentofte

Psykolog Marie Brixtofte (R) stiller op til kommunalvalget og kæmper for bedre trivsel og en grønnere by. Men oprindeligt tiltrak politik hende slet ikke.

o kv21

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Hvis man kan lide den afgående konservative borgmester Hans Toft (K), skal man stemme på De Radikale. Det er en del af Marie Brixtoftes salgspitch til vælgere. På mange områder er hun og De Radikale nemlig enige med De Konservative, som har stået i spidsen for Gentofte siden 1934 og styrer byrådet med et absolut flertal.

- Gentofte er en utroligt velfungerende kommune, så på en måde er det svært at stille op mod noget, der fungerer. Men al forskning viser, at enevælde aldrig er godt for noget, siger Marie Brixtofte.

Hun er datter af Peter Brixtofte, den succesfulde venstrepolitiker, der var borgmester i Farum fra 1985 til 2002. Han ledte kommunen til berømmelse med en nytænkende styring, og endte sin borgmesterkarriere i en række skandaler, som resulterede i en straf på fire års fængsel for blandt andet groft mandatsvig.

- Jeg voksede op med min fars enevælde, og han og Venstre fik så mange stemmer, fordi de gjorde det godt i mange år. Men det er ikke sundt for en tankeproces at blive så homogen, siger Marie Brixtofte.

Derfor vil hun og De Radikale ruske op i Gentoftes konservative dominans.

- Kigger man på, hvordan beslutninger bedst tages, så når du aldrig frem til den bedste løsning, når du har alt for homogene grupper. Men sætter du folk sammen, som er uenige - de behøver ikke være meget uenige, bare en lillebitte smule - så når de altid frem til bedre løsninger, siger hun.

Aldrig nogensinde

Marie Brixtofte arbejder som psykolog og er derudover også uddannet økonom. Hun bestyrer en brevkasse i den lokale avis Villabyerne,

hvor hun hjælper med at løse læsernes problemer, og har skrevet to bøger, hvoraf den ene handler om at leve med en alkoholisk far.

Selvom hun har mange holdninger og kommer fra en politisk familie, var en karriere som politiker ikke en del af planen.

- Sofie Carsten Nielsen (R) og vores lokale byrådsmedlem Kristine Kryger (R) prikede mig på skulderen. Jeg tror, det var 24. maj 2019. De sagde: "Vi synes, du skal stille op", og jeg svarede: "Aldrig i livet. No way. Aldrig nogensinde".

Men de to politikere blev ved og spurgte ind til Marie Brixtoftes indsigelser.

- Og så skød de alle de argumenter, jeg kom med, ned. Jeg sagde for eksempel, at jeg ikke bliver sådan en, der kan ændre mine holdninger for at få stemmer, så jeg vil ikke være god til at stille op. "Nej, det er præcis derfor, du skal stille op", sagde de.

Til sidst lovede Marie Brixtofte at tænke over det.

Fremad

Hun havde tænkt sig at sige nej. Lige indtil hun læste Fremad, De Radikales bud på en ny retning for Danmark.

- Og så sov jeg nærmest ikke i fire dage. Det var ligesom om, nogen satte en tændstik hen til en gashane, så det sagde "VRUUM!". Pludselig mærkede jeg, at jeg var politisk.

Nej'et blev til ja. Hun kom ind i partiets hovedbestyrelse og stiller nu op til kommunalvalget til november.

- Jeg blev også spurgt af to forskellige valgkredse, om jeg ville stille op til Folketinget. Og var tæt på at sige ja til den ene. Men jeg sagde nej for nu. Jeg har tre børn, der stadig har brug for mig, og en mand, der lige pludselig arbejder ud fra Herning. Så nu begynder vi med kommunalpolitik og hovedbestyrelsen.

Marie Brixtofte kan stadig komme i tvivl, om politik er det rigtige for hende. Sidste

års krænkelssager og uro i De Radikale hjalp ikke.

- Jeg blev modløs, da alt det med Morten Østergaard skete. Det orker jeg ikke. Jeg orker heller ikke alt det interne fnidderfnadder, der kan være, og når ego kommer før sagen. Sådan er der nogle ting, jeg synes, bliver trættende. Men nu prøver jeg.

Grøftekantegrønt

Gentofte har et enkelt radikalt medlem i byrådet, spidskandidat Kristine Kryger, og partiet bakker op om borgmesterens linje. Marie Brixtofte håber dog også at sætte sine egne aftryk.

- For eksempel på det grønne. Som privatpersoner har vi ønsket at købe elbil i årevis. Men kommunen har ikke sat ladestandere op, fordi det "ødelagde æstetikken". For nogle år siden skrev vi til Kristine Kryger, som har kæmpet for det siden. Nu er der begyndt at komme flere ladestandere, men vi skal jo have mange flere. Vi er slet ikke klar til alle de elbiler, der skal komme om lidt.

Hun vil også gøre byen grønnere rent fysisk. For eksempel med flere træer og alléer og ved at plante grøftekanterne til med vild natur. Samtidig vil hun fokusere på trivsel i alle aldersgrupper.

- Mange kommuner investerer i gratis forældrekurser, og det synes jeg er en vanvittigt god idé. Vi skal også ændre de unges drukkultur og gøre noget ved ældres ensomhed.

Arven fra Farum

Peter Brixtofte gik bort i 2016, og Marie Brixtoftes forhold til ham var kompliceret. Men gennem ham lærte hun også meget om politik. Det tager hun med til valget.

- Jeg er jo blevet skolet af en af de bedste, kan man sige, og har levet med politik hele mit liv. Mange af hans bøger (Peter Brixtofte skrev flere politiske bøger red.) er sådan lidt how-to-køre-en-kommune.

- Så jeg tager med, at der er en løsning på alting, vi skal bare finde den. Der er det vigtigt at tænke ud af boksen. Ikke nødvendigvis så langt uden for, at det er ulovligt, siger hun med et smil og henviser til Peter Brixtoftes lidt for kreative løsninger.

- Men jeg lærte jo også, at enevælde er enormt usundt. For vi når frem til de bedste løsninger gennem dialogen. o

Er du leverandør til offshore industrien, så læs dette:

Vær med i den samlede oversigt over firmaer, som er involveret i den danske offshore sektor. Magasinet og websitet Danish Offshore Industry (offshorecontacts.com) er fast inventar hos alle, som arbejder med offshore, og har været det siden 1982.

2021 udgaven kommer til at rumme beskrivelser af mere end 100 firmaer, som er leverandører til den danske offshoresektor. Danish Offshore Industry bliver distribueret på væsentlige offshoremesser i Aberdeen, Stavanger, Amsterdam og Houston, samt til det danske offshoremarked (oplag 5.400 expl).

Årbogen 2021

Skriver for, om og til offshore branchen og dens udøvere. Bogen udgives af DK Medier som bl.a. også udgiver DK Havenergi.dk og DK Vindkraft.dk. Se de seneste årbøger på www.offshorecontacts.com

Stå ikke udenfor

Hvis du ønsker at komme med i 2021 udgaven, kan du registrere dit firma online. Prisen er kr. 3.700 pr. selskab) - beløbet dækker såvel den trykte udgave samt online versionen.

REGISTRER DIG NU PÅ
WWW.OFFSHORECONTACTS.COM

For yderligere oplysninger:
Henrik Eskelund, kommerciel direktør

DK
**DANISH
OFFSHORE
INDUSTRY**

SITET HVOR BRANCHENS
LEVERANDØRER
OG KUNDER MØDES

**2021 udgaven
udkommer i
foråret.
Du kan stadig
nå at blive
omtalt!**

Peter Haugaard sipper af en halv liter Brutalis øl fra Harboe. Det regnede en smule, da Kommunen.dk mødte ham, men det tog han ikke så tungt.

Foto: Christian Olesen

Peter stemmer ikke – og kommer nok aldrig til det

Frem mod KV21 portrætterer vi hver måned en arkevælgerstype, som kommunalforskere har ridset op for os. Første gang: Outsideren

o vælgertyper

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Vi møder Peter Haugaard på Klostertorvet midt i Aarhus, hvor han drikker en formiddagsøl sammen med et par af pladsens øvrige, faste gæster. De har vanskeligheder med livet til fælles, og i forhold til valghandling og nærdemokrati hører de også sammen. Som outsiders, der sjældent - hvis nogensinde - bruger stemmesedlen. Og som afgjort ikke har tænkt sig at lave om på det forhold, for politik har ingen forbindelse til deres virkelighed.

Peter er 62 år og invalidepensionist efter en trafikulykke. Før det var han metalarbejder i Aarhus.

Regner du med at stemme til kommunalvalget til efteråret?

Nej, jeg stemmer aldrig, det har jeg ikke gjort i mange år.

Hvad kunne få dig til at stemme?

- Så skulle vi have nogle ordentlige politikere. Som synes det samme som mig. Nogle, der interesserer sig for sådan nogle som os (torvets faste gæster red). Os der har brug for hjælp til for eksempel at få en bolig. Et stort problem, men det interesserer dem ikke rigtigt.

Hvornår har du sidst haft kontakt med kommunen? (Hvad gik det ud på?)

Jeg bor på et forsorgshjem i Tranbjerg, og jeg kunne

"Jeg er gammel socialdemokrat, og hvis jeg stemte, ville det være på dem. De er lidt venligere over for os end Venstre."

Peter Haugaard, invalidepensionist, Aarhus

godt tænke mig at have min egen lejlighed. Men det er ikke rigtig en mulighed.

Hvilke emner har størst betydning for dig i forhold til lokalpolitik - og hvem du stemmer på?

Hvis de interesserede sig for de interesser, som jeg har. Misbrug og sådan noget, så måske. Men det sker jo ikke. Arbejdsforhold, løn og sådan noget interesserer mig ikke længere, efter at jeg blev pensionist. Jeg er gammel socialdemokrat, og hvis jeg stemte, ville det være på dem. De er lidt venligere over for os end Venstre.

Kender du navnet på din borgmester?

- Er det ikke Flemming Knudsen? (socialdemokratisk borgmester i Aarhus 1997-2001 red.) Ham kan jeg huske, fordi jeg havde ham som lærer i skolen, da jeg gik på Vestergårdsskolen. For øvrigt rigtig flink.

Vælgertypen

Outsideren repræsenterer dem, der aldrig har stemt eller aldrig stemmer hverken til kommunalvalg eller folketingsvalg. Gruppen udgør 10 procent af vælgerne og består af indvandrere, unge indvandrere, folk, der er marginaliserede på arbejdsmarkedet, på kontanthjælp, hjemløse, og rigtig mange er østeuropæere i landet for at arbejde. De er stadig stemmeberettigede og borgere i Danmark, men måske ved de ikke, at der er valg, og måske er de usikre på, hvad det kræver at stemme.

Forskerne Kasper Møller Hansen og Ulrik Kjær har udpeget otte arketyper af vælgere for Kommunen.dk. Outsideren er en af dem. Kasper Møller Hansen er valgforsker og professor ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet. Ulrik Kjær er kommunalforsker og professor ved Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet.

Thomas Thors tiltrådte som borgmester 4. januar. Han afløste viceborgmester Thomas Riis (EL), der fik tre dage på posten som efterfølger til Winni Grosbøll, der ved årsskiftet er tiltrådt som direktør i Friluftsrådet. Foto: Bornholms Regionskommune

Bornholmer-veteran bliver borgmester: "Jeg har da stadig nogle år i forhold til præsidenterne i USA"

71-årige Thomas Thors (S) gjorde i sidste uge comeback som borgmester i Bornholms Regionskommune efter 15 års pause, og alderen forhindrer ham ikke i at gå efter at blive sit partis spidskandidat ved KV21.

o borgmesterskift

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Thomas Thors har indledt sin anden periode som borgmester for Bornholms Regionskommune efter 15 års pause, og han holder en ironisk distance til sin dåbsattest fra 1949:

- Jeg kommer nok ikke til at indlede en 20-årig periode i spidsen for byrådet, men jeg kan jo kigge mig omkring og blandt andet skæve til USA, hvor jeg stadig har nogle år i forhold til både den siddende og kommende præsident, konstaterer han tørt.

Han kunne såmænd også have inkluderet Kongressens netop genvalgte 80-årige formand Nancy Pelosi, men pointen er under alle omstændigheder glasklar:

At man er 71 år, forhindrer hverken ambitioner eller mod på forandringer i politisk

arbejde, og Thomas Thors har masser af begge dele.

- Nu arbejder jeg i første omgang på at blive mit partis spidskandidat til marts og i givet fald føre faklen videre til valget i november. Aldersdiskrimination har jeg ikke oplevet, men under alle omstændigheder håber jeg da at blive vurderet på mine meritter frem for noget andet, siger han.

Regionskommunens første borgmester

Erfaringen kan ingen tage fra Thomas Thors: Han flyttede til Bornholm med sin familie som etårig, og bortset fra tiden som medicinstuderende i København og efterfølgende arbejde i Sverige har han boet hele sit liv på øen, hvor han var borgmester i Rønne Kommune før årtusindeskiftet og siden blev regionskommunens første borgmester.

Her var han drivkraft i arbejdet med at få Bornholm inkluderet i Region Hovedstadens i stedet for at skulle drive sygehusvæsenet videre på egen hånd, og da borgmester Winni Grosbøll kontaktede ham i 2012, blev han efter en pause fra lokalpolitik formand for havnen i Rønne, der siden blev centrum for Bornholms status som foregangsø på det grønne område med blandt andet omfattende opsætning af vindmøller i Østersøen.

Gennem sit arbejde som læge kender han frontpersonalets vilkår i en coronatid, ligesom han via sin patientkontakt har føling med den ældre del af befolkningens ønsker og behov.

- Som yngre var jeg jo nok lidt skeptisk i forhold til at vægte værdien af erfaring, men her er jeg siden blevet klogere. Gennem årene har jeg haft med masser af folk i senioralderen i både råd og frivillige organisationer at gøre, og jeg mener afgjort, at der er en talent-reserve, som kunne udnyttes bedre. Omvendt er det også vigtigt at trække unge kræfter til, specielt i vores parti, og det vil jeg også gerne arbejde for, siger Thomas Thors.

Ressourcer fra udligningsreformen

Han er fuld af beundring for forgængeren Winni Grosbøll, som han ikke er i tvivl om har

"Som yngre var jo nok lidt skeptisk i forhold til at vægte værdien af erfaring, men her er jeg siden blevet klogere. Gennem årene har jeg haft med masser af folk i senioralderen i både råd og frivillige organisationer at gøre, og jeg mener afgjort, at der er en talent-reserve, som kunne udnyttes bedre."

Thomas Thors (S), borgmester Bornholm

en stor del af æren for store fremskridt på Bornholm gennem det seneste årti, hvor Folkemødet, voksende turisme og for ganske nylig en positiv befolkningsudvikling har ændret øens image. Han glæder sig til at stå i spidsen for en videreførelse af arbejdet ved blandt andet at sikre flere midler til ældreområdet og udsatte børn og familier.

Begge dele er mærkesager for ham.

- Der er sket så mange positive ting for Bornholm, og med udligningsreformen har vi fået flere ressourcer at gøre med, så det blandt andet er muligt at forbedre begge områder. På Bornholm fylder ældreområdet på grund af befolkningssammensætningen. Min ambition er, at vores service skal nå samme niveau som øvrige danske kommuner, og her halter vi stadig efter økono-

misk som en af de mindre velstillede. Også efter udligningsreformen, siger han.

Hvornår biologien sætter en naturlig begrænsning for det politiske engagement, tør han ikke sige. Han er for længst gået på pension fra lægegerningen, nu ser han frem til et fuldtidsarbejde, som kommer til at strække sig udover 37 timer om ugen. Overvejelserne for og imod er vendt med baglandet.

- Vi har selvsagt ikke hjemmeboende børn længere, men jeg har naturligvis diskuteret det med min kone. Hun har vist opgivet at gøre modstand, siger han.

Blå bog

- ▶ Thomas Thors
- ▶ Født: 28. juli 1949 (71 år) i Hellerup
- ▶ Cand. med. fra Københavns Universitet
- ▶ Indtil for ti år siden sygehuslæge/praktiserende læge på Bornholm gennem 40 år.
- ▶ Borgmester valgt for Socialdemokratiet i Rønne Kommune 1998-2003
- ▶ Borgmester i Bornholms Regionskommune 2003-2005
- ▶ Formand for Rønne Havn i 2012
- ▶ Medlem af byrådet efter otte års pause siden 2017. Gruppeformand for den socialdemokratiske gruppe. Borgmester fra 4. januar

Valganalyse: S vinder og

Forskydningen mellem rød og blå blok bliver forholdsvis lille, men det får stor betydning for fordelingen af borgmesterposterne, vurderer valgeksperter.

I en analyse for Kommunen.dk slår forskningslektor Roger Buch, DMJX, og redaktør Nils Mulvad, Kaas og Mulvad, fast, at socialdemokraterne og rød blok samlet vil gå frem, mens Venstre og blå blok samlet vil gå tilbage ved kommunalvalget 16. november.

Videre finder de, at der som resultat at valget vil komme flere socialdemokratiske borgmestre og færre fra Venstre. I øvrigt peger analysen også på, at De Konservative får fremgang og flere borgmestre.

Svingkommuner

Af Nils Mulvad, redaktør

Af Roger Buch, forskningschef

Kommunalvalg er på én gang 98 unikke valg med forskellige partier, kandidater og emner og samtidig ét samlet valg med generelle korte eller lange tendenser. Den landspolitiske tendens betyder, at kommunalvalget også afgøres af de landspolitiske bevægelser.

Derfor kan der allerede nu peges på forventninger til valgresultatet og fordelin-

gen af borgmesterposter ved kommunalvalget 16. november 2021. Men også forventninger til andre tendenser.

Lange tendenser er fx lokallisters deroute over 100 år. Lokallisterne dominerede i kommunalpolitik i starten af 1900-tallet. I 1960'erne sad de stadig på 40-50 pct. af mandaterne, men er endt på tre-fire pct. af vælgerne ved de seneste kommunalvalg.

En anden lang og langsom tendens er kvindeandelen blandt politikerne, som de seneste 30 år er steget med i

gennemsnit mindre end én pct. pr. kommunalvalg. Det betyder, at der først er ligestilling om 76 år, hvis tempoet ikke stiger. Lidt færre mandater til lokallisterne og lidt flere kvinder i kommunalbestyrelserne ved KV21 vil altså være i overensstemmelse med de lange tendenser.

Sikkert gennemslag fra landspolitikken

Korte tendenser kan opstå fra det ene valg til det næste. Eksempelvis tog andelen af valgte kvinder et ekstra hop opad i 2009, som var 100-året for kvinders valgetil kommunale valg. Det gav en ekstra stor fokus på ligestilling, som løftede kvindeandelen på landsplan fra 27,3 til 31,8 pct. af kommunalpolitikkerne. Den faldt i 2013, men steg igen i 2017 til 32,9 pct. - det højeste nogensinde.

En sikker kort tendens ved alle kommunalvalg er gennemslaget fra landspolitikken. De bevægelser, der har været i landspolitikken siden seneste kommunalvalg, slår igennem. Dog ikke med fuld kraft. Tømmefingerreglen er, at de slår igennem med lidt mindre end halv kraft, men med et mindre gennemslag for de store borgmesterpartier Socialdemokratiet og Venstre og et lidt større gennemslag for de mindre partier.

Det præcise gennemslag for de enkelte partier er ikke så vigtigt, da det jo i høj grad er blokkens styrke, som primært afgør placeringen af borgmesterkæderne. Selvom

Partiernes opbakning ved kommunalvalg

Tilslutningen til partier og blokke ved de tre seneste kommunalvalg og prognose for 2021-valget.

Parti	KV09	KV13	KV17	KV21
Socialdemokratiet	30,6	29,5	32,4	34,6
Socialistisk Folkeparti	14,5	5,6	5,7	7,0
Det Radikale Venstre	3,7	4,8	4,6	5,3
Enhedslisten	2,3	6,9	6,0	5,3
Alternativet	0,0	0,0	2,9	0,8
Rød blok	51,2	46,8	51,6	52,9
Venstre	24,8	26,6	23,1	22,6
Det Konservative Folkeparti	11,0	8,5	8,8	11,7
Nye Borgerlige	0,0	0,0	0,9	3,5
Dansk Folkeparti	8,1	10,1	8,7	3,8
Liberal Alliance	0,3	2,9	2,6	1,3
Kristendemokrateme	0,4	0,5	0,5	0,8
Blå blok	44,6	48,6	44,6	43,7
Øvrige	4,2	4,5	3,7	3,6

Prognosen er beregnet på basis af Berlingskes og Altingets vægtede gennemsnit af valgmålinger til folketingsvalg i henholdsvis december 2020 og november 2017. Ændring i stemmeprocent ved folketingsvalg er beregnet til at slå igennem med halv kraft ved kommunalvalg.

alle kommunalvalg byder på spektakulære konstitueringsforhandlinger med rævekager, brudte løfter og partiskift, så er det undtagelserne, som bekræfter reglen.

Begrænset ryk mod venstre

I langt de fleste kommuner ender borgmesterposten i den største af rød og blå blok. Ligesom borgmesterposten oftest ender i det største eller næststørste parti og hos politikerne med flest eller næstflest personlige stemmer.

Derfor kan der gives et ret godt bud på fordelingen af tilslutningen til de enkelte partier allerede nu, ti måneder før valget. Ud fra de landspolitiske bevægelser siden 2017 og blokkens styrke i de 98 kommuner vil der ske et begrænset ryk imod den røde blok.

Lige nu er der landspolitisk meget fokus på Venstres store tilbagegang siden folketingsvalget i 2019. Men når

man ser på det kommende kommunalvalg, er udgangspunktet partiernes landspolitiske styrke i november 2017, hvor Venstre lå med langt lavere tilslutning end ved folketingsvalget.

Derfor er udsigten til ændret tilslutning til rød og blok fra 2017 til 2021 ikke så stor, som mange sikkert for nemmer. Vel at mærke når man måler på tilslutningen i november 2017 og i december 2020.

Men selvom det er en lille ændring mellem blokkene, så betyder den meget for styrkeforholdet i kommunerne. Det lille ryk vil forårsage en større ændring på borgmesterposterne.

Landsprognoserne for resultatet af kommunalvalget har typisk en usikkerhed på omkring tre-fire pct., når de beregnes ud fra, at ændringer i stemmer til folketingsvalg slår igennem med halv kraft ved kommunalvalg.

Ændringerne i denne undersøgelse er beregnet på basis af det seneste vægtede snit fra Berlingske fra december 2020, før den seneste store uro i Venstre med Lars Løkke Rasmussens farvel til partiet og en mulig rigsretssag mod Inger Støjberg. Krisen i Venstre kan rykke resultatet en del, ligesom der frem til kommunalvalget kan komme andre store politiske sager, der rykker på partiernes opbakning.

Men én konklusion er klar. Socialdemokratiet bliver valgets absolutte vinder, mens Venstre bliver den absolutte taber. De Konservative vil genvinde deres borgmesterposter, og vi vil stå med politiske styrkeforhold i kommunerne, der svarer til situationen i 2009 - første rigtige valg efter kommunalreformen.

Men hvor der i 2009 var en borgerlig statsminister, så er der i dag en socialdemokratisk statsminister, der har fået en voldsom popularitet

V taber i november

på grund af coronakrisen, som foreløbig kun fik et mindre knæk med minksagen.

Mange forhold spiller ind

Der er en yderligere usikkerhed ved at slutte fra det generelle resultat ved kommunalvalget ned til resultatet i den enkelte kommune. Her er der typisk en masse andre forhold, der påvirker valget.

Derfor er der nogen usikkerhed i at forudsige resultaterne i de enkelte kommuner. Vores prognose skal derfor tages som et udtryk for, hvad der bliver det generelle resultat, og hvilke kommuner der kan være grund til at lægge særligt mærke til.

Der kan sagtens også være andre kommuner, der er værd at lægge mærke til, da der altid nedenunder tendenserne gemmer sig de 98 unikke lokale systemer, hvor særlige sager kan skubbe landstendenserne væk.

Hvad betyder det eksempelvis med en skandaleom-

brust borgmester i Fredericia? Eller hvad betyder det i mange kommuner, hvor den siddende borgmester stopper?

Med alle disse forbehold kommer vi alligevel med nogle bud på særligt interessante kommuner:

Venstre-borgmestre i fare

Glostrup, Egedal, Haderslev, Mariagerfjord, Vejle og Frederikssund. I disse seks kommuner ligger rød blok alene på 49-54 pct. af stemmerne i vores prognose, hvad der gør det realistisk/muligt med et borgmesterskifte til S.

Desuden er tre V-borgmestre i fare for at blive erstattet med konservative: Allerød, Vesthimmerland og Ærø. Muligvis kan Venstre erobre en post i Gribskov, der i dag har en borgmester uden for partierne.

Næste lag af kommuner er der, hvor rød blok i dag har 45-49 pct. af stemmerne.

Hvis Venstres nedtur bliver meget større, kan de også skifte til rød blok: Esbjerg, Odder, Thisted, Faxe, Skive og Stevns. Det er de steder, der hurtigt kan blive til svingkommuner, hvis vælger-opbakningen rykker endnu mere til rød blok.

I kommuner med 45-49 pct. af stemmerne til rød blok er der også tre konservative borgmestre. Nemlig i Frederiksberg, Sorø og Lyngby-Taarbæk, hvor Venstres nedtur kan koste de konservative posten som borgmester. Men her er vi ikke endnu - det er blot et fremtidsscenarie, hvis den seneste udvikling slår igennem som mere nedtur til Venstre.

Gribskov har i dag en borgmester uden for partierne, og her er der mulighed for, at Venstre tilbageerobrer den post, men næppe de konservative, selv om de konservative tilbage i 2009 havde borgmesterposten.

På Ærø, der også tidligere havde en konservativ som borgmester, er det realistisk med en K-borgmester igen. Partiet vil være det absolut største borgerlige parti efter kommunalvalget.

Holstebro og Samsø, der også tidligere havde en konservativ borgmester, vil det derimod ikke være realistiske med en K-borgmester igen. Her vil S igen sidde med et forventeligt stort rødt flertal bag sig.

Fremgang til konservative

På grund af den generelle stigning i K-stemmer vurderer vi det realistisk, at de konservative får en eller flere borgmestre i andre kommuner. Det giver K mindst 11 borgmestre. Ud over de nuværende otte kommuner er de mest oplagte Vesthimmerland, Ærø og Allerød.

I *Viborg Kommune* var den konservative partiformand Søren Pape Poulsen borgmester efter valgene i 2009 og 2013, men ved valget i 2017 blev det venstremanden, den tidligere håndboldtræner Ulrik Wilbek, der satte sig i borgmesterstolen. Selvom De Konservative vinder terræn tilbage i Viborg, vil Venstre ifølge vores analyse stadig være det største parti. Hverken De Konservative eller den nye socialdemokratiske spidskandidat Niels Dueholm ser ud til at kunne true Ulrik Wilbeks position.

I *Vesthimmerlands Kommune* har den konservative Knud Kristensen været borgmester i 2009 og 2013, men blev erstattet af Per Bach Laursen fra Venstre i 2017, hvor Venstre fik otte mandater og De Konservative syv mandater i byrådet.

Med to fra Dansk Folkeparti havde blå blok 17 byrådder bag sig efter seneste valg,

Forskningslektor Roger Buch, DMJX, og redaktør Nils Mulvad, Kaas og Mulvad, har undersøgt data fra tidligere valg og aktuelle meningsmålinger for at vurdere et muligt udfald af kommunalvalget. Foto: Privat

mens S og SF tilsammen havde ni byrådder. Herudover en øvrig. Der er ikke udsigt til, at magtbalancen tipper til rød blok, men derimod, at den interne styrkefordeling i blå blok tipper kraftigt til De Konservative.

I vores analyse står De Konservative til at få 34 pct. af stemmerne til november, mens Venstre står til 24 pct. Der er selvfølgelig en del usikkerhed, og der kan ske meget inden valget. Men Vesthimmerlands Kommune er et ret godt bud på et partiskift til en konservativ borgmesterpost.

Tæt Allerød

I *Allerød Kommune* vil De Konservative ifølge vores analyse være langt det største parti med 27,8 pct. af stemmerne efter kommunalvalget til november, men de to blokke vil stå ret tæt. Ved sidste valg fik Venstre, Socialdemokratiet og De Konservative alle fem medlemmer i byrådet, mens SF, Enhedslisten og De Radikale tilsammen havde fire man-

dater. Hertil kommer to lister uden for de traditionelle landspartier med hver et mandat. Der er derfor formentlig tale om, at opgøret om borgmesterposten kommer til at være mellem De Konservative og Socialdemokratiet.

Borgmesterposten i *Hillerød Kommune* gik ved seneste valg fra De Konservative til Socialdemokratiet, der sammen med SF, Radikale og Enhedslisten vil bevare flertallet i kommunen. Derfor er der ikke udsigt til skift på posten. Det mest overraskende i prognosen er, at Nye Borgerlige står til at blive tredjestørste parti med 14 pct. af stemmerne.

De Radikale har en borgmesterpost i *Rebild Kommune*. Leon Sebbelin sidder ikke på basis af det største parti, som også efter valget vil være Venstre. Dog vil De Konservative formentlig gå en del frem, så de vil være en del større end De Radikale. Men det er svært at forudsige, hvad der sker ved konstitueringsforhandlinger.

Borgmestre - kraftigt ryk mod rød blok

Borgmestre for partier og blokke ved de tre seneste kommunalvalg og prognose for 2021-valget.

Parti	KV09	KV13	KV17	KV21
Socialdemokratiet	53	33	47	53
Socialistisk Folkeparti	1	1	1	1
Det Radikale Venstre	-	1	1	1
Rød blok	54	35	49	55
Venstre	27	48	37	29
Det Konservative Folkeparti	14	13	8	11
Dansk Folkeparti	-	-	1	1
Blå blok	41	61	46	41
Øvrige	3	2	3	2

Prognosen er beregnet på basis af Berlingskes og Altingets vægtede gennemsnit af valgmaalinger til folketingsvalg i henholdsvis december 2020 og november 2017. Ændring i stemmeprocent ved folketingsvalg er beregnet til at slå igennem med halv kraft ved kommunalvalg.

Flere end 50.000 danskere har skrevet under på et borgerforslag om at fjerne handicapområdet fra kommunerne. I spidsen for forslaget står debattør og mor til tre børn med særlige behov Monica Lylloff fra Fredensborg. Foto: Nikolai Linares, Ritzau Scanpix

Borgere og politikere vil fyre kommunerne fra handicapområdet

Fejl og mangler i handicapsager slider på borgernes tillid. Socialchefernes formand Jakob Bigum Lundberg vil have lovgiverne til at forenkle reglerne.

o mistillid

Af Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Skal handicapområdet flyttes fra kommunerne til regionerne og/eller staten?

Det spørgsmål trillede lige før juleferien over på Folketingets banehalvdel, da et borgerforslag nåede op på de 50.000 underskrifter, der kræves.

Bag forslaget "Handicapområdet skal væk fra kommunerne" står græsrodsbevægelsen og hashtagget #enmillionstemmer med debattør Monica Lylloff i spidsen. Hun hæfter sig især ved, at Ankestyrelsen finder fejl og mangler i omkring halvdelen af de kommunale afgørelser på handicapområdet, der bliver klaget over. Og hun er overbevist om, at der både er penge og menneskelig lidelse at spare, hvis sagsbehandlere "gør deres arbejde rigtigt i første omgang", som hun siger.

- Måske var det bare ikke ret smart, da vi i forbindelse med kommunalreformen i 2007 spredte handicapområdet fra 14 amter til 98 kommuner. Sager bliver trukket i langdrag, det er uklart, hvor ansvaret ligger, og alt for vil-

kårligt, hvilken hjælp vi som borgere kan få i de forskellige kommuner, siger hun og opfordrer Folketinget til at gentænke handicapområdet helt fra bunden.

Regelforenkling, tak!

Og på lige det punkt er den nye formand for de kommunale Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Jakob Bigum Lundberg, faktisk enig: Christiansborg må ind i kampen.

- Nu bliver kommunerne lagt for had, men pilen peger altså også på lovgiverne, siger han.

- Reglerne bliver hele tiden mere komplicerede, og kun Folketinget kan ændre og forenkle den lovgivning, som lige nu fører til usikkerhed, frustrationer blandt borgere og dårlig brug af kommunale ressourcer.

Desuden har Folketinget også det overordnede ansvar for kommunernes økonomi, minder Jakob Bigum Lundberg om.

Udgifterne til handicapområdet har gennem flere år været støt stigende. Alene fra 2018 til 2019 måtte kommunerne finde 700 mio. kr.

ekstra til voksne med handicap og psykisk sygdom. Sagsbunkerne vokser i samme takt, og stigningen skyldes især, at flere børn, unge og voksne får psykiatriske diagnoser som fx adhd og autisme, oplyser KL.

I alt brugte kommunerne i 2019 34,2 mia. kr. på handicapområdet.

Fejl er et vidt begreb

De kommunale sagsbehandlere bliver blandt andet kritiseret for at gå for meget op i at passe på pengene og vide for lidt om vilkårene for personer og familier, som er berørt af handicap. Men heri er Jakob Bigum Lundberg lodret uenig. Sagsbehandlere gør alt, hvad der står i deres magt for at leve op til en kompliceret lovgivning, og de har faktisk adgang til den fornødne viden om forskellige handicap, understreger han.

- Jeg forstår ikke troen på, at regionerne eller staten skulle kunne gøre det bedre eller ligger inde med mere viden. Kommunerne indhenter løbende specialviden fra VISO, ligesom Ankestyrelsen guider os, siger han og peger på, at Ankestyrelsen i dag ændrer en mindre andel af alle klagesager end for fem år siden.

- Det, der er steget, er andelen af sager, som sendes retur til kommunerne til fornyet behandling. En del af disse fejl relaterer alene til forvaltningsloven. Det kan fx være, at et dokument ikke omtales i kommunens afgørelse, men kun indgår i sagsmaterialet. Det skal vi natur-

"Vi starter allesammen med en enorm tillid til systemet. Men efterhånden bliver den tillid så slidt, at vi får åndenød og snurren i fingrene, hver gang der tikker en besked ind fra kommunen."

Monica Lylloff, debattør og mor til tre børn med særlige behov

ligvis tage på os og rette op på, siger formanden.

- Men i andre tilfælde bliver en sag sendt tilbage, fordi der kommer nye oplysninger frem. Ofte fra borgeren selv, bemærker han.

Ankestyrelsen advarer da også imod at læse omgørelsesprocenten som et mål for kvaliteten af kommunernes afgørelser. Beslutningen kan sagtens være rigtig, selvom der er begået fejl undervejs.

Invitation til dialog

Selv er Monica Lylloff faktisk tilfreds med den hjælp, hun får fra sin egen kommune, Fredensborg: Weekend-aflastning, eftermiddagspasning, dækning af tabt arbejdsfortjeneste og specialiserede skoletilbud til familiens tre børn, som alle har særlige behov. Emma har spastiske lammelser, autisme og udvik-

lingshandicap, Sarah har adhd og Kristoffer autisme.

- Men vi tør så heller ikke flytte herfra, for vi ved godt, vi er heldige. Andre kommuner nedlægger specialtilbud og integrerer børnene i den almindelige folkeskole. Det er, som om de ikke er klar over, at børn med autisme sjældent kan rummes i det kommunale skolesystem, og at hver tredje helt holder op med at gå i skole, siger hun.

- Vi starter allesammen med en enorm tillid til systemet. Men efterhånden bliver den tillid så slidt, at vi får åndenød og snurren i fingrene, hver gang der tikker en besked ind fra kommunen. Det er alt for ofte dårligt nyt med uoverskuelige konsekvenser for familien.

For hende at se er det åbenlyst, at familiernes rets-

sikkerhed er truet. Men det er Jakob Bigum Lundberg heller ikke enig i.

- Jeg synes ikke, at tallene peger i den retning, men er meget åben for en mere indgående snak om det her. Måske handler det også om noget andet, fx hvordan vi møder og inddrager borgerne. Er vi i kommunerne blevet for professionelle, for effektive og dermed måske for distancerede i mødet med den enkelte borger?

Både De Radikale, SF, Enhedslisten, Nye Borgerlige og Dansk Folkeparti er positive overfor borgerforslaget, men hvor handicapområdet så skal flyttes hen, er endnu uvist, oplyser Ritzau.

» læs også side 15:

Reformen gjorde en vindssag til tabersag

Færre klager, men lange sagsforløb

- Fald i klager over kommunale afgørelser:
- Fra 3.279 (2014) til 2.187 (2019) på børnehandicapområdet.
- Fra 1.402 (2014) til 1.024 (2019) på voksenhandicapområdet.

Over halvdelen af sagerne blev i 2019 stadfæstet af Ankestyrelsen (49 pct. og 57 pct.), ca. en tredjedel blev sendt tilbage ("hjemsendt") til fornyet behandling i kommunen (hhv 36 og 35 pct) og hhv 15 og 9 pct af de afgørelser, der blev klaget over, blev ændret af Ankestyrelsen.

I alt modtager omkring 310.000 danskere hjælp i henhold til Serviceloven.

Kilder: Ankestyrelsen, Indenrigsministeriet og KL

Reformen gjorde en vindfersag til tabersag

Mens alt andet specialiseres, er handicapområdet nærmest blevet afspecialiseret. Men det kan kommunerne ikke klandres for, siger professor i offentlig forvaltning.

o mistillid

Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Konflikten mellem pårørende og handicaporganisationer på den ene side og kommunerne på den anden er historisk betinget. Og økonomisk. Så begge parter har for så vidt ret, forklarer professor i offentlig forvaltning Kurt Klaudi Klausen, Syddansk Universitet.

- Ingen tvivl om, at der er sket kvalitetsforringelser på handicapområdet, og man kan ikke fortænke borgerne i at ønske sig tilbage til amternes tid. Men det er nok tvivlsomt, om en ny struktur i sig selv vil gøre reel forskel, siger han.

- For det store velfærdspolitiske spørgsmål er, hvor godt vi som samfund vil tage

os af de allersvageste. Hvad må det koste? Hvor mange skal have adgang til hjælp fra det offentlige? Skal der være grænser, og hvor skal de gå? De spørgsmål blev aldrig stillet i amternes tid. Og svarene skal komme fra Christiansborg, for det er ikke noget, man som kommunalpolitiker kan profilere sig på, siger han.

Amters økonomi var usynlig

Det lignede ellers en ren vindfersag for kommunerne, da de i 2007 overtog ansvaret for hele det specialiserede område fra amterne. Dengang var Danmark verdenskendt for sine veldrevne og anerkendte institutioner.

- Økonomien var der bare ingen, der talte om, så jeg siger nok ikke for meget, hvis

jeg hævder, at de amtslige institutioner ikke var drevet særlig effektivt, siger Kurt Klaudi Klausen.

- For amterne fik aldrig styr på det her allerede dengang ret bekostelige område. Det må man til gengæld give kommunerne, at det fik de. Udgifterne blev synlige for alle, trimmet, og kommunerne fik kontrol med stigningstakterne. Det lyder nok kynisk, men kommunerne

levede i bund og grund bare op til Christiansborgs forventninger.

Men så kom finanskrisen. Og sideløbende fik flere og flere en diagnose. Handicapområdet voksede og knop-skød, samtidig med at kommunernes indtægter faldt.

- Kommunerne befinder sig stadig i det krydspres mellem for få ressourcer til flere og flere borgere med handicap. Hvis en familie

med et udadreagerende barn flytter til kommunen, kan det vælte hele sektorens budget. Den sikre vindfersag, som kommunerne i sin tid med glæde tog imod, er blevet et dilemmafyldt og uattraktivt ansvar, siger professoren.

At flytte ansvaret hjælper ikke

Han tror ikke på, at staten eller regionerne for de sam-

me penge vil kunne løfte handicapområdet med større succes. Men han undrer sig over, at området ikke for længst er blevet centraliseret.

- Supersygehusene har ingen sat spørgsmålstejn ved. Når vi bliver syge, vil vi gerne køre langt for at få den helt rigtige behandling. Sådan tænker vi af uranselige grunde ikke i forhold til handicappede. Det, der er sket efter kommunernes overtagelse, er nærmere en afspecialisering, og det undrer mig virkelig i en tid, hvor vi ellers hylder specialisering og store enheder, siger han.

- Lige nu kan Christiansborg uden videre skubbe ansvaret fra sig og pege på kommunerne, som hverken har ressourcer eller handlemuligheder til at løse problemerne. Og får man et handicappet barn, skal man kæmpe en evig kamp for alt: Tøj, sko, specialtilbud. Det kan ingen vist være tilfredse med, siger Kurt Klaudi Klausen.

» Læs også side 14:

Kommuner lagt for had, men pilen peger på Christiansborg, mener socialchefer

Oprindeligt lå der en aftale, en "musketered", om, at kommunerne skulle drive handicapområdet efter samme principper som amterne. Men den aftale blev brudt, og kommunerne har ikke mandat til at beslutte, hvor generøst samfundet skal være, og hvor grænser skal gå, siger Kurt Klaudi Klausen.

Foto: SDU

DK Weekend. Nyheder for den offentlige beslutningstager – også i weekenden!

Siden den 11. september 2001 har DK Nyt serviceret den offentlige beslutningstager med nyheder på alle hverdage.

Undervejs har DK Nyt fået stadigt flere læsere, og mobile enheder har ændret læsevanerne. Derfor udsender vi nu også et nyhedsbrev lørdag og et søndag.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet på dknyt.dk

Rigtig god DK-weekend!

DK Weekend.

DK Nyt.

Tusindvis af kunstværker samler støv på kommunernes depoter

Kommunale kældre er hjemsted for alskens kunst, hvis værdi svinger fra håndører til titusindvis af kroner. Kommunen.dk har undersøgt, hvad landets kommuner gemmer i arkiverne.

o opmagasineret

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

De fleste med hus kender dilemmaet. Man står med en gammel ting og kan ikke tage sig sammen til at smide den ud eller sætte den til salg, så den ryger på loftet eller i kælderen. Der bliver den glemt de næste 10-20 år.

Flere kommuner har et lignende forhold til deres kunst.

Tusindvis af kunstværker står gemt på kommunale depoter og arkiver, viser en rundspørge, Kommunen.dk har foretaget. Her har 38 kommuner svaret, og blandt dem sendte 10 en inventarliste over deres opmagasinerede kunst. Listerne viser, at der gemmer sig alskens malerier, litografier og plakater på hyldeerne under rådhusene. I nogle tilfælde er der tale om værdifuld kunst, men ofte er værdien lav eller ukendt.

En af de kommuner, der gemmer på lidt af hvert, er Fredensborg, som opbevarer 449 kunstværker i et arkiv og et depot. Derudover ejer kommunen 8.000 af bladtegneren Ib Andersens tegninger og skitser, som ligger forseglet i kælderen. Kun meget få af kunstværkerne er vurderet, og værdien spænder vidt. For eksempel er et oliemaleri af en landevej sat til 8.000 kr, mens et slidt træsnit af en hest ligger på 200 kr.

Ulla Hardy-Hansen (K) er formand for kulturudvalget i Fredensborg og ser gerne, at der kommer styr på kommunens kunst. Men hun vil

hellere have det udstillet og hængt op end solgt.

- Nogle kommuner sælger deres kunst på loppemarkeder eller holder auktion over det. Det kunne jeg ikke selv være med til. Der er jo efterkommere, ægtefæller og børnebørn til kunstnerne, og det er ofte dem, der har doneret det til os. Det vil se mærkeligt ud at sælge for højeste bud. Selvom kunsten selvfølgelig fylder godt i vores arkiv, siger hun.

"Når 500 litografier står dernede i kælderen stablet oven på hinanden, sætter de jo ikke nogens blod i kog. Men måske er det guld, måske ikke."

Nis Rømer, formand for Billedkunstnernes Forbund

Angsten ved at fortryde
Fredensborg er langt fra alene om at gemme kunst i kælderen, viser Kommunen.dks rundspørge. Flere kommuner har lange lister med malerier og litografier,

som har ligget på depot i årevis.

Da kommunerne blev lagt sammen i 2007, skulle malerier og plakater fra 270 rådhuspladser pludselig skulle placeres på 98. Meget blev til overs, og flere kommuner gemte kunsten i stedet for at sælge eller donere den. Kamille Sommer har et bud på hvorfor. Hun er oprydningskonsulent og uddannet feng shui-konsulent fra Nordisk Akademi for Lotus Feng Shui.

- Jeg tror, der er to aspekter i det. Den første del handler om, at man ikke ved, hvad man skal gøre ved al den kunst, så man stiller det væk på depot. Så slipper man for at tage stilling nu og her. Det samme sker, når folk sætter ting i deres kældre og på lofttrum. Man parkerer det, fordi man ikke ved, hvad man vil gøre ved det, siger Kamille Sommer.

- Den anden del handler om respekt. Hvis det nu er noget, man har fået foræret, tænker man måske, at man ikke kan tillade sig at kassere det.

Det er tilfældet i Odder Kommune, hvor en af hyldeerne i arkivet i rådhusets kælder er proppet med tingleangel, som kommunen har fået i gave fra sine vennskabsbyer i Finland, Norge og Sverige gennem årene.

Men hvorfor så ikke bare smide det ud?

- For nogle handler det rigtig meget om angsten ved at fortryde, at man har kasseret en ting. Det er nok ikke så meget tilfældet med kommuner, men når man gemmer noget, så er man sikker på ikke at fortryde, det blev smidt ud, siger Kamille Sommer.

Hun har derfor et par oprydningstips til kommunerne.

- De skal vurdere de enkelte ting. Kan det bruges nogen steder? Hvis kommunen ikke kan bruge det, hvem kan så? Kan det sælges, gives væk til genbrug eller et godt formål? Hvis ingen kan få glæde af det, kan man kassere det.

- Jeg vil anbefale, at de gennemgår den opmagasinerede kunst en gang for

alle og finder ud af, hvad der skal ske med det. Det er jo også mest respektfuldt over for tingene. Frem for at de bare står der og samler støv.

"Det er de færreste af tingene, der er mange penge værd. Smag skifter jo, og meget af det er fra 70'erne og 80'erne, kan vi se på farvebrugen. De er lidt tunge i det, så folk vil måske ikke have det hængende i dag."

Caspar Christiansen, stadsarkivar på Frederiksberg

Men for nogle er det en uoverskuelig opgave. Ni kommuner svarer, at de intet samlet overblik har over deres kunst. Et par af dem er i gang med at registrere, men opgaven er stor og tager lang tid.

Kunstkammer

Anderledes ser det ud i Brøndby, Lemvig og syv andre kommuner, som fortæller, at de stort set intet kunst skulle have i overskud,

Enkelte kommuner som Odsherred og Frederikshavn samler deres overskydende kunst i et kunstkammer, hvor medarbejderne i forvaltningen kan stikke forbi og hente noget frisk pynt til kontorvæggen, hvis man er blevet træt af sin gamle eller har fået nyt kontor.

Det er en god løsning for kunstens skyld, mener Nis Rømer, der er formand for

"Man stiller det væk på depot. Så slipper man for at tage stilling nu og her. Det samme sker, når folk sætter ting i deres kældre og på loftrum. Man parkerer det, fordi man ikke ved, hvad man vil gøre ved det."

Kamille Sommer, oprydningskonsulent

Kunst skaber liv i kommunale bygninger. Her er det et stort oliemaleri i Kalundborg Hallerne. Maleriet ville næppe glæde nogen, hvis det blot stod på et lager.

Foto: Jacob Ehrbahr, Ritzau Scanpix

Billedkunstnernes Forbund.

- Det er vildt dejligt at omgås noget nyt kunst engang imellem. Lige så vel som det er rart at komme hjem til noget, man er vant til, så er det også rart at komme til noget nyt, siger han.

Nis Rømer foreslår, at kommuner får folk udefra til at kigge på kunstværkerne for at se, om der skulle være noget af værdi.

"Nogle kommuner sælger deres kunst på loppemarkeder eller holder auktion over det. Det kunne jeg ikke selv finde på at være med til."

Ulla Hardy-Hansen (K), kulturudvalgsformand i Fredensborg

- Og så er det legitimt at skille sig af med det, hvis det er reproduktioner uden værdi eller noget, der har mistet sin aktualitet. Men man kommer sjældent udenom at have lidt stående på et lager, og det er der jo ikke noget galt i, siger Nis Rømer.

Han nævner også, at man kunne få en kunstner eller kurator til at se, om man kan bruge den overskydende kunst til en interessant udstilling.

- Det kunne være en spændende opgave. At gøre det levende igen. For når 500 litografier står dernede i kælderen stablet oven på hinanden, sætter de jo ikke nogens blod i kog. Men måske er det guld, måske ikke, siger Nis Rømer.

På auktion

Frederiksberg Kommune er ved at rydde ud sit kunstar-kiv. Kommunens samling tæller næsten 5.000 værker, og der kommer nyt til hvert år. Hoveddelen er udstillet, men i arkivet står også en del kunst, som nok aldrig kommer op igen.

Derfor har magistraten besluttet at sælge ud af alt

det, som ikke har en lokal relation til området, fortæller stadsarkivar i Frederiksberg, Caspar Christiansen.

- Det er mest kontor-kunst. Sådan noget som litografier og de klassiske ting, der hænger på væggene rundt omkring. I årenes løb er det efterhånden blevet en stor samling, siger Caspar Christiansen.

Han mener, kommunen har mellem 120 og 150 værker til overs, som auktions-husene Bruun Rasmussen og Lauritz.com kommer forbi og vurderer i løbet af januar eller februar alt efter, hvordan coronasituationen udvikler sig.

- Det er de færreste af tingene, der er mange penge værd. Smag skifter jo, og meget af det er fra 70'erne og 80'erne, kan vi se på farve-brugen. De er lidt tunge i det, så folk vil måske ikke have det hængende i dag, siger Caspar Christiansen.

Husk mit navn

Men det er ikke kun umoderne plakater og malerier i guldramme, som venter på at blive hevet frem i lyset igen.

Thisted opbevarer et stort oliemaleri fra 2004, som skulle være 40.000 kr. værd, på depot på en folkeskole. Og Rødovre fortæller, at kommunen kun har fire værker, som venter på at finde et nyt hjem. Et af dem er speciallavet af den kendte danske kunstner HuskMitNavn til en lokal udstilling.

Tilbage i Fredensborg håber kulturudvalgsformand Ulla Hardy-Hansen snart at finde penge til at få styr på kunsten, der venter i arkiverne. Meget af det er lavet af lokale kunstnere, som forærede malerier til kommunen, og hun frygter, det bliver solgt.

- Jeg er oppe i alderen og har siddet 31 år i byrådet, og på et tidspunkt stopper man jo, og jeg er bange for, at der kommer nogle unge, der ikke vil holde på alt det gamle kunst og de gamle kunstnere.

Så nu håber hun at finde penge i budgettet til at få gennemgået kommunens tusindvis af kunstværker. Det er dog svært, hvilket forklarer, hvorfor flere kommuner mangler overblik over deres glemte kunstværker.

- I et byråd med 27 medlemmer er der en kæmpe spændvidde, hvad angår kunstinteresse. Men når der skal penge til, skal beslutningen jo over økonomiudvalget eller byrådet, og man kan ikke forlange, folk skal interessere sig for det.

Rådmand Jørgen Hein (R) erkender, at Aalborg i lighed med de andre af landets største kommuner ikke har fuldstændigt styr på alle klager over urimelige forhold på kommunens plejehjem og i hjemmeplejen.

Foto: Aalborg Kommune

Ældre svigtes på stribe, men ingen har overblik over plejehjemsklager

Minister indrømmer, at der mangler overblik over klager på plejehjem og i hjemmeplejen, og DF foreslår nu, at der udarbejdes en ny lov, som pålægger kommunerne at registrere alle klager.

o klagekaos

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

Sagen om myndighedernes mangelfulde overblik over klagesager på landets plejehjem vokser. Kommunen.dk har tidligere afsløret, at Styrelsen for Patientsikkerhed ikke har et centralt og samlet overblik over bekymringshenvendelserne, som er de klager, borgere kan indsende til styrelsen, hvis de mener, deres pårørende behandles forkert på et plejehjem.

Nu kan vi tilføje, at kommunerne heller ikke har et samlet overblik over alle klager, som går direkte til plejehjemmet og kommunen.

Den nye udvikling i sagen har fået folketingsmedlem Karina Adsbøl (DF) til at foreslå, at en ny lov forpligter kommunerne til at registrere alle klager.

I et skriftligt spørgsmål til sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke (S) skriver Folketingets sundheds- og ældreudvalg: "Vil ministeren - eventuelt i samarbejde med justitsministeren - igangsætte et lovgivningsarbejde, der skal sikre, at kommunerne registrerer klager over plejehjem og hjemmepleje på en ensartet måde, som gør det enkelt at lave udtræk over antallet af plejehjems- og hjemmeplejeklager?"

Henvendelsen til ministeren er skrevet under af udvalgets formand, Jane Heitmann (V), på vegne af hele udvalget.

Seks kommuner

Forslaget om, at en ny lov skal tvinge kommunerne til at registrere alle klager, kommer efter, at Kommunen.dk har søgt aktindsigt i seks af landets største kommuner for at afdække, om de registrerer alle klager. Og alle seks kommuner, København, Aarhus, Aalborg, Odense, Esbjerg og Randers, oplyser næsten enslydende, at de ikke har noget overblik over de klager, som borgere retter direkte til et plejehjem eller hjemmeplejen. Kommunerne har heller ikke et fuldstændigt overblik over klager, der kommer direkte til kommunen. Dog har kommunerne registreret de klager, som kommer direkte til borgmestre og rådmænd og udvalgsformænd.

Stor opgave

Kommunernes manglende overblik er også blevet rejst af Folketingets sundheds- og ældreudvalg over for mini-

steren, som dengang skriftligt svarede udvalget: "Sundheds- og Ældreministeriet har ikke en opgørelse over kommunale klager over plejehjem og/eller hjemmepleje. Udarbejdelse af en samlet oversigt over samtlige klager over plejehjem og hjemmepleje vurderes at være en stor opgave."

Og ministeren tilføjede, at der heller ikke findes en særlov, som forpligter kommunerne til at foretage en samlet registrering.

Nu vil Folketingets sundheds- og ældreudvalg have sådan en lov.

Jeg får de grove

Aalborg er en af kommunerne, som ikke i dag har et centralt overblik over alle klager.

Vi har spurgt rådmand for ældre- og handicapområdet, Jørgen Hein (R), om han har styr på klagerne:

- Det kommer an på, hvad slags klager det er. Vi har noget, der kaldes rådmandsklager, dem har jeg styr på, det er ikke mange. Men de fleste bliver klaret ude lokalt, hvis der er noget. Kun hvis det går i hårkuder, kommer de på mit bord.

I de grove sager, der tror jeg sgu godt nok, at der vil jeg meget hurtigt få besked.

Jørgen Hein (R), rådmand ældre- og handicapområdet, Aalborg

Jørgen Hein bekræfter, at han ikke får kendskab til, og at kommunen heller ikke registrerer klager, som går direkte til et plejehjem eller hjemmeplejen.

Men han tror, at han vil høre om det, hvis en sag er alvorlig:

- De grove sager, der tror jeg sgu godt nok, at der vil jeg meget hurtigt få besked, der vil blive skrevet eller ringet til mig, mener Jørgen Hein.

Ikke 100 pct. overblik

Heller ikke Esbjerg Kommune kan garantere, at alle klager registreres centralt, men kontorchef i forvaltningen

for sundhed og omsorg Lars Mølskov Knudsen hævder, at der er styr på det meste.

Men da Kommunen.dk går ham på klingen, viser det sig, at det kun er de skriftlige klager, som kommer direkte ind til kommunen, han med sikkerhed har overblik over. Hvis det er mundtlige klager, for eksempel ude på et plejehjem, findes der ingen registrering, heller ikke, hvis en skriftlig klage ikke sendes videre til kommunen, forklarer kontorchefen fra Esbjerg:

- Jeg tør ikke sige, vi får alle klager ind, men det er de færreste, der klager skriftligt til plejehjemslederen, som ikke når videre til os.

Hvert år udarbejder forvaltningen et overblik over alle skriftlige klager over plejehjem og i hjemmeplejen, som sendes til byrådet. De seneste par år har der været henholdsvis 12 og 21 klager.

Vil du sige, at det overblik, som I giver en gang årligt til politikerne, er 100 pct. dækkende?

- Det er et overblik over alle de klager, vi har fået ind på skrift, siger Lars Mølskov Knudsen.

Lyt til
Kommunen.dk
Podcast.

Vi nørder valg.

Roger Buch. Ulrik Kjær.
Kasper Møller Hansen.

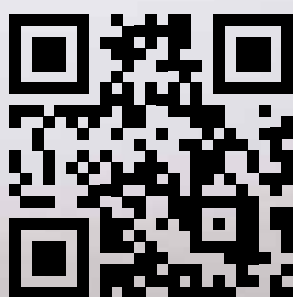
NYHED:
Ugentlig podcastserie
bagom og op til
kommunale valg

Frem mod kommunalvalget den 16. november vil Kommunen.dk hver uge gå i dybden med valgkampens vigtigste historier i en podcast, som sendes ud til abonnenterne på nyhedsbrevet.

Tre af landets førende eksperter i kommunalpolitik vil øse af deres store viden om valgkampagner, deres indhold og effekter, ulighed i valgdeltagelsen, den nationale valgvind og svare på spørgsmål som: Hvor lang er en

kommunal valgkamp, hvilke partier har mest på spil, personslagene – hvor tegner det til at blive mest interessant, bliver det et coronavalg eller et klimavalg – eller ingen af delene.

De tre eksperter i Kommunen.dk's podcastpanel er professor Kasper Møller Hansen, Københavns Universitet, forskningslektor og centerleder Roger Buch, Danmarks Medie og Journalisthøjskole og professor Ulrik Kjær, Syddansk Universitet.

www.kommunen.dk

Podcasten "Vi nørder valg" er den første fra Kommunen.dk, men der kommer flere. Vi vil tilbyde endnu mere indhold og ikke blot som tekst. Vi vil udnytte den store viden, der er i vores forskellige medier til at lave podcast med godt indhold. Bruno Ingemann, journalist, er manden der håndterer eksperterne og fører dig igennem og bag om interessante kommunale historier.

Glæd dig til flere podcasts
fra Kommunen.dk

Lyt til
Kommunen.dk
Podcast.

Grønt skal hjælpe byen til at trække vejret

Pladsen foran det tidligere Marselisborg Hospital tæt på centrum af Aarhus er under forvandling i øjeblikket, hvor området bliver til grøn oase og verdens første Spark-park, som forener Sundhed, Park, Aktiviteter, Rehabilitering og Klimatilpasning.

Foto: Iben Sørensen/Illustration: Kristine Jensen, Landskab og Arkitektur

Aarhus har en blå/grøn plan for byudviklingen de kommende år, hvor behovet for oaser bliver et vigtigt parameter for både klimatilpasning og bosætning.

○ grønne storbyer

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Tæt på Harald Jensens Plads nær centrum af Aarhus har landskabet slået buler det seneste års tid. Pladsen foran det tidligere Marselisborg Hospital er løftet med bølgerne jordhøje, og selvom årstiden sætter sine begrænsninger i tempoet, breder grønne spirer sig på toppen.

Alt bliver grønt, når træer, stier og vand er færdiganlagt, og byen har fået en oase tilgængelig for alle midt i et byområde domineret af asfalt, tæt bebyggelse og parkerede biler. Når gravkøerne er rykket ud, vil man både kunne sparke til en bold, kaste en frisbee, plukke et æble eller bare sætte sig på en bænk med dæmpet trafikstøj og rislende vandløb i få meters afstand.

Verdens første Spark-park - som forener Sundhed, Park, Aktiviteter, Rehabilitering og Klimatilpasning - opstår ikke ved en tilfældighed i Aarhus. Ligesom København og stor-

byer af assorteret størrelse verden over arbejder landets næststørste by målrettet på at blive grønnere. At perforere stenbroen med større og mindre oaser, som skal håndtere voksende krav fra borgerne og adressere stadigt mere påtrængende klimaudfordringer.

For selv om storbyen trækker et voksende antal tilflyttere, forlanger vi natur og afslapning tæt på, hvor vi slår os ned. Ligesom voksende regnmængder, stigende grundvand og hyppigere oversvømmelser fordrer en nytænkning af vores måde at indrette os på.

Og det kommer til at sætte tydelige spor i de største byer.

-Vi kommer til at nytænke tilgangen til land og by. Natur er ikke længere noget, vi holder uden for bygrænsen, som det traditionelt har været tankegangen i byplanlægning. Vi har sat så kraftigt et kulturtryk på miljø og omgivelser, at vores måder at tænke by og arkitektur er op til revision - hvis vi både skal

have byer, som vi kan holde ud at bo i, og som også skal være bæredygtige, siger landskabsarkitekt og Ph.D.-studerende Kristine Holten-Andersen fra tegnestuen Kristine Jensen Landskab og Arkitektur, som er totalrådgiver på SPARK-parken.

Konkrete mål for natur i byen

Hun skriver ph.d. om bæredygtig byudvikling og har fulgt Aarhus Kommunes arbejde med at tænke grønne oaser ind i den fremtidige planlægning.

Den er formuleret i en nedfældet politik, der har været flere år undervejs, og som i efteråret fik endnu et grønt stempel i byrådsalen.

Planen omhandler både by- og landdistrikter, men den adresserer specifikt behovet for grønne områder med nedsat trafik indenfor kort afstand, uanset hvor man slår sig i Aarhus, som får 5.000 nye indbyggere om året.

Kommunen måler succes på blandt andet andelen af aarhusianere, som har et grønt område på minimum 0,5 hektar inden for 300 meters afstand og minimum fem hektar indenfor maksimalt 500 meter.

I år er den procentsats 77. Over de kommende år skal tallet øges blandt andet via 10.000 nye bytræer frem mod 2025 og en foreløbig

"Hvad planen konkret udmønter sig i, afhænger af, hvor ambitiøse politikerne vil være. Men der er ingen tvivl om, at der er opbakning til at skabe flere grønne områder i byen. Det følger helt naturligt i forhold til behovet i takt med, at presset på de eksisterende områder øges og behovet for at tænke klimatilpasning ind i byplanlægningen vokser."

Byplanchef i Aarhus Kommune Lars Høberg

midlertidig bypark ved havnen tæt på den nyanlagte Aarhus Ø-bydel.

Også et banebrydende projekt med bypark over banegraven midt i byen er under overvejelse, selvom prisen for at skifte potentielt boligbebyggelse ud med græs og træer vil løbe op i et beløb, som runder en halv mia. kr.

- Hvad planen konkret udmønter sig i, afhænger af, hvor ambitiøse politikerne vil være. Men der er ingen tvivl om, at der er opbakning til at skabe flere grønne områder i byen. Det følger helt naturligt i forhold til behovet i takt med, at pres-

set på de eksisterende områder øges, og behovet for at tænke klimatilpasning ind i byplanlægningen vokser, fortæller byplanchef i Aarhus Kommune Lars Høberg.

Han tilføjer, at Aarhus ikke kun tænker grønt, men også blå i forhold til rekreative områder i byerne - så adgangen og afstanden til vand, bugt, sø og å også er et succesparameter i byplanlægningen.

"Vi skal lande på en anden planet"

Kristine Holten-Andersen har både arbejds- og forskningsmæssig interesse i Aar-

hus' blågrønne fremtidsplaner, og hun tror, kommunen kan komme til at vise vej for andre, når byerne skal nytænke natur og miljø.

- Jeg har mest fulgt arbejdet med planen på embedsmandsplan i den tidlige fase, men jeg har stor respekt for både arbejdet og intentionerne. Som et resultat af den gentænkning af vores rolle som mennesker i forhold til miljø og klima. Vi er jo blevet en naturkraft med styrke som en tsunami på kloden, og det må vi også tage højde for på det nære plan, siger hun.

Selvom hendes forskning primært har udgangspunkt i Aarhus, er hun sikker på, at grøn byplanlægning med indbygget klimatilpasning ryger højt på dagsordenen overalt på kloden, hvor mange mennesker bor tæt.

Det bliver i bogstaveligste forstand en betingelse for at kunne trække vejret.

- Vi kommer til at tænke i større perspektiver - eller som filosofen Bruno Latour har udtrykt det: "Vi skal lande på en ny planet". Vi står overfor en økologisk og ressourcemæssig krise, som blandt andet får os til at gøre op med den traditionelle tankegang, at by og land er to modsatrettede størrelser. Vi bliver nødt til at finde ud af at kombinere kultur, det bebyggede miljø, med natur, siger hun.

Følg vandets veje – eller betal prisen

Terrænforhold og vandveje har ikke haft megen betydning for byplanlægning i Danmark – men det er der gode grunde til at ændre på.

◉ klimatilpasning

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Mens Aarhus Kommune arbejder på at skabe grønne oaser i byen, har kommunen ligesom de fleste af landets øvrige skelet meget lidt til både lavninger, vandveje og niveauforskelle byens kvarterer imellem.

Det havde der nu ellers været gode argumenter for at gøre. Prisen for at lade være – og eksempelvis bebygge områder, hvor vandet naturligt søger hen – kan blive høj. Og udgift og besvær kommer kun til at vokse i takt med stigende grundvand og regnvandsmængder og hyppigere oversvømmelser.

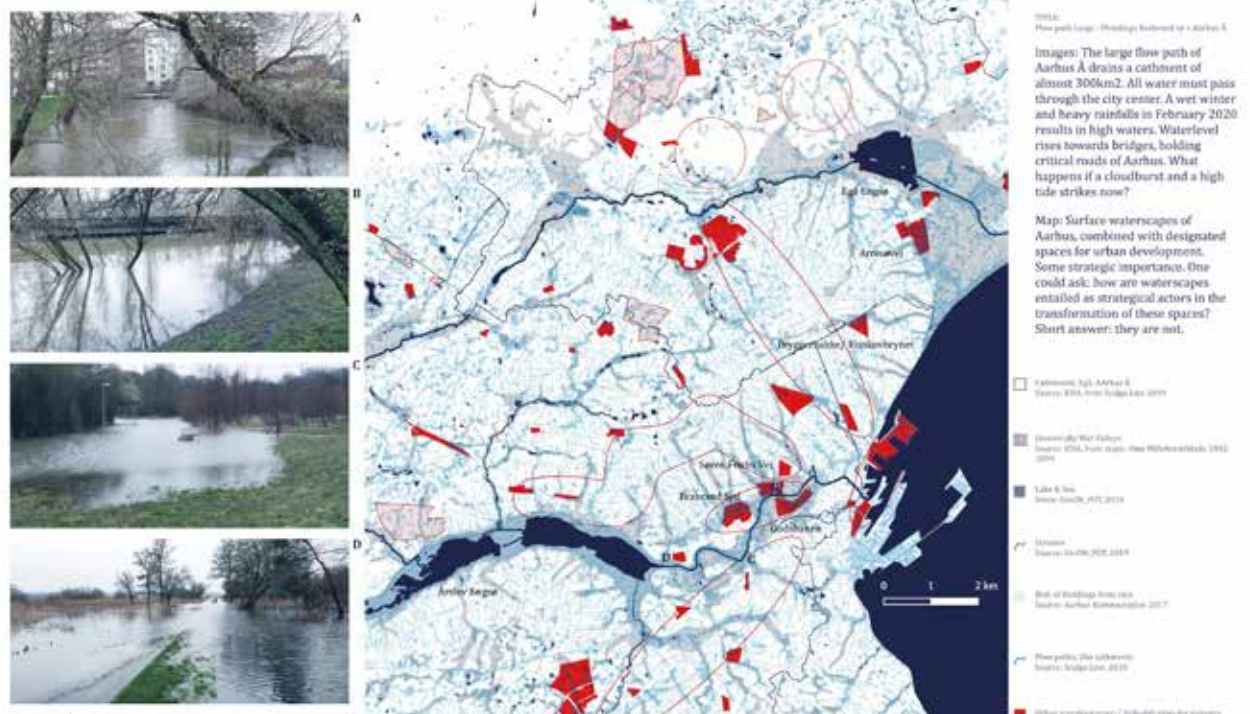
Arkitekt og Ph.D.-studerende Kristine Holten-Andersen har kortlagt vandets veje i og omkring Aarhus og sammenholdt det med kommunens strategier for byvækst og omdannelse. Hun konstaterer, at eksempelvis området omkring den tidligere godsbane, hvor et omfangsrigt kombineret bolig- og kulturprojekt stadig er under opførelse, lig-

ger i et tidligere vådengsområde, som har modtaget overskydende regnvand fra de omkringliggende, højere beliggende kvarterer.

- Det gør ikke bare området besværligt at bygge i, men også sårbart i forhold til øgede regnmængder og oversvømmelser. Selvom man har sikret de enkelte bebyggelser med en fælles regnvandsplan og rigeligt med pumper, så bygger man sig til risiko, som kunne have været undgået.

- Derudover har man mistet en strategisk mulighed for at håndtere regnvand fra naboområderne og samtidig skabe bynatur og attraktionsværdi, hvilket på langt sigt vil give mest mening, også økonomisk, siger hun.

Hvis man i byplanlægningen i stedet tog udgangspunkt i terræn, jordbundsforhold og den vej, vandet løber, ville man kunne skabe aflastende vandløb, søer og engarealer som rekreative og naturrige indslag i vores byer, som foruden at forebygge oversvømmelser kunne tilføre en enorm

Kristine Holten-Andersen har kortlagt, hvordan vandet bugter sig igennem Aarhus, og hvor det hober sig op under skybrud og længere perioder med nedbør. Illustrationen viser, at blandt andet det udbyggede godsbaneområde og lige så tæt bebyggede Viby Torv hører til de mest udsatte områder.
Ill.: Kristine Holten-Andersen

værdi til eksisterende og fremtidige bebyggelser tæt på.

Travlt torv med udsat geografi

Kristine Holten-Andersen undrer sig over, hvor lidt vandets veje fylder i byplanlægning. Ikke blot i Aarhus, men også i mange andre byer, som lever med kroniske udfordringer.

Et af problemerne er naturligvis, at for byer i vækst er alle jorde af høj

økonomisk værdi og et investeringsobjekt. Selv lavtliggende og oversvømmelses-truede grunde er derfor meget dyre at ekspropriere, på trods af at det nok ville kunne betale sig på sigt at omdanne dem til grønne områder.

Et andet eksempel fra hendes forskning er fra Viby Torv og Viby idrætspark i Aarhus' sydlige ende.

Torvet er oversvømmelsestruet af en stor skybruds-

vandvej, som potentielt vil sende mere vand, end der går i Aarhus Å, over trafikknudepunktet. Samtidig er der nogle store miljømæssige udfordringer nedstrøms fra torvet.

- Forestil dig at skabe en seks km lang blå-grøn forbindelse, en rekreativ, regnvandshåndterende rygrad fra toppen af Holme Bjerget til bunden af Aarhus Ådal. På vejen kan oversvømmelsestruede villave-

je blive til frodige parkstrøg og vandlidende fodboldbaner genskabes som vådenge og bynatur, siger Kristine Holten-Andersen og tilføjer:

. I mange danske byer ligger sovende og oversete landskabelige kvaliteter, som med en strategisk indsats kan vækkes til live til gavn for mennesker, miljø, økonomi og byernes robusthed over for klimaforandringerne. ◉

Storbyer rykker på grønne oaser

Behovet for at kombinere bymiljø med grønt slår igennem fra Barcelona til København.

◉ grønne storbyer

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Storbyer verden over ændrer sig i disse år med fokus på klimatilpasning, forurening, bæredygtighed og grønt.

I København skal visionen fra 2019 om at omdanne den flersporede vej mellem Axelborg og H.C. Andersens Boulevard til en grøn og bilfri bypark efter planen forvandles til konkret virkelighed til indvielse i 2023.

Et stort flertal i Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Borgerrepræsentation besluttede i december at videreføre planerne.

Arkitektfirmaet Gehl samt den dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson og arkitekt Sebastian Behmann fra Studio Other Spaces (SOS) er

tilknyttet projektet, der nu inddrager Axelborg og omfatter 14.000 kvadrater.

- Vi ønsker at give en menneskelig dimension tilbage til byen; at skabe en park, hvor oplevelsen af tid og ro, hvor mødet med andre og følelsen af fællesskab i byrummet træder frem som en bærende værdi, der definerer København, nu og i fremtiden, sagde Olafur Eliasson i sommer i en kommentar til planen til Tivolis hjemmeside.

Da visionen om at skabe en ny bypark i København op mod Rådhuspladsen blev afsløret i juni 2019, blev projektet mødt med stor velvilje fra naboer, borgere og politikere.

Siden har Tivoli og en nabogruppe bestående af Landbrug & Fødevarer,

Dansk Industri, Danica Pension, ATP Ejendomme, PFA Pension og Industriens Pension, som tilsammen repræsenterer hovedparten af ejendommene i kvarteret, arbejdet videre med den oprindelige projektidé sammen med Gehl, Olafur Eliasson og SOS.

10 års plan i Barcelona

I Barcelona er man gået en lidt anden vej i en ambitiøs tiårs plan. Byen vil sænke afstanden til nærmeste grønne område for beboerne til 200 meter, mens nye cykelstier, træer og "biluvenlige" omgivelser sænker forurening og trafik.

Planen opdeler kvarterer i "super-blocks" i ni gange ni sideveje. De bliver fritaget for gennemgående trafik og forsynet med bænke, planter og træer, legepladser og grønne arealer. Barcelona har de første seks, 11 er på vej, og fuldføres planen når man op på 500.

Planen har ifølge avisen The Guardian en foreløbig

samlet pris på 37,8 mio. euro eller godt en kvart milliard danske kroner.

I Paris har borgmester i Paris Anne Hidalgo sat sig i spidsen for en forvandling af

navnkundige Champs-Élysée til en "have ud over det sædvanlige". Der er afsat 250 millioner euro - cirka 1,86 milliarder kroner - til projektet.

Bogotá i Columbia, Montreal, Milano, New York og Seattle er andre storbyer rundt om på kloden, hvor byplansprojekter bytter trafik med grønt og cykelstier. ◉

Visualisering af planen for grøn forvandling af området foran Tivoli og Axelborg midt i København, som arkitektfirmaet Gehl forestiller sig det.
Illustration: Gehl

Ingen myndigheder eller virksomheder er endnu blevet idømt en gdpr bøde ved en domstol. Processen "går simpelthen for langsomt," lyder det.

Foto: Ina Fassbender/AFP/Ritzau Scanpix

GDPR-bødernes skæbne er fortsat ukendt

Datatilsynet har indtil videre indstillet i alt ni bøder til kommuner og virksomheder, og flere er på vej. Men efter 2,5 år med gdpr er straffen for et data-lovbrud stadig ukendt.

o straf

Af **Jepp Emil Gurlev**
jepp@kommunen.dk

For tre år siden sendte Guldborgsund Kommune et brev forkert. En far med et politihold for voldelige episoder fik fat i fortrolige oplysninger. Brevet satte en familie i fare. Ekskonen valgte midlertidigt at flygte fra sit hjem med parets to børn.

Guldborgsund Kommune havde ved en fejl sendt det nye navn, cpr-nummer samt oplysninger om børnehaven for ét af det tidligere pars to børn til faderen. Kommunen opdagede dog ikke, at faderen hverken havde forældremyndighed eller orienteringsretten, eller at han lå inde med et polititilhold.

Mens konsekvenserne af et databrud som i Guldborgsund kan være umiddelbare for borgerne, så er straffen for kommunernes og virksomheders data-lovbrud stadig uklare.

Ingen virksomheder eller myndigheder er endnu blevet idømt en bøde i løbet af de 2,5 år, hvor gdpr har været i kraft.

Fortsat ingen straf

Kun to EU-lande, Danmark og Estland, har valgt, at Datatilsynet ikke kan udstede bøder. De kan kun indstille dem. Bøderne skal først igennem både politiet og dernæst en domstol. Her kan politiet vælge ikke at rejse tiltale på baggrund af tilsynets anmeldelse. Og en domstol kan desuden omstøde bødestørrelsen eller i princippet frikende en kommune.

I skrivende stund har Datatilsynet indstillet bøder til ni aktører. Fem til virksomheder og fire til kommuner, hvor Guldborgsund er en af dem. Datatilsynet har desuden oplyst, at omkring halvdelen af de danske kommuner har brudt loven ved udleveringen af Chromebooks til skoleelever. Mens her kan kommunerne risikere bøder.

Datatilsynet har givet sit bud på bødestørrelse på 50.000 kr til Guldborgsund - men alle de principielle sager er endnu ikke blevet afgjort ved en domstol.

Det er et problem, mener Søren Sandfeld Jakobsen, der er juraprofessor på CBS Law.

- Vi har brug for en præcedens. Uanset om bøderne er småpenge eller ej, så er det ubehageligt for en kommune at blive indstillet til en bøde. Der er brug for at få afgjort sager, så man ved, hvad konsekvensen af et databrud er, siger han.

Søren Sandfeld Jakobsen forklarer, at det under forhandlingerne om gdpr var vigtigt for Danmark at kunne bevare vores system, hvor det kun er domstole, ikke tilsynsmyndigheder, der kan pålægge bøder. EU ønskede derimod bøder udstedt af de forskellige staters datatilsyn.

De ekstra led, som Danmark endte med, har skabt forsinkelser, mener Søren Sandfeld Jakobsen.

- Man kan risikere, at bodesager tager længere tid med det nuværende system. Og lige nu går det simpelthen for langsomt. Hele Anklagemyndigheden er i forvejen belastet, og det er ikke datasager, der er den øverste prioritet hos dem eller politiet, siger han.

Bødesager tager tid

På trods af, at Datatilsynet har vurderet, at sagerne er i strid med loven, så skal politiet også belyse sagerne. Men både eksperter og politikere har kritiseret ventetiden.

Sidste år kritiserede flere partier, heriblandt Venstre, SF og De Radikale, langsomheden hos politiet. Det kom på baggrund af, at to bødesager om de private virksomheder, Taxaselskabet 4x35 og møbelkæden IDdesign A/S, havde ligget hos

"Der er brug for at få afgjort nogle sager, så man reelt ved, hvad konsekvensen af et databrud er."

Søren Sandfeld Jakobsen, professor på CBS Law

politiet i henholdsvis ti og otte måneder. Ingen af de to selskaber er endnu dømt.

De to første kommuner, der blev indstillet til bøder, er Gladsaxe og Hørsholm. Datatilsynet politianmeldte de to kommuner i marts sidste år.

Centerchef i Rigspolitiet, Christian Wiese Svanberg, oplyser, at de syv sager stadig er verserende, og at der er rejst tiltale i flere sager.

Kommunen.dk har søgt aktindsigt i anklagskrifterne og fået indsigt i politiets anklageskrift mod Gladsaxe Kommune. Der er inden deadline ikke kommet svar i yderligere anklageskrifter.

Christian Wiese Svanberg oplyser derudover, at sagerne om overtrædelse af databeskyttelsesforordningen generelt er højt prioriteret i politiet, men de er - som mange andre sager - berørt af coronanedlukningen.

- Helt generelt er det vigtigt at holde for øje, at der er tale om et komplekst område, hvor straffesager - og slet ikke bøder i den størrelse, som der

nu forventes pålagt - ikke tidligere har været bredt anvendt. Og straffesager skal altid behandles grundigt, hvilket bl.a. betyder, at den tiltalte og dennes forsvarer skal have mulighed for at forholde sig til tiltalen og stille spørgsmål til sagen. Det kan politiet ikke gå på kompromis med, siger Christian Wiese Svanberg.

Ifølge ham er det også "særligt vigtigt" at være grundige, da sagerne skal danne præcedens på området. Derfor kan man "bestemt ikke sige, at sagerne er så simple, at Datatilsynets anmeldelser bare kan sendes videre til domstolen", lyder det fra Christian Wiese Svanberg.

Bøder i venteposition

Søren Sandfeld Jakobsen vurderer, at sagerne både vil

le være nemmere og hurtigere at håndtere, hvis ikke bøderne skulle igennem de ekstra led.

Men alligevel er han skeptisk overfor idéen.

- Jeg er rundet af den danske tradition om, at det skal være domstole, der dømmer. Det står jo i grundloven. At blande tilsynet, som er den udøvende magt, med den dømmende magt, er jeg ret skeptisk overfor. Det rejser en del retssikkerhedsmæssige problemer på et område, hvor der potentielt kan blive uddelt meget store bøder, siger han.

Datatilsynet oplyser, at det er hensigten, at tilsynet skal udstede bøder selv, når en retslig præcedens for gdpr-bøder endeligt er fastlagt ved domstolene.

Hvornår politianmeldte Datatilsynet?

- ▶ Lejre - juni 2020
- ▶ Gladsaxe - marts 2020
- ▶ Hørsholm - marts 2020
- ▶ Guldborgsund - december 2020
- ▶ JobTeam A/S DKK - maj 2020
- ▶ IDdesign A / S - Juni 2019
- ▶ Taxa 4x35 - marts 2019
- ▶ PrivatBo A.M.B.A. - august 2020
- ▶ Arp Hansen Hotel Group A/S - juli 2020

I modsætning til fortidens bykonger, heriblandt Ishøj-borgmester Ole Bjørstorp (S), ser de yngre årgange ikke borgmesterposten som et slutmål, skriver Maria Steno. 20 år fik han i stolen, men nu har partiet vraget ham som borgmesterkandidat. Og ja, det er sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke, (S) til venstre bag mundbindet, der får et corona-håndtryk på billedet.
Olafur Steinar Gestsson, Ritzau Scanpix

Kunsten er at stoppe og starte på det rigtige tidspunkt

strategi

Af Maria Steno, kommunikationsrådgiver og tidligere kommunalpolitiker

Uanset om det sker frivilligt eller ufrivilligt, er det svært at stoppe i politik. At stoppe på det rigtige tidspunkt er særlig svært. Det gælder især hvis tidspunktet skal være optimalt for såvel den enkelte som for kommunen og partiet. Den rette timing for alle parter er svær at ramme. Ofte viser egoet sig stærkere end loyaliteten.

“Det er meget emotionelt og vildt svært, men jeg er nået frem til, at det er det rigtige at gøre for mig, og det er selvfølgelig det, når alt kommer til alt, man først og fremmest skal tænke på”.

Sådan sagde borgmester Lars Krarup (V) til TV Midtvest, da han måtte meddele, at han ikke genopstiller som borgmester i Herning.

Videre med karrieren

Krarup satte dermed sig selv i centrum for beslutningen om at stoppe i politik, mens overvejelser om timingen i forhold til kommunen og partiet lades ufortalt.

Samme toner lød fra Bornholm, hvor Winni Grosbøll (S) takkede ja til stillingen som direktør for Friluftsrådet.

Begge borgmestre er i 40'erne med gode muligheder for genvalg. De følger dermed sporene fra andre yngre borgmestre, som i deres sidste valgperiode på eget initiativ fandt nye karriereveje. Heriblandt Lejres Mette Touborg (SF) og Københavns Nina Thomsen (SF).

Meget tyder på, at de tegner fremtiden; borgmestres anciennitet vil falde. I modsætning til fortidens bykonger ser de yngre årgange ikke borgmesterpo-

sten som et slutmål, men som et delmål i deres eget livsforløb. Inden de når 50 år, hvor mulighederne for et karrieremæssigt sporskifte bliver sværere, vil de skynde sig videre med borgmesterposten på cv'et.

Partifæller siger fra

Den tendens står i modsætning til landets længst siddende borgmestre; 71-årige Ole Bjørstorp fra Ishøj var ikke selv klar til pensionering efter 20 år som borgmester, men måtte se sig væltet af sit parti, som han bliver i trods nederlaget.

I modsætning til fortidens bykonger ser de yngre årgange ikke borgmesterposten som et slutmål, men som et delmål i deres eget livsforløb.

Anderledes er det i Tønder, hvor Henrik Frandsen blev væltet af partifællerne i Venstre. Henrik Frandsen siger til TV Syd, at han ikke bare vil være en god partisoldat og erkende nederlaget. Han vil gøre sit arbejde som borgmester fær-

digt. I parentes bemærket så har han heller ikke et landbrug at vende tilbage til, da jorden for længst er solgt fra gården.

Det nærmer sig en gentagelse af historien fra Stevn i forrige valgperiode, hvor landmand Mogens Haugaard blev væltet af sine egne på omtrent samme tidspunkt i livet, og det er fristende også at drage en parallel til Lars Løkke. Mænd i slutningen af 50'erne er generelt for unge til pensionering, men ofte ikke klar til et karriereskift. Partifællernes mistillid ændrer ikke så meget, for de personlige ambitioner vejer tungere end hensyn til partiet og kommunen. Hvad det angår, adskiller ældre politikere sig altså ikke fra de unge borgmestre, der forfølger en ny karriere uden for kommunen.

Tre spørgsmål til alle kandidater

Nu bliver det så de øvrige kommunalbestyrelses-medlemmers tur til at gøre brættet op før valget. Her balanceres hensynet til de tre dimensioner også efter borgmestrenes principper. Hvordan harmonerer opgaven som kommunalpolitiker med familie- og arbejdsliv? Hvordan fungerer samarbejdet i partiet, og hvilken rolle spiller du selv for dit parti? Hvad er status for din politiske vision og dine mål for kommunen, og kan du fortsat gøre en forskel for vælgerne?

Både familie, partifæller og vælgere spørges til råds. Det gælder også i forhold til nye kandidater. Et hul i kalenderen og personlige ambitioner er ikke tilstrækkeligt. Du skal tro på, at dit kandidatur kan gøre en forskel for partiet og kommunen. Det er lokaldemokratiets fundament.

Det må gerne være svært at stoppe i politik på det rigtige tidspunkt, men afgående og nuværende politikere skal sikre, at det omvendt bliver let at starte på det rigtige tidspunkt. Det er lokaldemokratiets forudsætning.

Morgendagens meningsdannere

Af Niels Skovgaard

KOMMUNER KAN UDJÆVNE FORSKELLE PÅ BY OG LAND

Mange års centralisering har, udover at efterlade skoler, daginstitutioner og butikker tomme, medført en geografisk og mental distancering mellem land- og bysamfund. Det er essentielt, at vi i fremtiden fokuserer på at udvikle og ikke afvikle landsbysamfundene. Vi skal gøre landdistrikterne attraktive og mangfoldige, så vi sikrer en bæredygtig samfundsudvikling, og her kan politikerne gøre den grønne omstilling til en del af løsningen.

Mere vækst på landet, tak

Et af de store problemer ved folkevandringen fra land til by er den kulturforskel, der er opstået. Langt de fleste akademiske uddannelser er i dag at finde i landets fem største byer. Og når den økonomiske vækst og arbejdspladserne er samme sted, mindskes incitamentet for at søge tilbage til landområderne, når man er færdiguddannet. En udvikling, der på sigt kan dele landet yderligere; med akademikere i byerne og faglærte på landet. Det er derfor på tide, at man fra politisk side accelererer og intensivt udarbejder en klar strategi for, hvordan man vil kickstarte Udkantsdanmark. Strategien skal sikre et sammenhængende Danmark.

Første led i decentraliseringen af Danmark er at sikre en sund erhvervsstruktur. Vi må ikke kun se velstand og økonomisk vækst i de større byer. Virksomhederne skal placeres geografisk og strategisk rigtigt for at sikre et bæredygtigt og sammenhængende land. Det er her en væsentlig pointe, at bæredygtighed, udover at omhandle miljø, i lige så høj grad rummer et socialt og økonomisk aspekt, som skal indkalkuleres i en strategi for Danmarks yderområder.

Vi har tidligere set, hvordan arbejdspladser, god infrastruktur, uddannelse og boliger trækker folk ud af de store byer. Billund og Brande er de lysende eksempler. Her har man via virksomheders vækst både fået bedre uddannelsesstilbud, flere boligbyggerier og nye trafikforbindelser. Denne udvikling skal efterstræbes.

Et bæredygtigt fællesskab

Danmark står i de kommende år overfor enorme investeringer inden for grøn omstilling og bæredygtige løsninger. Både offentlige og private virksomheder skal etableres. Det skaber en unik mulighed for at rette blikket mod Udkantsdanmark. Fra Christiansborg har det gentagne gange lydt, at det er en pligt at udvikle landområderne. Jeg håber, at det offentlige selv starter og målretter de grønne investeringer landområderne, så vi opnår økonomisk vækst og en stor diversitet i landområderne. Mange jobs i den grønne branche kræver kompetencer, som man kun får på uddannelser i landets fem største byer, og man vil derfor naturligt trække akademikere ud af byen.

Hvis landsbysamfundene fremadrettet skal gøres mere attraktive, ligger der et kommunalt ansvar i at skabe en politisk strømning, der modarbejder de herskende fordomme mellem land- og bysamfundene.

Det er her væsentligt, at man i kommunalt regi formår at markedsføre sig og derudover formår at vise og fortælle om den værdi, landområderne har. Denne fortælling kunne naturligt komme i forlængelse af det momentum, Udkantsdanmark trods alt fik i løbet af 2020, hvor corona-pandemien tvang danskerne til at holde ferie inden for landets grænser. Mange fik her åbnet øjnene for, hvad Danmarks yderområder rummer.

Løsningen på problemet er kompleks, men man skal fra politisk side sikre lige lånemuligheder, om man bor i byen eller på landet.

Vi skal helt grundlæggende huske, at et samlet Danmark er et stærkt Danmark.

Niels Skovgaard er formand for LandboUngdom

"Jeg er født positiv og har man grund til andet, når man vokser op i et land med så meget velfærd?"

Velfærd er brændstof for borgmesteren med det store smil

Britt Jensen (S) er en glad borgmester, hvis smil aldrig stivner, fordi hun lever i et velfærdssamfund. Og som 'barn af skibsværfts-tragedien i Nakskov' ved hun om nogen, hvor meget velfærd og et godt socialt sikkerhedsnet betyder.

Foto: Finn Gade Ærø

Britt Jensen (S) er vild med velfærd, født positiv og har krudt i røven. Så meget at hendes mand må cykle hende træt. Kom med bagom borgmesteren, der holder sine nytårsaftener i New York og har alt for travlt til at have børn.

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Britt Jensen (S) drømmer om velfærd. Arbejder for velfærd. Skriver om velfærd. Taler om velfærd. Og helst hele tiden. Selv baggrunden for hendes store, brede smil, som pryder stort set alle billeder, der er taget af hende, er velfærd. Simplelthen.

- Jeg er født positiv, og har man grund til andet, når man vokser op i et land med så meget velfærd, spørger Britt Jensen, så man både kan høre og mærke smilet gennem telefonen.

Hendes forældre har også altid sagt det; at hun er født med et smil på læben. Faktisk er Britt Jensen aldrig sur og kan ikke huske, at hun har haft en dårlig dag nogensinde - for der er jo velfærd. Og mangler det, kan man bide spids på, at hun nok skal forsøge at få det fremskaffet. For det er tryghed, et godt socialt sikkerhedsnet og lige muligheder til alle, der er hendes store fokus i livet og som borgmester.

Desværre fik coronaen med al dens væsen spændt ben for alle de socialpolitiske initiativer og drømme, som Britt Jensen havde i sin drejebog, da hun blev borgmester efter Erik Nielsen i marts sidste år.

Ikke alene måtte Britt Jensen lægge sine planer til side; hun fik heller ikke den “inkubationstid”, som man som nytiltrådt borgmester normalt får.

I stedet for stille og roligt at komme under huden på sit nye job, sin stab og sine borgere, blev hun fra første dag - og nat - kastet ud i at skulle træffe dramatiske beslutninger, der havde stor betydning for borgernes hverdagsliv her og nu.

Heldigvis er Britt Jensen en kvinde, der trives godt med hurtige beslutninger og handling.

- Arbejdet under coronaen har til tider været så hæsblæsende, at mange nok ville være løbet skrigende bort, siger hun og tilføjer:

- Men det har også været spændende, og jeg har lært sindssygt meget af processen.

Et samfund i knæ

Britt Jensen er født og opvokset på Lolland. I Nakskov. Byen, der måske er mest kendt for sit skibsværft, der eksisterede fra 1916 og frem til 1987. Værftet, der var byens og områdets hjerte og livsnerve - og Britt Jensens omdrejningspunkt som barn.

Hendes far var fagforeningsmand på værftet, og fars datter var altid med på kontoret om torsdagen, hvor der blev holdt møder, og om søndagen, hvor hun hjalp med at stemple dagpengekort. Dem kom der mange af, da værftet blev opgivet af staten og lukkede og slukkede.

Krisen på værftet begyndte, da Britt Jensen var omkring ti år gammel. Og kunne mærkes af alle. På nær ganske få havde stort set alle i Britt Jensens skoleklasse en far, der arbejdede på værftet. Så når der endelig kom en ordre til værftet, blev det annonceret over skolens fælles højtaler, og flagene blev hejst i byen, husker Britt Jensen.

Hun mindes særligt, da Prins Henriks skib, der sejlede til Tyskland, skulle skæres midt over og forlænges; og da Farøbro-konstruktionen skulle bygges - da var der virkelig fest i byen.

Men da Britt Jensen var 12 år, gik den ikke længere, værftet lukkede, og et samfund og en befolkning gik i knæ.

Over en nat steg arbejdsløsheden med 25 procent på

Vestlolland. Hendes far blev fyret efter 30 års tjeneste. Alle fik dårligt råd. Til tøj, mad, fritidsaktiviteter, selv skolebøger var der ingen penge til.

Britt Jensens mor, der var hjemmegående som de andre ‘værft-koner’, købte aflagt tøj af nabokonen, hvis datter var et par år ældre end Britt Jensen. Og når hun og familien handlede, havde de lommeregner med i supermarkedet, så de ikke overskred madbudgettet på 100 kroner om ugen. Det blev til mange dage med grød på menuen, så det hjalp gevaldigt, når faderens ven, der var fisker, pludselig ringede, at de hos ham på havnen kunne hente rødspætter, som de så flåede om natten og fik i fryseren.

Byen var traumatiseret, men Britt Jensen og en masse andre unge gik ind i krisen med ildhu.

"Det der med at sætte en fast dato for noget, hvor man forventes at være i et bestemt festhumør, og skal spise det og det ... Det er jo helt gak."

De demonstrerede for bedre forhold foran rådhuset og engagerede sig i det hele taget i politisk arbejde. I stedet for at lægge sig i fosterstilling kæmpede de sammen.

Politikerne lyttede til de unge og gjorde, hvad de kunne. Britt Jensen så, at det nyttede noget at kæmpe. Og hun så sin far gøre alt for at få de arbejdsløse mænd i arbejde igen; fx på boreplatformene i Norge.

Med det ulykkelige vendepunkt i Nakskov blev kimen lagt til Britt Jensens politiske engagement, og hun fik siden job i forskellige a-kasser, hvor det var hjerteblood at hjælpe folk videre i arbejdslivet.

Familiens projekt

Der var ikke snerten af curlere i Britt Jensens forældre. Men det var vigtigt for dem, at deres to børn, Britt og hendes otte år ældre bror, fik en uddannelse. Faderen havde selv drømt om at blive installatør, men økonomisk kunne det ikke lade sig gøre.

Britt Jensen blev optaget på Roskilde Universitetscenter - blandt andet takket

være velfærdsstaten - men bøgerne havde hun, trods SU og rengøringsjobs, ikke råd til at købe. Så når pensumlisten kom, sendte hun den og prislisten til faderen i Nakskov, der sammen med Britt Jensens møster iværksatte en indsamling i familien til hendes bøger.

- Alle i min familie var involveret i mit studieprojekt. Alle ville bare, at det skulle lykkes for mig at blive familiens første akademiker, griner Britt Jensen taknemmeligt.

Britt Jensens far døde for syv år siden, så han nåede ikke at opleve, at hun blev borgmester, men han nåede at opleve, at hun blev formand for social- og sundhedsudvalget som 25-årig. Der blev skrevet en artikel om Britt Jensen i den forbindelse, som faderen kopierede og delte ud af. For eksempel fik hans datters gamle skolelærer en kopi, og artiklen kom op at hænge på lærerværelset på hendes gamle skole.

Britt Jensen er i dag selv optaget af, at børn og unge skal have gode opvækstmuligheder. Det er en af grundene til, at Rødovre som den eneste kommune har oprettet et fag, der hedder teknologi og innovation. Faget giver mulighed for, at alle børn og unge kan dygtiggøre sig og klare sig i et digitalt samfund.

- Faget koster vores kommune bunker af penge at have på skemaet, men det er vigtigt og banebrydende, siger Britt Jensen.

Nytår i New York

Kommunen.dk går bagom Britt Jensen dagen før nytårsaften - en anledning og aften, som ikke får pulsen til at stige hos Britt Jensen. Slet ikke. Så skulle det da lige være, fordi hun synes, at nytårsaften er totalt opreklameret.

- Helt ærligt. Det der med at sætte en fast dato for noget, hvor man forventes at være i et bestemt festhumør og skal spise det og det ... Undskyld, jeg siger det, men det er jo helt gak. Jeg bryder mig ikke om traditioner. I det hele taget.

Nytårsforsætter er hun heller ikke til fals for. Hun har aldrig haft et i sit liv.

- Jeg sætter mig ikke mål, fordi det er nytår. Hvis jeg vil noget eller ændre på noget, så gør jeg det, når det er vigtigt for mig, og behovet opstår.

Men Britt Jensen har nu alligevel sin egen lille tradition; nemlig at holde nytår i New York. Og helst hvert år. Det er meget sjovere end den danske model, hvor man bare sidder rundt om et bord med en skør hat på, fortæller hun.

Hun har sin mand, Jens, med og sammen besøger de hendes allerbedste ven, der er musiker, og som spiller på forskellige jazzklubber i den pulserende by.

- Så sidder vi med, tæt ved pianoet, og nyder aftenen. Et

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?
At være fysisk til stede på Rådhuset og i forvaltningerne.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?
At være fysisk til stede - derhjemme.

Hvad er ikke sket i dit liv, som gerne må ske?
At vi får knækket den negative sociale arv. Vi mangler otte procent.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?
At jeg har sikret social tryghed og velfærd for alle borgere.

Hvad bliver de sidste ord fra dig (i dette liv?)
Tak for et spændende liv. Og tak for velfærden. Den vil jeg takke for resten af mit liv.

år var vi med på Birdland, en kendt jazzklub. Det er fantastisk. Jens, min mand, spiller selv saxofon, så musik betyder meget for os.

Det er ikke kun musikken og den gode ven, der får Britt Jensen til New York. Det er også mangfoldigheden, der trækker. Det, at man kan gå på gaden og møde de aller mest udsatte og de allermest feterede og rige på samme strøg.

- Det er godt at møde hele verden, alle typer og alle samfundslag. Og jeg har venner fra alle lag. Mit liv bliver rigere og klogere af mangfoldighed, siger hun.

Det giver mening. Pigen fra Lolland der elsker storbyens puls og mødet med mangfoldighed. To, ting som ikke var til stede i hendes opvækst.

Forkert. Der var rigelige mængder af mangfoldighed i Britt Jensen barndomsland, korrekser hun mig. Nok var der stort set kun arbejdere, men mange kom til værftet fra både Polen og Tyskland og fra Tyrkiet. Og hun gik i skole med børnene. Og var derfor lige så meget, hvis ikke mere, sammen med ‘fremmede’ som med sine egne landsmænd.

Handlekraft og helte

Britt Jensen emmer af integritet. Hun er ikke et spinkelt siv, der let bliver taget af vinden, eller som vakler i sine holdninger. Fornemmer man.

Hun siger, det er rigtigt. Hun er heller ikke bange for at blive upopulær, tilføjer hun.

Derfor har hun på alle sine arbejdspladser altid fået til-delt rollen som problemknuser. Opgaver med vanskelige menneskelige processer; kulturfusioner, reorganiseringer, sammenlægninger ... Og fået løst dem.

Går du aldrig i seng med ondt i maven over dine beslutninger eller handlinger?

- Nej. For jeg stoler på mig selv og på, at det, jeg gør, er rigtigt.

Hun ved, at der er mange, der anerkender hende for hendes handlekraft, men samtidig er hun også ret sikker på, at hun qua den kan være irriterende for sine omgivelser. Fordi hun maser på for at hæve ambitionsniveauet. Hele tiden.

I anledning af sit 25 års jubilæum som folkevalgt i Rødovre Kommune skrev Britt Jensen en bog om stærke og svage i samfundet og om forpligtende fællesskab. Et kapitel i bogen handler om hverdagens helte.

Hvem er din egen personlige helteskikkelse?

- Det er min afdøde far og Jens. De er begge vigtige milepæle i mit liv. De har troen på, at man kan ændre samfundet til det bedre, og så står de for ordentlighed. Det er vigtigt for mig, at man er et ordentligt menneske.

Britt Jensen har kendt Jens i 28 år og været gift med ham i 25. De mødtes tilfældigt i Rødovre. Jens var ishockeyspiller og spillede på eliteplan. I dag er han Finance Business Partner ved siden af sine hobbies.

Udover at Jens er god til at skøjte og spille saxofon, så er han også god til at tackle Britt Jensens ofte lidt for høje energiniveau. Så cykler han hende træt. Ind til København og hjem igen - og nogle gange to gange på en dag, hvis hans kone stadig har lidt for meget krudt i kroppen efter den første tur.

Andre gange spiller han saxofon for hende, så hun får hvilepuls.

- Jens har den bedste indflydelse på mig. Han kender mig til hudløshed, griner Britt Jensen.

Børn har de ikke fået sammen. Det har aldrig rigtig stået på ønskelisten hos nogen af dem.

- Vi har nok overordnet altid haft det sådan her: Hvornår skulle vi have tid til det?

Når der nu også skal være tid til venner, ishockey, musik - og ikke mindst - til arbejdet med velfærd. ●

Blå bog

- Britt Jensen (S), 50 år.
- Borgmester i Rødovre siden marts 2020.
- Uddannet: Cand.scient.adm. fra RUC.
- Gift med Jens.

Bennys fornemmelse for biler bankede el-flåden på plads

I Furesø kombinerer Benny Bach funktionen som værkfører, driftsleder og bannerfører for elektrificering af kommunens servicebiler.

o jobkuriøsiteter

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Det kan lyde bagvendt: Som gammel Mercedes-mekaniker og ægte motorbrøl-fan har Benny Bach egenhændigt formået at gennemføre, hvad de færreste kommune er lykkedes med:

Elektrificering af en kommunal bilflåde.

I sin kombinationsstilling som driftsleder, værkfører og elbil-bannerfører har han målrettet udskiftet kommunens servicebiler, så man nu er Danmarks vistnok grønne-este på området. Og han er i fuld gang med omstillingen af kommunens øvrige vognpark, fra sneryddere til ladvogne.

- Vi har ikke to biler, som er ens, så vi tager én ad gangen. Faktisk er det bare et chassis, jeg køber, og så bygger vi elbilen op efter behovet, lyder det entusiastisk fra Benny Bach.

Han betragter først og fremmest sig selv som entreprenør. Overgangen fra fossilt brændstof til eldrivne biler er blevet en hjertesag for ham i hans arbejde i Furesø, hvor han endte efter et varieret arbejdsliv, som blandt andet omfatter fem år som mekaniker for Greenland Contractors hos amerikanerne på indlandsisen og Søndre Strømfjord på Grønland.

- Selvfølgelig har jeg følelser for gamle biler og godt håndværk. Men jeg har altid været med på det nyeste og teknologisk udvikling. Hjemme fra blev jeg også presset for at tænke grønt, og så gik vi i gang med elbilerne stille og roligt i 2013, fortæller han.

Gps-måling aflivede myte

Metoderne var originale og effektive: At aflive en af elbil-myterne. Den var i Furesø som i mange andre kommuner - at social- og sundhedshjælperne kørte for mange kilometer dagligt til at gøre elbiler hensigtsmæssige.

- Rækkevidden på en opladning var dengang lidt over 100 km, men gps-målingen viste, at bilerne ikke kørte mere end 60-70 km dagligt, så her var der ingen problemer. Så var der ladestanderne, som man dengang selv skulle slutte kabel til. Det fungerede ikke. Skal man have opbakning til foran-

Benny Bach får mange henvendelser fra kolleger i andre kommuner, som med mindre held har forsøgt at introducere elbiler, og som gerne vil have et par tricks at bygge videre på. Foto: Furesø Kommune

dring, skal det være til at håndtere. Man kan ikke bare sidde på rådhuset og tro, at alle bakker op, der skal noget handyman og viden til, fortæller Benny Bach.

Han fik aftalt med elektrikerne at stræbe efter maksimalt antal ampere på standerne, 20 standere i stedet for fem og faste kabler, så brugerne bare skulle sætte

dem i bilerne, når de kørte bilerne i "garage".

Mange penge at spare

Blot en af de mange småting, som lettede brugerne og øgede velvilligheden, så Furesøs nu 48 elbiler alle har glade brugere.

- Og vi sparer mange penge. I gennemsnit 1.600 kr. per bil, de skal jo bare have skif-

tet dæk og kører snildt 60.000 km før den første service. I de gamle skiftede vi jo kobling for hver 50.000 km. Bulerne kan vi ikke gøre noget ved, men alt det andet går nemmere, fortæller han.

Han får mange henvendelser fra kolleger i andre kommuner, som med mindre held har forsøgt at introducere elbiler, og som gerne vil

have et par tricks at bygge videre på. Her lægger Benny Bach vægt på, at brugeren skal tages alvorligt. At det er

Kuriøse kommunejob

Kommunen.dk skriver om specielle jobfunktioner, som en kommune måske er alene om at udbyde. Har du et tip fra din egen kommune, hører vi gerne om det på red@kommunen.dk

vigtigt, at folk bliver hørt, hvis de skal få et tilhørsforhold til deres bil.

Opbakning fra politikere og forvaltning

- Og så skal processen styres centralt. Jeg sidder som kongen over det hele. Så snart nogen skal have en bil, kontakter de mig, så finder jeg ud af resten. Jeg har kontakterne og kan skaffe den billigste løsning. Jeg kan godt forstå udfordringen, hvis man

"Og vi sparer mange penge. I gennemsnit 1600 kr. per bil, de skal jo bare have skiftet dæk og kører snildt 60.000 km før den første service. I de gamle skiftede vi jo kobling for hver 50.000 km. Bulerne kan vi ikke gøre noget ved, men alt det andet går nemmere."

Benny Bach

ikke har 20 mio. kr. at købe biler for, man kan godt tage det lidt ad gangen. Keep it simple. Så kommer man langt, siger elbilsintroduktions-eksperter over alle.

Han fremhæver også politikernes og forvaltningens opbakning som centralt i sit arbejde.

- Jeg skal ikke have sagen op politisk, hvis jeg skal købe en bil, da det er brugerne, som bliver inddraget, hver gang der skal bygges en bil. Jeg har mit eget lille budget og køber efter behov og hjælper de andre afdelinger med deres behov, hvilket også gør tingene nemmere, siger Benny Bach, som har en udfordrende, men spændende arbejdsopgave foran sig: At udskifte Furesøs sidste 43 varebiler med el-køretøjer.

- Vi har altid sagt, at kan vi køre på el, så gør vi det. Kan vi finde noget, der kan dække behovet, er det det, vi gør for at nå 2030-målet.

Nu kan A4 Medier give brugerne det, de vil have, forklarer Jesper Berg, kommerciel udviklingschef hos A4 Medier.

NO SHIT, SHERLOCK: LANGSOMME HJEMMESIDER SKRÆMMER KUNDERNE (VÆK)

MED ET NYT
CMS-SYSTEM FIK
A4 MEDIER LYNHURTIGE
LOAD-TIDER
PÅ SEKS NYE SITES

3 SØLLE SEKUNDER

Det er den korte tid, kunder gider vente på, at en virksomheds hjemmeside viser dem det indhold, de leder efter. Tager det længere tid, går det kraftigt ud over omdømmet, viser en ny undersøgelse fra Google Danmark, som har testet, hvad load-tiden betyder for brugernes villighed til at anbefale en hjemmeside.

En positiv brugeroplevelse var netop ét af de parametre, som A4 Medier var på udkig efter, da en ændring af ejerforholdene for nylig betød, at koncernen hurtigt skulle omdanne to gratissites til seks nye velfungerende sites, hvoraf to som noget nyt var betalingsites – og samtidig udvikle tre nyhedsbreve.

NYE LYNHURTIGE PLATFORME

A4 Medier, som er en flersidet medieportal om det danske arbejdsmarked, der har afløst Ugebrevet A4, skulle gå fra gratissitet aisen.dk til at udgive seks nye sites: gratismedierne A4 Nu og A4 Fri samt betalingsportalene A4 Medier, A4 Arbejdsmiljø, A4 Arbejdsliv og A4 Job.

"Udover at det er en stor kulturomvæltning for organisationen at skulle gå fra at levere gratis indhold til indhold, vi tager betaling for, så skal man også se sig meget for, når man vælger sit nye system til opgaven for at lykkes," forklarer Jesper Berg, kommerciel udviklingschef hos A4 Medier.

BLIZZLOAD GØR DET MULIGT

Det er nemlig helt afgørende, at man får et system, som kan håndtere abonnementsbaserede hjemmesider, som man skal betale for at få adgang til, og her faldt valget på Blizzload – en softwarevirksomhed, der er grundlagt af folkene bag dknyt.dk, som udgiver nyheder til offentlige beslutningstagere, og som var et af de allerførste betalingsmedier i verden. Derfor har man efterhånden 20 års erfaring i at udvikle et robust system, som kan bruges på tværs af brancher.

"Mange medier går i dag mod at tage betaling for indhold, men Blizzload gik i gang med deres udviklingsarbejde, inden det blev et buzzword. Derfor kan man tappe direkte ind i et erfaringsgrundlag fra mange års drift, som giver et system, der kan sættes sammen hurtigt og effektivt," siger Jesper Berg.

Han fik flyttet alt relevant indhold fra det store site aisen.dk på en måned og fik derudover de seks nye sites i luften på et halvt år – sites, som ikke skulle klones, men som har forskellig opsætning og indhold.

TURBO PÅ SLØVE WEBLØSNINGER

"Der har vi slået vores egen rekord. Og jeg tror, at en del af forklaringen er, at Blizzload fungerer mere som en start-up end som et stort, etableret firma; der er fokus på innovation og lavpraktiske løsninger, hvilket er både godt og sundt," siger han.

Systemet, som fokuserer på optimering af load-hastighed, har en software, der sætter turbo på sløve webløsninger ved at arbejde i baggrunden, mens kunderne oplever, at siderne loader på få sekunder. Dermed kan løsningen bruges af både webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, hvor hastigheden er afgørende.

+45 51922437 / SALES@BLIZZLOAD.COM / **BLIZZLOAD.COM**

Ingen lægger mærke til Danmarks verdensberømte klimaby

Esbjerg spiller ikke bare en central rolle i Danmarks grønne omstilling. Den tidligere fiskerby i Vestjylland er også med til at forme den globale omstilling. Den historie bliver dog ofte overset.

o grøn omstilling

Af Emil Staulund Larsen
emil@kommunen.dk

Jesper Frost Rasmussen (V) sidder i en online paneldebat. Det er der som sådan ikke noget særligt i. Det er snarere en new normal under corona. Det er dog ikke det typiske webinar, som Esbjerg-borgmesteren deltager i.

Paneldebatten under webinaret "The Energy Transition in the Cities" er styret af den anerkendte filippinske journalist José Antonio Vargas. I de små firkanter ved siden af Jesper Frost Rasmussen sidder Jaime Pumarejo, borgmester i Barranquilla i Colombia, Mike Savage, borgmester i Halifax i Canada, og Barney Crockett, overborgmester i Aberdeen i Skotland.

Nogle vil måske undre sig over, hvad en vestjysk borgmester laver i sådan et selskab, men forklaringen hænger på væggen bag ham; en vindmølle.

Esbjerg er overset i de danske medier, når det gælder den grønne omstilling. I udlandet er byen til gengæld kendt og beundret for den omstilling, som Esbjerg

Havn har gennemgået. Derfor har Esbjerg siden 2013 været med i det internationale netværk World Energy Cities Partnership (WECP), som samler 19 af verdens største og mest indflydelsesrige energibyer i verden.

Selvom Esbjerg er noget nær den mindste by i netværket målt på antallet af indbyggere, så taler Esbjerg med en stor stemme. Jesper Frost Rasmussen er næstformand i netværket, Esbjerg er på vej til at blive CO₂-neutral i 2030, og Esbjerg Havn er Europas førende udskibningshavn for havvindmøller.

- Da vi kom med i WECP, var det primært en olie- og gas-klub. Vi er dem, der klart har været længst fremme inden for havvind og tidligst haft fokus på den grønne omstilling, siger Jesper Frost Rasmussen og fortsætter:

- Derfor lytter de andre byer nøje til os, når vi fortæller om, hvordan den grønne omstilling kan lade sig gøre.

En ny fortælling om Esbjerg

Det er ellers ikke tit, Esbjerg tager overskrifterne i de

landsdækkende medier. I december var Esbjerg i centrum, da regeringen, Venstre, De Radikale, Dansk Folkeparti, SF og De Konservative indgik en ny Nordsøaftale.

Med aftalen blev der sat en slutdato for det danske olieeventyr, som primært er foregået fra Esbjerg, der uofficielt har været Danmarks olie og gas-hovedstad. Godt hver tiende job i Esbjerg har i dag en forbindelse til branchen, viser tal fra Olie Gas Danmark, og godt halvdelen af de i alt 35.000 job, der er forbundet til branchen, har hjemme i regionen. Senest d. 31. december 2050 er det slut.

I Esbjerg har man dog længe vidst, at den dag ville komme før eller siden. Man har derfor haft travlt med at sætte handling bag de flotte ord og ambitioner i den grønne omstilling. I dag er Esbjerg Havn Europas førende havvindmøllehavn, som tre fjerdedele af Europas havvindmøller har været igennem.

Esbjergs store grønne aftryk i Europa er dog ikke alment kendt i Danmark. Fordommene om fiskeri og industri hænger stadig over byen.

- Vi har nok været bedre til at skabe resultater, end vi har været til at fortælle om dem, siger Jesper Frost Rasmussen.

Esbjergs betydning er overset, mener esbjergenserne.

- Det er vi nok. Da Nordsøaftalen blev indgået, kom vi på den nationale dagsorden, men vores rolle og ind-

flydelse internationalt er nok ikke alment kendt. Det er noget, vi skal blive bedre til at udnytte, svarer Jesper Frost Rasmussen.

Det kan give udfordringer at tiltrække den arbejdskraft, virksomhederne har brug for, hvis de fortsat skal være en del af den innovative bølge.

- Det er lettere for os at få en ingeniør fra Singapore, Tyskland eller England til at flytte til Esbjerg, end det er at få en ingeniør fra København til at flytte vestpå, har administrerende direktør i offshore virksomheden Semco Maritime tidligere fortalt til DI Business.

En KL-undersøgelse fra 2013 viste, at blot tre pct. af ingeniørerne i Hovedstadsområdet kunne forestille sig at arbejde i Esbjerg og omegn. Derfor er der en opgave foran borgmesteren om at få forvandlet et støvet og gråt billede af Esbjerg til et billede af en by, der er spidsen i den grønne omstilling.

Verdens energibyer i forandring

Internationalt er det dog en anden historie. I WECP sidder Esbjerg med på lige fod med verdens uofficielle energihovedstad Houston i Texas, millionbyer i Asien og Saudi-Arabiens oliecentrum i Dammam. Heriblandt repræsenterer Esbjerg fremtidens stemme, og der har været store forandringer i de sidste par år.

- De andre har lyttet til vores rejse, og det har

påvirket de andre. Sidste år var jeg i Houston, hvor borgmester Sylvester Turner stillede sig op og sagde, at Houston er verdens energihovedstad, og i fremtiden vil vi være verdens bæredygtige energihovedstad. Når borgmesteren i Houston i det konservative Texas siger sådan, viser det, at det rykker på den store dagsorden, fortæller Jesper Frost Rasmussen.

Og det er også derfor, Jesper Frost Rasmussen var inviteret med til paneldebatten. Han skal tale om bæredygtig energi, grøn omstilling og vindmøller. I netværket repræsenterer Esbjerg borgmesteren altså ikke kun Esbjerg, men hele Danmark og danske virksomheder.

- Vi sidder med borgmestrene for nogle enorme byer, og vi har adgang til nogle kæmpe aktører inden for energisektoren. Når vi fortæller, at den grønne omstilling kan lade sig gøre, og at vedvarende energi kan være rentabel, kan det give en fod indenfor for danske virksomheder og dansk teknologi, fortæller Jesper Frost Rasmussen.

I den indeværende periode, hvor Jesper Frost Rasmussen har været næstformand, har WECP blandt andet optaget sydkoreanske Ulsan som et nyt medlem, hvilket Esbjerg skulle have spillet en aktiv rolle i. Ulsan er udset til kunne blive Sydkoreas svar på Esbjerg, en central hub for udskibning af havvindmøller, og hvor

danske Ørsted blandt andet arbejder på at opføre nye vindmølleparker.

- Vi har vist, at omstillingen kan lade sig gøre. Det er ikke noget, der sker på én dag. Det er et langt sejt træk, men det kan lade sig gøre, siger Jesper Frost Rasmussen.

Esbjerg er dog ikke i mål med omstillingen endnu. Esbjerg er en af de danske kommuner, der nu er blevet en del af klimaprojektet DK2020 og sigter mod at være CO₂-neutral i 2030. Havnen er ved at gøre sig klar til at udvide havnearealet med en mio. kvm og en uddybning af sejlrenden. Det skal til, for at Esbjerg fortsat kan beholde sin position for udskibning af havvindmøller, som vokser sig større og større.

Derudover venter en energibogstaveligt talt i horisonten for Esbjerg. Dermed er Esbjerg fortsat i spidsen af den grønne omstilling for energibyerne - og måske også i spidsen for netværket, når overborgmester i Aberdeens Barney Crocketts periode som formand udløber i 2022.

- Det er klart, at man har mere indflydelse som formand end som næstformand. Jeg vil ikke være afvisende overfor at kandidere til formandsposten, når vi kommer til det engagement, siger Jesper Frost Rasmussen kryptisk.

- Men først har jeg et valg, jeg skal vinde her til efteråret, smiler Jesper Frost Rasmussen.

Omkring trefjerdedele af Europas havvindmøller er udskibet fra Esbjerg Havn. Vindens betydning er let at få øje på i Esbjerg, hvor eksempelvis MHI Vestas' vindmølleårne og vinger tårner op på Esbjerg Havn. Foto: MHI Vestas

“Ny strategi kan være guld værd for Danmark”

EU Kommissionens ledende næstformand og klimakommissær Frans Timmermans præsenterede i november en EU-strategi for offshore energi, hvori EU ville mangedoble EU's havvind: 60 GW havvind i 2030 og 300 GW i 2050. Der er i dag 12 GW havvind installeret i Europa, hvoraf størstedelen er udskibet fra Esbjerg Havn.

- Havvind er en af de primære motorer i den grønne omstilling af Europas energimiks, og strategien betyder, at den danske

vindmølleindustri kan høste store gevinster, der kan være guld værd for sektorens omsætning og beskæftigelse i Danmark, siger Jan Hylleberg, administrerende direktør i sektorfællesskabet Wind Denmark.

Dansk Industri forventer, at der vil opstå 120.000 årsværk direkte som resultat af investeringer i havvindenergi i Danmark frem mod 2030.

- En 25-dobling af kapaciteten de kommende 30 år i EU-landene vil medføre en kæmpe ordrebun-

ke hos danske virksomheder i de kommende årtier og dermed også et enormt beskæftigelsespotentiale. Kommissionen vurderer en samlet investering på knap 6.000 mia. kr. de kommende 30 år, og hertil kommer investeringer i havvind i Norge og Storbritannien, der står udenfor EU, men ligger tæt på de danske produktions- og udskibningsfaciliteter, siger Jan Hylleberg.

I 2040 forventes havvindmøller at være den største elproducerende teknologi i Europa. ●

90 mio. kr. skal gøre Esbjerg klar til oliestop

Da regeringen, Venstre, De Radikale, Dansk Folkeparti, SF og De Konservative indgik en ny Nordsø-aftale, blev der taget særligt hensyn til, hvordan aftalen ville ramme Esbjerg.

Derfor har aftaleparterne oprettet et særligt Vækstteam, som skal komme med anbefalinger til, hvordan der bedst kan

investeres i lokale erhvervsstyrker og styrke vækst og beskæftigelse i regionen. Her er fokus særligt rettet mod efteruddannelse og omstilling af olie- og gasarbejdere, som i stedet skal arbejde med grøn energi i fremtiden - eksempelvis den kommende energigig i Nordsøen. Esbjerg arbejder på en ny offshore

uddannelse, der skal sikre de rette kompetencer for de folk, som skal være med til at sikre den grønne omstilling indenfor havvind.

Aftaleparterne har derudover afsat 90 mio. kr. i 2025, der skal støtte Esbjerg Havns udvikling og muligheden for at blive et knudepunkt for stor skala havvind. ●

Ældreplejen træder vande efter vaccinen

Juleferien blev et vendepunkt for landets plejecentre, som både oplevede pandemiens hårdeste dage og begyndte vaccinationen. Hvad nu?

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

Årsskiftet har været en kamp for overlevelse på landets plejecentre, men nu er alle beboerne vaccineret første gang. Personalet vil blive testet oftere, og efterhånden vil de også være vaccineret.

Forude venter hverdagen med et øget politisk fokus på værdighed i ældreplejen efter TV2-dokumentaren "Plejhjemmene bag facaden" og regeringens ældre-topmøde i efteråret. Derudover er der en sundhedsreform, overenskomstforhandlinger og et kommunalvalg i 2021. Hvad skal ledere og politikere gøre for at skabe en god genstart i ældreplejen efter coronakrisen?

- De skal i hvert fald ikke uddele honninghjerter eller sende blomster til medarbejderne, når pandemien er ovre, siger psykolog Dorthe Birkmose, som er ekspert i psykisk slid og forråelse. Det er overfladisk og devaluerende.

- Medarbejdere i ældreplejen har arbejdet rigtig hårdt rigtig længe. De har været i konstant alarmberedskab, og da der var en pause i coronakrisen, satte TV2-dokumentaren fokus på omsorgssvigt og forråelse på landets plejecentre. Så der har været et konstant pres på ældreplejen i lang tid, det kræver mere end et quickfix at løse det, understreger Dorthe Birkmose.

Det billede genkender sundheds- og omsorgsudvalgsformand i Tårnby Kommune, Einer Lydich (S). Tårnby er en af landets hårdest ramte kommuner, også kommunens plejecentre. Da det så værst ud, var 91 beboere og medarbejdere smittet på ét plejecenter, og smitten nåede også to andre plejehjem i kommunen over julen. Selvom alle beboere nu er vaccineret, så er alt langt fra normalen.

- Lige nu er det overlevelse. Vi er stadig midt i orkanens øje, og jeg kan godt for-

stå, hvis medarbejderne er coronatrætte, de har virkelig knoklet. Mit håb er, at der kommer lidt luft om en måned, men jeg tror, det er svært at gøre noget politisk her og nu for at lette presset på personalet, siger han.

Perspektivskifte

Psykolog og rådgiver Dorthe Birkmose er enig.

- Politikerne skal ikke tænke på, hvad der virker handlekraftigt her og nu, de skal hellere tage sig tid til at gøre det rigtige, siger psykologen. Lige nu skal medarbejderne og de faglige ledere nok holde sammen på sig selv og overpræstere, men når det begynder at blive hverdag, så bliver det vigtige, hvordan topledelsen og politikerne agerer, advarer Dorthe Birkmose.

Opgaven er først og fremmest at sætte sig i medarbejdernes sted ved at lytte og finde ud af, hvad medarbejderne oplever som det største problem efter krisen. Det handler om at skifte perspektiv, forklarer eksperten.

- Hvis man får en sjov ide til at anerkende medarbejderne eller har et konkret forslag til en ny aktivitet, så har politikerne pligt til at til at tænke over, hvilke problemer ideen eller forslaget løser for medarbejderne og borgerne.

"Opgaven er først og fremmest at sætte sig i medarbejdernes sted ved at lytte og finde ud af, hvad medarbejderne oplever som det største problem efter krisen."

Dorthe Birkmose, psykolog, forfatter og foredragsholder

- Der findes ingen problemer under en pandemi, som kan løses med honninghjerter, for der er ingen medarbejdere, der får for lidt sukker under coronakrisen. Ergo løser et honninghjerter til medarbejderne i Region Hovedstaden eller fire stykker chokolade til medarbejderne i Slagelse ingenting. I bedste fald bliver belønningen ligegyldig, i værste fald bliver den demotiverende, siger hun.

I stedet skal politikerne lytte og finde ud af, hvad behovet er på de lokale plejehjem, understreger Dorthe Birkmose, og det handler

ikke bare om flere penge i lønningsposen eller budgettet. Hun skitserer fire-fem mulige problemer efter pandemien, som alle kræver forskellige løsninger fra kommunen.

Coronatræthed kræver restitution

Det mest åbenlyse problem kan være træthed og udmattelse i personalegruppen efter en hård periode. Så er løsningen hvile og restitution, konstaterer psykologen. Det er efter hendes opfattelse det eneste, der kan sikre, at medarbejderne ikke bliver

syge og brænder ud efter en lang udmattende periode.

Hvis problemet i stedet viser sig at være moralsk stress, hvor medarbejdere eller medarbejdergrupper ikke føler, deres faglighed har fået plads under pandemien, så er det organiseringen og arbejdsbetingelserne, psykologen anbefaler at ændre.

Dorthe Birkmose peger også på, at flere medarbejdere kan opleve omsorgstræthed efter at have givet meget af sig selv i coronakrisen, eller at medarbejdere kan opleve en form for afmagts-

Blå bog: Dorthe Birkmose

- Psykolog, forfatter og foredragsholder
- Dorthe Birkmose har arbejdet som neuropsykolog på en hjerneskaderådgivning, to bo- og beskæftigelsestilbud samt et privathospital. Derefter selvstændig psykolog med fokus på supervision og undervisning. Siden 2004 har hun været optaget af forråelsesrisikoen – blandt andet indenfor ældreområdet.
- Dorthe Birkmose har i mange år arbejdet sammen med institutioner og medarbejderorganisationer, men først i 2020 har der været interesse fra kommunernes topledere og politikere. Interessen tilskrives hun kombinationen af TV2 dokumentaren og topledelsens refleksioner under Coronakrisen.

Psykolog Dorthe Birkmose ordinerer tid til restitution hos medarbejderne efter coronakrisen og advarer mod hurtige løsninger. Foto: Michael Drost-Hansen

"Der findes ingen problemer under en pandemi, som kan løses med honninghjerter, for der er ingen medarbejdere, der får for lidt sukker under coronakrisen."

Dorthe Birkmose, psykolog, forfatter og foredragsholder

følelser, fordi pårørende, borgere eller kolleger har haft en problemskabende adfærd under krisen. Enten på grund af perioder med meget skældud, en hård tone eller en fjern ledelse. Det er ikke en politisk opgave på den korte bane, men det bliver det, hvis ikke problemet bliver løst, siger psykologen.

Fastholdelse og rekrutteringen i ældreplejen er allerede svært, og det vil muligvis blive værre efter corona, fordi coronatrætheden bliver dråben, der får bægre til at flyde over for medarbejderne, forklarer Dorthe Birkmose.

Hun advarer samtidig mod, at håndteringen efter krisen også kan blive dråben for medarbejderne, hvis ikke de føler sig forstået.

- Politikerne skal passe på med at sætte alle mulige nye udviklingsprojekter i gang, når pandemien slutter. Det kan risikere at gå galt, medmindre det er projekter med fokus på at lytte til medarbejderne og aflaste dem i hverdagen. Det er ikke tiden for symbolpolitik, siger Dorthe Birkmose.

Ny ældrepolitik

I Tårnby har udvalgsformand Einer Lydich også gjort sig sine overvejelser om tiden efter coronakrisen. Han håber til foråret at fremlægge en ny ældrepolitik, som følger op på erfaringerne fra coronakrisen og refleksioner efter TV2-dokumentaren.

- Jeg tog dokumentaren op i udvalget med det samme, og den præger vores drøftelser om den nye ældrepolitik. Vi har nultolerance, hvis man ikke opfører sig ordentligt over for de ældre. Travlhed er ikke en undskyldning. Derfor har vi i budgetforliget for 2021 hævet normeringen på plejecentrene i ydertimerne og i weekenderne, siger Einer Lydich.

Kommunens samlede oplæg til ældrepolitik er ikke

"Vi har nultolerance, hvis man ikke opfører sig ordentligt over for de ældre. Travlhed er ikke en undskyldning."

Einer Lydich (S), formand for Sundheds- og Omsorgsudvalget, Tårnby

færdigt endnu, og det skal drøftes med medarbejdere og borgere før valget, men retningen er sat bl.a. med fokus på værdighed, rekruttering og organisering. Udvalgsformanden forventer, at ældre og sundhed vil være et af valgets store temaer i Tårnby, men også i resten af landet.

- Drøftelserne om ældreplejen efter corona er kun lige begyndt. Der vil komme til at ske rigtig meget, forudser udvalgsformanden.

- Forhåbentlig først, når medarbejderne er restitueret, tilføjer psykolog Dorthe Birkmose. ○

Vi skruer op for gag og løjer

Fællesskab og hygge holder coronatræthed fra døren på plejecenter Engbo i Billund Kommune.

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

Jan Jørgen Petersen er glad. Beboerne på plejecenter Engbo er netop vaccineret mod covid-19 ligesom flere af medarbejderne. De er lykkedes med at holde både corona og coronatræthed fra døren.

- Vaccinen er en form for forløsning og et vendepunkt for os, som viser os lyset for enden af tunnelen. Vi kommer til at sænke skuldrene, men vi vil stadig være fokuseret på corona, og der vil stadig være mange restriktioner, siger plejecenterleder Jan Jørgen Petersen.

Han ser tilbage på et år, hvor corona har sat dagsordenen for alt, men fællesskabet samtidig er blevet styrket.

- Vi har lært en masse af coronakrisen, og vi har ikke haft nogen diskussioner om, hvad man ikke skal og skal. Alle har handlet og taget ansvar for at passe på hinanden. Medarbejderne har haft en meget høj arbejdsmoral, de har stillet op, og de har været fleksible med ekstra vagter osv.

De uundværlige

- Selvfølgelig er vi også trætte af corona, men vi har vænnet os til at gå med masker, holde afstand, skifte til rent arbejdstøj, spritte af osv. Så vi oplever ikke mere coronatræthed end andre. Vi kommer afsted på arbejde og møder ind til et stærkt fællesskab med kolleger og beboerne på plejecentret, siger Jan Jørgen Petersen, som bemærker, at hans bekendte, som arbejder hjemme, modsat virker til at være ved at få lejrskuffe efter årsskiftet.

På plejecenter Engbo har de også kunnet mærke stillingen under nedlukninger-

Jan Jørgen Petersen går lucia sammen med sine medarbejdere på plejecenter Engbo. Fra 1. januar er Jan Jørgen Petersen udnævnt til områdeleder for alle plejecentrene i Billund Kommune. Privatfoto

ne, hvor der næsten ikke har været nogen gæster i et år. I stedet har de skruet op for hyggen med lidt godt til kaffen, og der har været flere gag og løjer mellem kollegerne og med beboerne.

Slip kreativiteten løs

- Vi skal være alt for de ældre nu, vi skal både sikre plejen, omsorgen, samværet og kærligheden. Derfor har jeg også givet medarbejderne frie tøjler til at være kreative, så de kan skabe et hjemligt miljø, når de pårørende og frivillige stadig ikke kan komme i huset.

Den mulighed har medarbejderne på plejecenter Engbo grebet. Opdateringer på Facebook fra plejecentrets medarbejdere vidner om et højt antal aktiviteter og hyggestunder. Beboere og personale skærer græskar til halloween, og medarbejderne holder foredrag for beboerne om

deres tidligere rejser og oplevelser. De spiller rommy og brætspil, laver fuglekugler, bygger juledekorationer, går lucia, holder rensdyrjagt osv. Som en pårørende bemærker i kommentarsporet:

- Hvor er Engbo bare et godt eksempel på et perfekt plejehjem. Der bliver fokuseret så meget på beboerne, og personalet er fantastiske. Vi er så taknemmelige som pårørende for, at vores mor havnede netop her og især i denne tid.

Byrådet i Billund besluttede 15. december at nedlægge plejecenter Engbo sommeren 2021 for at opnå stordriftsfordele. Nu er det Jan Jørgen Petersens opgave at fastholde det gode fællesskab på plejecentret det næste halve år. Derudover træder han selv ind i ny rolle som områdeleder for kommunens plejecentre fra årsskiftet. ○

Plejehjemmet Engbo

- ▶ Plejehjemmet Engbo ligger i Stenderup-Krogager i Billund kommune. Centret har 10 faste beboere, 6 midlertidige pladser og 23 medarbejdere.
- ▶ Engbo har et fast kontaktråd. Derudover er der normalt et omfattende samarbejde med bl.a. centerråd, pensionistforening og menighedsråd.
- ▶ Centret har ikke haft et smitteudbrud med corona, og alle beboere og flere medarbejdere er nu vaccineret.
- ▶ Du kan følge plejehjemmet på Facebook.
- ▶ 15. december 2020 besluttede kommunalbestyrelsen at nedlægge plejecenter Engbo 30. juni 2021 for at opnå stordriftsfordele. Jan Jørgen Petersen fortsætter som daglig leder, men er derudover per 1.1. blevet forfremmet til områdeleder for alle plejecentrene i Billund kommune.

Foto: Niels Ahlmann Olesen, Ritzau Scanpix

Enevældet i Gentofte slutter

Gentofte's borgmester Hans Toft (K) fra-træder til maj. Tidligere håndboldspiller Michael Fenger overtager.

Gentofte er De Konservatives højborg. Syv kommunalvalg i streg har partiet fået absolut flertal, og i 2017 fik de 58 pct. af stemmerne. 13 af kommunalbestyrelsens 19 medlemmer er konservative. Nu siger manden bag succesen stop. Hans Toft forventer at overdrage borgmesterkæden 15. maj.

- Efter de mange år og i en alder af næsten 75 år ved næste valgperiodes begyndelse har jeg fundet det rigtigt at slippe tøjlerne og giver dem med stor glæde videre til Michael Fenger, siger Hans Toft.

58-årige Michael Fenger har siddet i kommunalbestyrelsen i 11 år og har været formand for flere udvalg. Han har også spillet flere hundrede kampe på det danske håndboldlandshold, heraf mange år som landsholdets anfører.

- Det er både et privilegium og særdeles spændende at skulle være borgmester i den kommune, hvor jeg er vokset op og gennem 50 år har haft en aktiv dagligdag. Jeg glæder mig til, at jeg i min nye rolle skal fortsætte det positive og konstruktive samarbejde med min egen gruppe, de øvrige politiske grupper samt kommunens dygtige organisation, siger Michael Fenger.

Alternativets eneste borgmester genopstiller ikke

Fanøs borgmester, Sofie Valbjørn, drop-per kommunalvalget.

Sofie Valbjørns navn står ikke på stemmesedlen til november. Det skyldes den politiske kultur i byrådet på Fanø, som hun ikke kan trække i sin retning.

- Jeg står alene med den måde, jeg vil lave politik på, siger Sofie Valbjørn til JyskeVestkysten.

Hun mener, kollegerne i byrådet er for optagede af egne interesser og egne vælgers interesser frem for fællesskabets. Efter tre år konkluderer hun, at det ikke er lykkedes at rykke byrådets politiske bane "en millimeter".

Ved kommunalvalget i 2017 stod lokalitetsens Kristine Kaas Krog til at blive borgme-

ster med et snævert flertal, som Valbjørn var iblandt. Efter 14 dages forhandlinger skiftede Valbjørn side og blev støttet af det tidligere mindretal, så hun selv kunne blive borgmester.

- Jeg oplever, at de tendenser, jeg så under konstitueringen dengang, og som fik mig til at skifte side, hvor man mere var optaget af sin egen magt end af politisk indhold, er fortsat i byrådsarbejdet, siger hun til JyskeVestkysten.

Sofie Valbjørn gør sin borgmesterperiode færdig, men hvad hun skal bagefter, er uvist. Hun har orlov fra en stilling som konsulent i Esbjerg Kommune og nævner, at hun stadig brænder for den grønne omstilling.

Foto: Ole Joern, Ritzau Scanpix

Lyt til Kommunen.dk

Tre af landets førende eksperter i valg og kommunalpolitik nørder igennem om kommunalvalgets detaljer i en ny podcastserie.

valglyd

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

Frem mod kommunalvalget den 16. november vil Kommunen.dk hver uge gå i dybden med valgkampens vigtigste historier i en podcast, som sendes ud til abonnenterne på nyhedsbrevet.

Tre af landets førende eksperter i kommunalpolitik vil øse af deres store viden om valgkampagner, deres indhold og effekter, ulighed i valgdeltagelsen, den nationale valgvind og svare på spørgsmål som: Hvor lang er en kommunal valgkamp, hvilke partier har mest på spil, personslagene - hvor tegner det til at blive mest interessant, bliver det et coronavalg eller et klimavalg - eller ingen af delene?

De tre eksperter i Kommunen.dk's podcastpanel er professor Kasper Møller Hansen, Københavns Universitet, forskningslektor og cen-

terleder Roger Buch, Danmarks Medie og Journalisthøjskole og professor Ulrik Kjær, Syddansk Universitet.

Flere på vej

Podcasten med titlen "Vi nørder valg" er den første fra Kommunen.dk, men Claus Theilgaard, ansvarshavende chefredaktør og udgiver, ser gerne, at der kommer flere.

Hvorfor vil DK Medier nu også producere podcast ved siden af flere web-medier og bladet Kommunen.dk?

- Fordi vi gerne vil tilbyde endnu mere indhold og ikke blot som tekst. Vi tror, podcast er et af fremtidens medier, allerede i dag lytter mange til podcast, og vi vil udnytte den store viden, der er i vores forskellige medier til at lave podcast med godt indhold.

Podcastserien om kommunalvalget slutter jo i efteråret, når valget er overstået. Vil der

"Der er jo masser af gode emner i vores medier, så det skal vi udvikle på, og jeg håber, der vil komme mange forskellige podcast fra os."

Claus Theilgaard, ansvarshavende redaktør og udgiver, DK Medier

så komme nye podcast fra DK Medier?

- Ja, der er jo masser af gode emner i vores medier, så det skal vi udvikle på, og jeg håber, der vil komme mange forskellige podcast fra os. Det kan være podcast om havenergi og om kommunale forhold.

I nyhedsbrevet

Den første podcast går i luften i slutningen af januar.

Det bliver abonnenterne på Kommunen.dk's nyhedsbrev, der får tilsendt et nyt afsnit i podcastserien "Vi nørder valg" hver uge frem til kommunalvalget. Abonnenter kan lytte til podcasten på deres mobiltelefon og computer ved at åbne linket i nyhedsbrevet.

Lyt til Kommunen.dk Podcast.

Vi nørder valg.

Roger Buch. Ulrik Kjær. Kasper Møller Hansen.

Ulrik Kjær, Roger Buch og Kasper Møller Hansen er de tre eksperter, som lytterne møder i den kommende podcastserie om kommunalvalget.

Foto: DK Medier

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz

Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi - og netværksleder i CareNet.

alfs@danish.care

Covid-19 har øget opbakningen til velfærdsteknologi i kommunerne

Siden corona-pandemien fik sit greb i Danmark, har vi blandt andet noteret stigende interesse for:

- Videokonsultationer, så patienten ikke skal ud af hjemmet, og medarbejderne ikke nødvendigvis skal ud til alle borgere i en tid med stor smittespredning.
- Digitale genoptræningsprogrammer, hvor man kan udføre sin træning hjemme i dagligstuen.
- Intelligente sensorer i bleer og senge, så medarbejdere ved, hvornår patienter har våd ble, eller hvornår patienten har risiko for at udvikle liggesår.

Helt overordnet har krisen afstedkommet, at landets kommuner i højere grad end tidligere har gjort brug af velfærdsteknologi.

Det viser en ny undersøgelse, som Danish.Care har udarbejdet i samarbejde med det nationale netværk for velfærdsteknologi, CareNet og Teknologisk Institut. Undersøgelsen har taget pulsen på de danske kommuners brug af velfærdsteknologi anno 2020, et år, der vendte op og ned på mange ting.

72 af landets kommuner deltog i undersøgelsen, der var den fjerde af sin art.

Her følger fem konkrete nedslag fra undersøgelsen, som kommer omkring barrierer, potentialer, arbejdsmiljø, implementeringsudfordringer, Covid-19 og gevinstrealisering:

1. Over 90 procent af landets kommuner melder tilbage, at de til dato kun i nogen eller mindre grad har indfriet deres velfærdsteknologiske potentiale.

Velfærdsteknologi og hjælpemidler er afgørende for at kunne fastholde det kommunale serviceniveau i en fremtid med færre ressourcer og flere borgere. Alligevel viser tallet her, at det fortsat halter med at få sikret det fulde potentiale for teknologiunderstøttelse i velfærdsindsatsen i den offentlige serviceproduktion. Dette er ikke nyt. I 2018 var det 88,4 pct. I 2019 92,4 pct. Når potentialet ikke indfries, er det for mig at se forbundet med implementeringsudfordringer i kommunerne. Mange kommuner indkøber de samme løsninger, og der er store forskelle på graden af effektiv implementering rundt om i landet. Der er kort og godt behov for mere teknologifokus i kommunerne og på reel gevinstrealisering. Den praktiske dag-til-dag-brug af velfærdsteknologi er simpelthen den største barriere, når det gælder om at indfri potentialerne. Løsningerne skal i brug, medarbejderne skal med i implementeringsfasen, og ledelsen skal prioritere indsatsen. Det stopper aldrig.

2. I 61,4 pct. af landets kommuner er implementering en barriere.

Velfærdsteknologi har til formål at aflaste og effektivisere arbejdsgange, så der frigives ressourcer, som kan bruges på andre opgaver og borgere med brug for særlig hjælp. Men hvorfor er der så mange barrierer, og hvorfor er dagligdagen med teknologi så svær? For mig at se afhænger implementering som så mange andre projekter i travle organisationer af fokus. Velfærdsteknologi handler som

Teknologi kan ikke erstatte mennesker, men er et udmærket supplement til menneskelig omsorg, erfarer stadig flere kommuner. Foto: Teknologisk Institut

mange andre forandringsprojekter om ledelse, engagement og ejerskab i hele værdikæden. Manglende lederfokus som barriere bonner op på hele 33 pct., hvilket har klar forbindelse til det uindfrie potentiale. Økonomi og umodne teknologier lander begge på cirka 40 pct. Manglende økonomi får en indsats til at halte, og umodne teknologier betyder, at løsningen af og til lover mere, end den holder. Leverandørens kompetencer tæller kun cirka ni pct. af barriererne. Skoen trykker mest hos driftsorganisationerne, hvor det gælder om at se muligheder i teknologien.

3. Kun 24 pct. af kommunernes medarbejdere har svært ved at acceptere teknologi som en del af den offentlige serviceproduktion.

Dette svar er interessant. Særligt medarbejderes accept af teknologiske interventioner i (sam-)arbejdet med den enkelte borger viser en del om teknologitiltagelsen på tværs af landet. I 2019 udgjorde skeptikerne 39 pct. og i 2018 33 pct. Der er altså øget åbenhed over for teknologi på sundhedsområdet, og 2020-undersøgelsen viser den største accept til dato. Personalet oplever, at teknologi hjælper, komplimenterer og forbedrer opgaveløsningen. Til spørgsmålet om, hvorvidt kommunerne inddrager frontmedarbejdere i tilstrækkelig grad i arbejdet med velfærdsteknologi, viser besvarelsen, at 100 pct. mener, at frontmedarbejderne involveres i en eller anden grad. Dette er klart vejen frem.

4. 95 pct. af landets kommuner melder tilbage, at velfærdsteknologi øger livskvaliteten for borgerne. 80 pct. af landets kommuner mener, at velfærdsteknologi giver et bedre fysisk arbejdsmiljø, og 48,6 pct. mener, at

Velfærdsteknologi handler som mange andre forandringsprojekter om ledelse, engagement og ejerskab i hele værdikæden.

der følger større arbejdsglæde med øget brug af velfærdsteknologi.

Dette er tre vigtige opmærksomhedspunkter omkring gevinsttyper. At livskvaliteten for borgere i dén grad scorer højt, viser, at teknologiunderstøttelse virker. Borgeren må formodes at opnå større grad af selvhjulpethed og uafhængighed af skemalagt pleje. Det fysiske arbejdsmiljø med tunge løft, skæve stillinger og andre fysiske belastninger kan forbedres med brugen af velfærdsteknologi, og det noterer hele 80 procent af besvarelsenerne. Cirka halvdelen af de adspurgte mener ligefrem, at arbejdsglæden vokser. Disse tal er stærke indikatorer for, at velfærdsteknologier anno 2020 er brugervenlige og assisterer borgeren og personalet og skaber kvalitet i hverdagen.

5. Over 90 pct. af landets kommuner mener, at velfærdsteknologi i nogen eller høj grad vil være et særligt indsatsområde i de kommende år. 52,9 pct. oplever, at kommunen har taget ny velfærdsteknologi og hjælpe-

midler i anvendelse grundet corona, mens yderligere 28 pct. forventer en øget brug fremover som følge af corona.

Midt i en pandemi, der udfordrer sundhedssystemet til det yderste, er det ikke overraskende, at kommunerne over en bred kam ser velfærdsteknologi som en del af løsningen nu og fremover. Særligt besvarelsenerne om velfærdsteknologi undervejs og efter covid-19 vidner om et stigende behov for borgernær teknologi på sundhedsområdet i Danmark. Resultaterne fra undersøgelsen viser samtidig, at flere og flere kommuner ser teknologien som tæt forbundet med den kommunale velfærd, og at teknologibaserede løsninger frigiver ressourcer til forbedret omsorg.

Teknologi kan oplagt været med til at sikre bedre fordeling af ressourcerne i en tid, hvor de berømte "varme hænder" er en knap ressource. Der vil i de kommende år være stor mangel på frontmedarbejdere, og selv om teknologien aldrig kan erstatte mennesker, viste 2020 os, at velfærdsteknologi både kan kompensere og supplere omsorgen ude i kommunerne.

Vi oplever lige nu et forstærket incitament til at fremme udvikling og implementering af velfærdsteknologi på tværs af landet. Det velfærdsteknologiske område er i rivende udvikling, og nye teknologivirkomheder blomstrer frem. Den innovationskraft har vores samfund brug for på sundhedsområdet. Vi skal derfor blive ved med at videndele på tværs af kommunale grænser og huske at belyse effekt og gevinstrealiseringer undervejs. Og så skal vi satse på borgerløsninger, der understøtter den fælles velfærd.

For der er brug for velfærdsteknologi og hjælpemidler som aldrig før. ●

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Kathrine Olldag er skatte- og kommunalordfører for Radikale Venstre

NU GÅR JAGTEN IND PÅ DE ADMINISTRATIVE UDGIFTER

2021 er valgår, og det kan mærkes. Også inde på Christiansborg, hvor fokus på velfærd øges, og partierne falder over hinanden for at love flere medarbejdere til ældre, skoler, daginstitutioner og hospitaler. Hvilke massive uddannelsesinvesteringer det vil kræve, hører vi til gengæld ikke meget om. For hvor skal alle disse kvalificerede ledige komme fra?

Lige så forudsigeligt er jagten gået ind på de eksterne konsulenter og administrative udgifter i det offentlige. Flere borgerlige partier mener, man kan spare helt op til 100 mia. kroner på driften i det offentlige. Og her er det som ofte før det administrative område, der står for skud. Ingen tvivl om, at nogle kommuner kan finde besparelser på administration, hvis de vil.

Hvis alle kommuner gjorde som de ti mest effektive, ville der samlet kunne spares 7,9 mia. kr., viser beregninger fra Vive og NB Økonomi.

Men at stikke kommunerne så stor en samlet spareøvelse ville være katastrofalt for de kommuner, der allerede har slanket administrationen. Det fremgår tydeligt af Social- og Indenrigsministeriets benchmarkingrapport for 2019.

En overvejende del af de kommuner, der har færrest omkostninger til administration, er kommuner med de højeste udgiftsbehov pr. borger. De har ganske enkelt over en lang årrække været nødt til at slanke administrationsomkostningerne. I den anden ende af skalaen kan interne politiske kampe og fløjkrige aflæses direkte i regnskabet som større administrative omkostninger end gennemsnittet.

Uundværlige kernemedarbejdere

En fristende radikal konklusion må være, at en sund kommune er afhængig af brede politiske aftaler henover midten.

Men tilbage til valgkampen.

Mange kandidater fra Socialdemokratiet til Nye Borgerlige vil i de kommende måneder kaste sig frådende over den kommunale administration, der beskrives som en flok højtuddannede døgenigte. Der går værdikamp i den, og det kommer til at handle om kolde versus varme hænder med et underliggende angreb på "eliten".

Men er der nogen, der har sat sig ind i, hvad en administrativ medarbejder i kommunen egentlig laver? At det er socialrådgiveren, sagsbehandleren, biologen, juristen, sekretæren, ingeniøren, skolekonsulenten og ham, der sidder i borgerservice, vi taler om? Det er også forvaltningscheferne og deres direktører. Og de decentrale ledere, f.eks. skole- og daginstitutionsledere. Den kommunale administration består af en masse kernemedarbejdere, uden hvem intet ville fungere.

Og så er det i øvrigt forskelligt, hvordan man i kommunerne bogfører udgifter til administrative omkostninger, hvilket blot gør diskussionen endnu mere kompleks.

Kontorhænder er også varme

Men måske kan vi af den kompleksitet lære, at det ikke giver mening at dele kommunens medarbejdere op imellem varme og kolde hænder. Borgerkontakt har de jo alle.

Om der kan spares på administration eller ej, kommer helt og aldeles an på, hvilken kommune du befinder dig i. Se det som en mulighed for innovation og oprydning, og lad være med at gøre det til en værdikamp.

Den gyldne middelvej er oftest den bedste.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

En ny politisk kultur

Foto: Philip Davali, Ritzau Scanpix

"Der går værdikamp i den, og det kommer til at handle om kolde versus varme hænder med et underliggende angreb på 'eliten'."

Et parti hvis politik ikke er helt færdigdefineret, som indkalder sine fremtidige medlemmer og vælgere til at hjælpe med finpudsningen, og som bygger på den grundpræmis, at Folketinget er stivnet i forældede (sam)arbejdsmønstre. Lyder det som noget, vi har hørt før?

Ja, det gør det da. Det lyder i den grad som 27. november 2013, da den livslange projektmanager og tidligere kortvarige radikale kulturminister Uffe Elbæk efter to måneders løsgængeri stiftede Alternativet. Det lyder også lidt som 8. januar 2021, da den livslange venstrepolitiker og nyudsprungne løsgænger Lars Løkke Rasmussen præsenterede "et forpligtende politisk netværk".

Et netværk, som "unge nok ville kalde en bevægelse. Jeg foretrækker at kalde det et mødested", som Lars Løkke Rasmussen formulerede det i sin introduktion og efterfølgende konsekvent gentog i diverse interviews. Omdrejningspunktet er indtil videre den hjemmeside larsloekke.dk, som han har haft i mere end et årti, men som nu i den givne anledning er ombygget til hvervekontor for netværket/bevægelsen/mødestedet.

Et udvalg af betegnelser, der rammer hver sin målgruppe, og som derfor er gode at have med alle sam-

Loyaliteten hos de gamle medkæmpere rakte kun, indtil det var åbenlyst, at den kun gik den ene vej.

men, når grunden skal lægges til ... - ja, til hvad der nu måtte komme ud af det.

Det handler vist mest om Lars selv, som Venstres politiske ordfører Sophie Løhde afmålt bedømte sin tidligere formands farvel til det parti, som han ifølge den nuværende formand Jakob Ellemann-Jensen "har givet meget", men som også "har givet meget til ham".

En tilføjelse der er formelt uangribelig men uvægerligt leder tanken hen på tøjkonto og rygekabine og rengøring af hotelværelser for hundehår.

Man mærker naturligt den kølige luft, og man bemær-

ker i særdeleshed det absolutte fravær af medfølgende tidligere partifæller. Loyaliteten hos de gamle medkæmpere rakte kun, indtil det var åbenlyst, at den kun gik den ene vej. Der er brændt nogle broer her.

En skillevej, man uundgåeligt måtte nå til, ligesom det skete for Uffe Elbæk, både i 2013 og sidste år.

Alternativet blev i sin tid stiftet især på ønsket om "en ny politisk kultur", en bestræbelse, det kom til at halte alvorligt med, da den skulle realiseres. På den baggrund er det muligvis ikke specielt uklogt, at Lars Løkke Rasmussen formulerer sig omvendt, idet han tager udgangspunkt i negationen, nemlig at han er "træt af en politisk kultur", som han et par sætninger senere beklender selv at have været en del af.

Men nu har han "lyst til at tænke anderledes, handle anderledes og være den jeg er - men på en ny måde", skriver han og dementierer dermed ikke ligefrem mistanken om, at hans projekt handler mest om ham selv. Den nye måde er da heller ikke mere ny, end at han fortsat fremfører det samme, som han til de daværende partifællers og regeringspartners forbløffelse introducerede midt under FV19-valgkampen og, det skal indrømmes ham, scorede en pæn mandatgevinst på. Det

virkede, men holdspil var det ikke.

Det får han til gengæld brug for, hvis hans netværk/bevægelse/mødested skal opfylde en funktion som partiforberedende forum. Som minimum den ene vej.

At stifte et parti og navnlig at gøre det Folketings-parat kommer ikke af sig selv. Bare spørg Simon Emil Ammitzbøll-Bille, som ramt af sen realisme opgav sit Fremad, spørg veganerne, som kun med en klorofyl-struttende kraftanstrengelse overvandt tilbageløbet af forældede vælgererklæringer, og spørg i særdeleshed Kristendemokraterne, som netop for femte gang har været ude i den ekstraparlamentære overlevelseskamp for at blive opstillingsberettigede igen til FV23.

Netop en af Kristendemokraternes fodfolk delte i sidste uge i et læserbrev i Berlingske sine erfaringer med, hvad der skal til. 50-100 frivillige til vælgererklæringerne, to-tre ansatte til at holde et partikontor kørende og et par millioner kroner til det løse. For Kristendemokraterne er det kun lykkedes, fordi det er et "vi-parti", konkluderer han.

Har han ret, og det har han naturligvis udenfor enhver tvivl, så kræver Lars Løkke Rasmussens projekt først og fremmest en ny politisk kultur hos hovedpersonen selv.

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Verdens bedste system udvikler sig stadig

Gennem de seneste 30 år, hvor jeg har været en del af det kommunale velfærdssystem, har det undergået mange og store forandringer. Det er samtidig en periode, hvor lokalsamfund af andre årsager end kommunalreformen har ændret sig.

Væk er det lokale posthus, som nu er erstattet af mange forskellige services rundt i hele kommunen. Den lokale politistation er nedlagt og erstattet af mere rullende politi hele døgnet. Lokale banker er erstattet af netbank og skypemøder. A-kasser samles, skoler nedlægges, og lokalsamfund forandres.

Ved at samle funktioner er der udover besparelser sket en professionalisering.

Mange offentligt ansatte oplever at blive udsat for dødstrusler og omtalt med de værste glosers. Dette til trods for, at de blot prøver at se problemstillinger fra flere vinkler og samle viden med henblik på at fordele de midler, der er, til den enkelte og til samfundets bedste.

Borgerne oplever forringelser

Det har været en periode, hvor mange nye opgaver er kommet til kommunerne. Hvor der ikke er fulgt midler med, har kommunerne i første omgang skabt plads ved at effektivisere driften. Senere er det blevet nødvendigt at prioritere opgaverne med den konsekvens, at borgere oplever, at dele af service-tilbuddene er forsvundet. Nogle opgaver overtages af civilsamfundet. Andre må borgerne vænne sig til i højere grad at klare selv eller med nye former for hjælp.

Et eksempel fra et mindre, men meget betydende område er, at tidligere tiders hjemmehjælpere ofte købte ind og lavede mad til den enkelte borger, hvilket var en omkostningskrævende ydelse.

I dag tilbydes madservice fra centralkøkkener. Kost med sikkerhed for, at mange forskellige diæter bliver produceret efter forskrifterne, og hvor selv den småtspisende får de rigtige mængder af vitaminer, mineraler og proteiner. Det er et godt eksempel på, at sammenlægning har optimeret en ydelse og gjort driften billigere.

Den kommunale ældrepleje er på den måde sluppet for at reducere på andre ydelser. Men for nogle borgere opleves det som et stort tab, at maden ikke bliver tilberedt i

hjemmet, eller at måltidet kommer varmt fra det nærmeste plejecenter. Og det er blot et af mange eksempler på de dilemmaer, som en fornuftig omlægning giver.

Øget pres

Som en konsekvens af en øget specialisering og minimering af senge på sygehusene har kommunerne fået mange nye opgaver. Opgaver, der er relateret til, at borgeren fortsat er en syg patient ved udskrivning og derfor har brug for en specialfaglig pleje og behandling. Det giver god mening, at man som patient kan være i sit lokalområde, at man ikke er udsat for smitterisiko på et sygehus, og at man undgår lange transporter. Men det kræver, at der skal skæres andre steder såsom på rengøring og anden praktisk bistand for at skabe råderum til opgaven. Økonomisk råderum, men i disse år også personale, da rekruttering er et tiltagende problem. Med en fortsat stigende ældrebefolkning og sygdomme relateret til livsstil er dette område udfordret.

Efter kommunalreformen er det generelt lykkedes med kommunernes overtagelse af de mange specialiserede opgaver, der tidligere blev drevet af amterne. Det har vist sig muligt at udvikle tilbuddene yderligere. Digitale hjælpemidler giver større uafhængighed og dermed værdighed og glæde for mange borgere.

At institutionerne er blevet bedre integreret med de øvrige kommunale tilbud og aktiviteter, har skabt en bedre hverdag for langt de fleste. Men det er et område, som fortsat kræver meget. På det specialiserede børne- og voksenområde øges efterspørgslen på ydelser og hjælpemidler væsentligt. Der er et forventningspres, som kan være meget vanskeligt at honorere. Det er en stor øvelse at sikre, inden for det råderum der er, at de, der taler højest og som måske får meget, men ønsker endnu mere, ikke skygger for dem, som på grund af psykisk sygdom eller en helt særlig udsathed ikke er lige så velformulerede, når de skal beskrive og argumentere for deres behov.

For mange udenfor arbejdsmarkedet

Også i dette område vil det være nyttigt fortsat at arbejde med brugerinddragelse. Det kunne være hensigtsmæssigt, men måske for ambitiøst at indgå i dialog med den enkelte og eventuelle interesseorganisationer om, hvordan mulighed og midler anvendes bedst. Kunne det for eksempel tænkes, at et kostbart hjælpemiddel kunne være med til at reducere de timer, hvor der ydes hjælp? Et godt regnestykke, hvis alle parter er enige om præmissen.

Siden kommunalreformen har hele beskæftigelsesområdet været præget af talrige reformer. Langt de fleste med det formål at få ledige og sygemeldte tilbage til arbejdsmarkedet og helst holde dem dér længst muligt. Alle data viser, at det at få en uddannelse og have tilknytning til arbejdsmarkedet reducerer behovet for hjælp fra sundhedssystemet og det sociale system. Ydermere viser alle opgørelser også, at børn af beskæftigede forældre har bedre chancer for at klare sig godt, og dermed blive aktive for samfundet. For nogle kræver det en massiv og meget langvarig indsats i alle områder af den offentlige organisation.

Igennem mange år har andelen af borgere i den arbejdsduelige alder udenfor arbejdsmarkedet været ca 20 pct. På den ene side kan man blive fortvivlet over, at det ikke er lykkedes at sænke det niveau, men på den anden side kan alle, der har bidraget, være stolte af, at vi ved hjælp af omskoling, kompetenceløft med mere har haft succes med at holde niveauet på trods af, at rigtig mange jobfunktioner er forsvundet.

Tonen er skærpet

Desværre er det ikke i disse år lykkedes at få flere unge til at gennemføre en uddannelse. FGU og den koordinerede ungeindsats forventes at gøre en forskel, men der er alt for

...for nogle borgere opleves det som et stort tab, at maden ikke bliver tilberedt i hjemmet, eller at måltidet kommer varmt fra det nærmeste plejecenter. Og det er blot et af mange eksempler på de dilemmaer, som en fornuftig omlægning giver.

mange, der på grund af psykiske problemer, manglende opbakning hjemmefra eller blot dårligt kammeratskab ikke kommer godt ind i deres voksentilværelse. Dette bør fortsat have et massivt fokus, da det er så afgørende for, at den enkelte får et godt liv, og at samfundet får en bidragende samfundsborger.

De senere år har også givet lokale politikere og den lokale ledelse i kommunerne en helt særlig udfordring i form af en hårdere tone fra det omgivende samfund. Mange offentligt ansatte oplever at blive udsat for dødstrusler og omtalt med de værste glosers. Dette til trods for, at de blot prøver at se problemstillinger fra flere vinkler og samle viden med henblik på at fordele de midler, der er, til den enkelte og til samfundets bedste. Det skal ændres, ellers bliver det vanskeligere at finde kvalificerede kandidater til både at stille op som politikere og ledere af opgaven med at fordele velfærden retfærdigt.

Så selvom meget er på rette vej, kræver det et fortsat særligt fokus og en særlig indsats, hvis et af verdens bedste velfærdssystemer skal bevares. Dette helst samtidig med, at det udvikles tidssvarende og opfylder de behov, vi som borgere efterspørger.

Helle Linnet

nyafgået formand for Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, FSD

Mere grundig kontrol og mere personale. DI og FOA giver bud på en bedre ældrepleje.

Thomas Vilhelm/Ritzau Scanpix

Uafhængige tilsyn er garant for kvalitet i ældreplejen

o kontrol

Af Jakob Scharff,
branchedirektør i DI

På baggrund af corona-situationen blev langt de fleste af statens uafhængige tilsyn med landets plejehjem aflyst i 2020. Og det samme ser nu desværre ud til at blive nødvendigt her i begyndelsen af 2021.

Mens folketingspolitikere og Ældre Sagen er bekymrede over konsekvenserne af de aflyste tilsyn, har beslutnin-

gen fået rådmænd i flere store kommuner til at trække på skuldrene og helt generelt så tvivl om ældretilsynets vigtighed og berettigelse som supplement til kommunernes egne tilsyn. Eksempelvis mener rådmanden for Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg Kommune, Jørgen Hein (R), at ældretilsynet sagtens kan undværes, og konkluderer, at det er "ressource-spild med dobbelttilsyn".

Med udmeldinger som disse må vi desværre konstatere, at der rundt omkring i kommunerne hersker en manglende forståelse for vigtigheden af troværdig og uafhængig kontrol med forholdene på plejehjemmene. En lang række sager har nemlig vist, at det uafhængige statslige tilsyn i mange tilfælde har givet påbud for kritisable forhold, som kommunernes egne tilsyn ikke bemærkede. Derfor burde kommunerne omfavne de uafhængige tilsyn, som er en forudsætning for at få udviklet tilbuddene og løst problemerne, før de vokser sig til hjerteskrænde sager om svigt, og samtidig giver de ældre og deres pårørende et bedre grundlag at vælge plejehjem ud fra.

I Dansk Industri er vi derfor helt enige med Ældre Sagen i, at et opgør med Ældretilsynet er den helt forkerte vej at gå. Tværtimod mener vi, at Ældretilsynet bør styrkes, og at der er behov for uafhængige tilsyn på langt flere velfærdsområder. Kommunerne agerer i alt for mange tilfælde både visitationsmyndighed, driftsenhed og tilsynsmyndighed. Det skaber mildest talt en u hensigtsmæssig kasketforvirring, som øger risikoen for fejl og i sidste ende går ud over de ældre beboere på plejehjemmene.

I Dansk Industri er vi derfor helt enige med Ældre Sagen i, at et opgør med Ældretilsynet er den helt forkerte vej at gå. Tværtimod mener vi, at Ældretilsynet bør styrkes, og at der er behov for uafhængige tilsyn på langt flere velfærdsområder.

Kommunerne agerer i alt for mange tilfælde både visitationsmyndighed, driftsenhed og tilsynsmyndighed. Det skaber mildest talt en u hensigtsmæssig kasketforvirring, som øger risikoen for fejl og i sidste ende går ud over de ældre beboere på plejehjemmene.

Personale nok til fremtidens ældre kræver massiv indsats nu

o demografi

Af Torben Hollmann,
sektorformand i FOA

V i har behov for at tiltrække over 40.000 social- og sundhedsansatte om bare ti år. Store årgange trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og samtidig stiger antallet af ældre.

Efterslæbet bliver svært at indhente. Men flere kommuner er klogeligt begyndt at tage problemet alvorligt og har sat nye initiativer i gang for at trække flere til faget. Men vi skal have alle med. Problemet er ikke geografisk begrænset. Det er landsdækkende.

I Aalborg Kommune satser man på at frigøre ressourcer ved at lade flere gå på fuld tid.

Der ligger et kæmpe potentiale på op til 2.000 fuldtidsstillinger i at tilbyde dem, der gerne vil, flere timer. I dag er otte ud af ti ansatte på ældreområdet ansat på deltid. Vi ved fra undersøgelser blandt medlemmerne, at omkring en ud af fem på deltid gerne vil op i tid.

Mange social- og sundhedsuddannede arbejder i dag i andre sektorer end ældreplejen. Det kan der være forskelli-

ge årsager til, men skal vi mindske risikoen for, at flere søger væk fra området, skal løn- og arbejdsvilkårene forbedres.

Bedre forhold for seniorerne kan også få flere til at blive længere på arbejdsmarkedet. Det kræver investering i arbejdsmiljøet, så man ikke slides ned efter et arbejdsliv i ældreplejen. Og det kræver senioraftaler.

Der er altså lavthængende frugter, som bare venter på at blive plukket.

I blandt andet Jammerbugt Kommune og Bornholms Regionskommune har man indført voksenelevløb på en større del af uddannelsen. Det har fået antallet af elever på skolerne til at stige markant.

Hvis man vil rekruttere flere til området, minder vi i øvrigt om, at antallet af elever, man sætter sig for at optage gennem den såkaldte dimensioneringsaftale, har effekt. FOA har derfor fokus på at få disse aftaler op på et tilstrækkeligt højt niveau, som kan sikre behovet for personale. Helst mindst på et niveau, som vi så i perioden 2008-2015.

» Indlægget er forkortet af redaktionen, men kan læses i sin fulde længde på www.kommunen.dk.

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

Direktør for Teknik og Miljø, Favrskov Kommune

Vi søger en ambitiøs og kompetent direktør, der er på hjemmebane i samspillet med politikere, borgere og medarbejdere. Du er engageret og har blik for kombinationen af effektiv drift og løbende udvikling og formår at sætte en tydelig retning for udviklingen af plan-, teknik- og miljøområderne i Favrskov Kommune.
Ansøgningsfrist 1. februar 2021

Jurist med speciale inden for almenboligområdet, Albertslund Kommune

Har du lyst til at arbejde i en mindre kommune med store ambitioner, engagerede medarbejdere og en samarbejdskultur der går på tværs af områder og niveauer? Vil du stå i spidsen for almenboligområdet og være en del af et jura-team der tilsammen løser et bredt spektrum af opgaver?
Ansøgningsfrist 18. januar 2021

Direktør Sundhed, Omsorg og Fritid, Randers Kommune

Randers Kommune søger en visionær, dedikeret og ambitiøs direktør, der kan håndtere en stor og kompleks opgaveportefølje på vigtige velfærdsområder samt på fritidsområdet.
Ansøgningsfrist 26. januar 2021

Udviklingskonsulent, Furesø Kommune

I Furesø Kommunes afdeling for Udvikling og Kommunikation har vi brug for en skarp og innovativ konsulent, der har flair for tværgående udviklingsopgaver, ledelsessparring og ambitioner om at bidrage til bæredygtig velfærd for færre ressourcer.
Ansøgningsfrist 18. januar 2021

Ældrechef, Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune (BRK) står over for at skulle ansætte en centerchef for Center for Ældre. En spændende stilling for dig med faglig indsigt og ledererfaring, som ønsker spændende udfordringer i en organisation i udvikling.
Ansøgningsfrist 20. januar 2021

Leder af SPPR og SR, Odense Kommune

Stillingen som leder for en del af PPR i Odense, nemlig Specialpædagogisk Psykologisk Rådgivning og Specialrådgivningen for Småbørn, er ledig. Derfor søger Center for Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse nu en ny leder til at lede psykologer, socialrådgivere, specialpædagogiske konsulenter og logopæder i SPPR og SR.
Ansøgningsfrist 17. januar 2021

Centerchef, Center for Job og Social, Lejre Kommune

Lejre Kommune er en lille kommune med store ambitioner og mod til at føre dem ud i livet. Vi lægger vægt på fællesskaber og på, at løsninger skal findes i fællesskab. Vi arbejder innovativt med udvikling af kvalitet og vi skaber løsninger og indsatser i tæt samarbejde med borgerne, med virksomhederne, med Vores Sted.
Ansøgningsfrist 18. januar 2021

En lang transportvej for drikkevand er spild af energi og belaster vores CO₂-regnskab, skriver Susan Münster.

Christian Lindgren/Ritzau Scanpix

Vand fra hanen gavner både miljø og velfærd

Af Susan Münster,
direktør i Danske Vandværker,
sm@danskev.dk

Undersøgelser viser, at noget af det, danskerne savner mest, når de - uden for disse corona-tider forstås - er på ferie i udlandet, er at kunne drikke rent og velsmagende vand direkte fra hanen. Nogle gange tror jeg, at vi tager det så meget for givet, at vi glemmer, hvor heldige vi er her i landet. Men vores model med mange lokale vandværker er under beskydning. Stærke kræfter arbejder for øget centralisering med få, store multiforsyningsselskaber, så modellen har brug for opbakning fra engagerede politikere i både kommuner og regioner. Vi må ikke glemme, at forsvinder den vandmodel, som vi har oparbejdet gennem årtier, får vi den aldrig igen, for vandværksdrift er en langsigtet investering.

Centralisering var ingen besparelse

Mandag Morgen har i en artikel slået fast, at Danmark er det mest centraliserede land i Nordeuropa. Mediet har blandt andet set nærmere på konsekvenserne ved færre og større kommuner. Formålet med kommunal-reformen var, skåret helt ind til benet, at borgerne skulle have mere kvalitet for pengene. Et forskerhold fra Aarhus Universitet har undersøgt kommunernes regnskaber for at se, om de bruger færre penge på deres opgaver end før reformen. Svaret er, at sammenlægningen ikke har givet besparelser. Men til gengæld har centraliseringen betydet, at borgerne i mindre grad føler, at de kan få indflydelse på lokale forhold, hvis de ønsker det. Præcis det samme vil ske, hvis vi samler forsyningen af drikkevand i få, store enheder.

Forbrugerdemokratiet på vandværket vil gå en hård skæbne i møde, og drikkevandet vil ikke blive billigere.

Danske Vandværker er en stærk forening med en lang tradition. En forening med dybe rødder i andelsbevægelsen og med forbrugere som sit dna. En forening baseret på et stort frivilligt engagement og et dybdegående kendskab til vandværksdrift og med en demokratisk ejerform, hvor man via den årlige generalforsamling på vandværket kan gøre sin stemme gældende. Vores beregninger viser, at det frivillige arbejde på landets mange forbrugerejede vandværker repræsenterer en værdi på omkring 175 millioner kroner hvert år. Vores mere end 1.800 vandværksmedlemmer, der leverer knap halvdelen af det danske drikkevandsforbrug, forsyner i overvejende grad borgerne i landområderne og i mindre bysamfund med et af de vigtigste levnedsmidler, nemlig det drikkevand, som ingen af os kan undvære særlig længe. Det forpligter i sagens natur, og derfor er både høj kvalitet og forsyningsikkerhed i højsædet på vandværkerne.

Sund fornuft i lokal vandforsyning

Når vi taler om infrastruktur i forbindelse med drikkevand, er det vigtigt, at vi skelner mellem by- og landområder. Den decentrale struktur med mange vandværker er den eneste rigtige i landområder og provinsbyer, for det giver ikke mening at transportere vand over lange afstande. Så der er både miljø- og klimagevinster ved en decentral struktur. En lang transportvej for drikkevand bruger unødigt meget energi og belaster vores CO₂-regnskab.

Overslagsberegninger viser, at det koster cirka 15 pct. ekstra i energiforbrug at transportere vandet 10 kilometer længere. Man kan derfor ikke sammenligne vandsektoren

Den decentrale struktur med mange vandværker er den eneste rigtige i landområder og provinsbyer, for det giver ikke mening at transportere vand over lange afstande.

med for eksempel elsektoren, når det gælder eventuelle fordele ved centralisering, for el er meget nemmere at transportere end vand. Centralisering af drikkevand er ikke særlig klimavenligt, og vi risikerer endda at få en ringere kvalitet, fordi vandet står længere tid i rørene.

Den decentrale vandmodel skaber nærhed til forbrugerne og giver gode muligheder for lokal kommunikation og samarbejde. Den decentrale struktur har stor betydning i mange lokalsamfund, hvor det er meget afgørende, at der er tæt dialog mellem vandværk, lodsejer og kommune om for eksempel indsatsplanlægning, vandforsyningsplaner samt beskyttelse af borer og mod forurening. Det er vigtigt med en grundvandsbeskyttelse i top og en drikkevandsforsyning, som både er energi- og miljøvenlig og samtidig af høj kvalitet. Sidst, men ikke mindst understøtter

vandværkerne mange steder det lokale erhvervsliv på fornemste vis.

Samarbejde er vejen frem

I Danske Vandværker mener vi ikke, at det giver mening at tvinge vandværkerne til konsolidering og på den måde centralisere produktionen af vores drikkevand, men samarbejde er en god vej frem mange steder. Det er derfor, at vi opfordrer vores medlemmer til at arbejde tæt sammen om for eksempel indkøb, drift og administration. Kort sagt opfordrer vi til, at der arbejdes sammen dér, hvor det giver mening, for på den måde bruger vi ressourcerne bedst muligt til glæde for ejer og forbruger, der som bekendt er den samme på de forbrugerejede vandværker. Og heldigvis ser vi et øget samarbejde blandt vandværker mange steder i landet med det resultat, at de forbrugerejede vandværker leverer vand til en uhyre favorabel pris.

På vandværkerne står vi over for afgørende forandringer og udfordringer i disse år. Vores demokratiske, forbrugerejede vandværker er pressede af krav om konsolidering fra politisk side og fra embedsmænd på nogle af landets største forsyningsselskaber.

Også ny regulering og forurening af grundvand udfordrer vandværkerne. Men som altid, når udfordringerne banker på døren, gælder det om at lægge en god strategi, og her i begyndelsen af året tager vi i Danske Vandværker hul på foreningens nye femårsstrategi "Fællesskab om drikkevandet", for vi er overbeviste om, at ejerskab og nærhed gør en stor forskel i danskernes hverdag. Det, håber vi selvfølgelig, er et synspunkt, som regionale og kommunale politikere deler, så de vil bakke op om vores værdifulde og effektive model for en decentral drikkevandsforsyning i Danmark. For en centralisering vil ikke nødvendigvis give bedre eller billigere drikkevand til borgerne.

Tomas Breddam (S) fylder 50 år 26. januar - de sidste halvandet år har han beklædt borgmesterposten i Roskilde.

Foto: Kim Matthiasi Leland/Gonzales Photo, Ritzau Scanpix

ROSKILDE**Vikaren, der voksede sig varm i borgmesterstolen**

Tomas Breddam (S) afløste populære Joy Mogensen som borgmester i Roskilde - i denne måned fylder han 50 og er klar til sin første borgmestervalgkamp.

Tomas Breddam (S) begyndte som vikar, men da Joy Mogensen under sin barselsorlov blev kulturminister, overtog han borgmesterposten i Roskilde på permanent basis. 26. januar fylder Tomas Breddam 50, og efter sin runde fødselsdag kan han så småt begynde at stille ind på sin første valgkamp som forsvarende borgmester.

Den bliver givetvis hektisk, men Tomas Breddam er ikke kommet sovende til sin nyvundne status. En af hans første opgaver var at håndtere en budgetbesparelse på 125 mio. kr., siden kom corona til med aflyst festival og udsat Tour de France-etape som særlige Roskilde-udfordringer.

Tomas Breddam navigerede succesfuldt gennem det hele. Og slap ud af sin forgængers lange skygge.

- Jeg vil gerne være en lige så god borgmester, som hun var, men jeg er egentlig sluppet for sammenligningerne. Måske ville det være anderledes, hvis jeg var en yngre kvinde, der overtog, ligesom Joy selv gjorde. Så tror jeg, risikoen havde været større for at være i ens skygge. Det er selvfølgelig svært at se for mig. For kollegerne i byrådet er det ikke sådan, man ser på hinanden. Der gik ikke lang tid, før de lærte at samarbejde med mig, sagde han i august til Kommunen.dk.

Tomas Breddam er født og opvokset i Karslunde og uddannet cand.techn.soc. ved Roskilde Universitet. Han har siddet i byrådet i Roskilde siden 2013, og inden han overtog borgmesterposten, var han formand for plan- og teknikudvalget, mens han i sit civile liv arbejdede som HR-partner på Campus Risø, Aarhus Universitet.

Privat er han gift med Dorte Wenøe Breddam, projektleder i Miljøstyrelsen, og sammen har de tre børn. ●

**Kommuner
Byråd****LEJRE:
Borgmester-veteran og tidligere KL-formand er død**

Lejres borgmester gennem 32 år og tidligere formand for KL Evan Jensen er død. Han blev 90 år. Evan Jensen sad i bestyrelsen for KL fra 1974 til 1998, og han var KL's formand i to valgperioder fra 1982-1986 og igen 1994-1998. Her kørte han parløb med Aarhus' borgmester Thorkild Simonsen (S). De to var i fire valgperioder skiftevis formand og næstformand. Evan Jensen bestred borgmesterposten for Venstre i Lejre i mere end tre årtier fra 1970 til 2001.

**GULDBORGSUND:
Byrådsmedlem går fra Guldborgsundlisten til S**

Dorte Sølling har meldt sig ud af Guldborgsundlisten med den begrundelse, at hendes "behov for intern politisk diskussion og politikudvikling er større end Guldborgsundlisten". Dermed skrumper listen fra 11 til 10. Efter få dage som løsgænger meldte hun sig ind i Socialdemokratiet, som dermed vokser fra seks til syv mandater i byrådet. Dorte Sølling opstillede for Guldborgsundlisten både ved KV13 og KV17, men blev først valgt i andet forsøg.

**REBILD:
Udvalgsformand skifter parti og forlader byråd**

Formand for teknik- og miljøudvalget i Rebild Kommune, Kim Edberg Andersen, skifter parti og forlader byrådet. Han hører nu hjemme hos Nye Borgerlige og ikke længere hos Dansk Folkeparti, som han har været medlem af i mange år. Kim Edberg Andersen forlader sin formandspost og sin plads i byrådet og overlader den til DF, så snart det helt formelt kan lade sig gøre. Han blev valgt til byrådet ved KV17.

**ASSENS:
Fynsk S-veteran takker af efter næsten 43 år**

42 år og ni måneder som byrådsmedlem, heraf 24 år som borgmester, blev det til for Finn Brunse (S), som fra årsskiftet ikke længere har sæde i Assens Byråd. En gammel benskade stopper ham i utide, så det sidste år af hans 11. valgperiode skal passes af Socialdemokratiets førstesuppleant Elmer Philipsen.

**ALLERØD:
Fraflytning betyder udskiftning i byrådet**

På grund af flytning fra kommunen trådte Bettina Hauge (S) ud af Allerød Byråd pr. 31. december. 1. stedfortræder gennem tre år Nicolai Abildskov Pallisborg overtager den ledige stol som permanent medlem af Allerød Byråd for resten af funktionsperioden indtil 31. december 2021. Han overtager også Bettina Hauges pladser i Børne og Skoleudvalget og Rådet for Bæredygtig Udvikling.

**SLAGELSE:
Eks-gruppeformand forlader DF i Slagelse**

Dansk Folkepartis tidligere gruppeformand Ann Sibbern er nu også tidligere DF'er. Hun fortsætter som løsgænger frem til KV21, men derefter bliver det et farvel til byrådet. Ann Sibbern blev valgt første gang ved KV13 og var Dansk Folkepartis spidskandidat ved KV17. Efter hendes exit fra partiet er DF repræsenteret med tre mandater i Slagelse Byråd.

**VIBORG:
Tidligere Venstre-borgmester død**

Poul Vesterbæk, tidligere Venstre-borgmester i Bjerringbro, er død, 78 år. Han var borgmester 2002-2006 og en af arkitekterne bag den nye Viborg Kommune, da han så flere fordele ved at indgå i en stor kommune end at fortsætte som mindre,

selvstændig kommune. Poul Vesterbæk var uddannet ingeniør, og før borgmester-årene var han blandt andet lektor ved ingeniøruddannelsen i Aalborg og i en årrække leder hos Grundfos, blandt andet som adm. direktør og vicekoncernchef.

**GLADSAXE:
Venstre skifter ud i byrådet**

Byrådsmedlem Henrik Bach Mortensen er fra årsskiftet ude af Gladsaxe Byråd. Han flytter til næsten-nabokommunen Rudersdal og fortaber derved sin valgbarhed i Gladsaxe. Han afløses af Venstres førstesuppleant Thekla Ravn, der ligesom Henrik Bach Mortensen opstillede første gang ved KV17. Han nåede dermed tre år i byrådet, mens hun i denne omgang må nøjes med et enkelt.

**BRØNDERSLEV:
K-veteran dropper byrådet**

Konservatives viceborgmester i Brønderslev, Karsten Frederiksen, har forladt byrådet efter 23 år fra nytår. Han overlader pladsen til Peter Stecher, der tidligere på måneden blev valgt til ny K-spids. Stecher overtager også posterne som viceborgmester, medlem af Økonomiudvalget, formand for Teknik- og Miljøudvalget og medlem af Børn- og Ungeudvalget.

**AARHUS:
Eks-R løsgænger er nu i S**

Efter tre uger som løsgænger er byrådsmedlem Eva Borchorst Mejnertz (eks-R) indtrådt i den socialdemokratiske gruppe i Aarhus Byråd. Hun forlod De Radikale i kølvandet på et tabt kampvalg om at blive R-spids ved KV21. Eva Borchorst Mejnertz er den første partiskifter, S har taget imod i denne byrådsperiode. Tidligere har S afgivet tre.

**VALLENSBÆK:
Konservativ veteran udtræder**

Med et år tilbage af sin sjette valgperiode er byrådsmedlem Anette Eriksen (K) trådt ud af Vallensbæk Byråd fra årsskiftet. Hun erstattes i byrådet af førstesuppleant John Sørensen, mens Jytte Bendtsen overtager hendes plads som 2. viceborgmester, og Morten Schou Jørgensen overtager hendes plads i bl.a. økonomiudvalget. Han afløses til gengæld af Ricky van Overeem som formand for Børne- og Kulturudvalget.

**BILLUND:
K doubler op med eks-V løsgænger**

Efter halvandet år som løsgænger og et forgæves forsøg på at stifte sin egen lokalliste har den fra Venstre ekskluderede Lars Hansen nu meldt sig som konservativ og fordobler dermed K-gruppen i Billund Byråd. Lars Hansen blev sidste år ekskluderet af

V-gruppen, efter at han stemte imod det ellers lovpligtige håndtryk ved grundlovsceremonier.

**NORDFYN:
Eks-S løsgænger går til SF**

Et halvt års tid efter, at hun forlod først posten som gruppeformand og derefter også Socialdemokratiet, skifter byrådsmedlem Pia Longet tilværelsen som løsgænger ud med et medlemskab af SF. Foruden politisk enighed forklarer hun det med, at SF'erne er "nogle utroligt behagelige mennesker at være sammen med". Skiftet til SF indebærer, at hun genopstiller ved KV21.

**KØBENHAVN:
Alternativet skifter ud i Borgerrepræsentation**

Alternativets gruppe i Københavns Borgerrepræsentation må nu for tredje gang vinke farvel til et medlem. Partiet undgår dog at blive halveret i forhold til KV17-valgresultatet på seks mandater, fordi det afgående medlem denne gang ikke kun skifter parti, men også forlader Borgerrepræsentationen og lader Alternativet beholde pladsen. Det er Badar Shah, der kalder sig "mere rød end grøn" og derfor har besluttet at skifte til Enhedslisten, som imidlertid ikke tager imod partihopere på valgte pladser. Han kunne altså enten blive løsgænger eller blive EL-medlem uden for Borgerrepræ-

sentationen, og han valgte så det sidste.

RINGKØBING-SKJERN: **Kristendemokraterne bliver næststørst**

Efte otte måneder som løsgænger har Jesper Lærke meldt sig ind hos Kristendemokraterne i Ringkøbing-Skjern. Dermed er Kristendemokraterne næststørst i byrådet med syv medlemmer efter Venstre med ni medlemmer i det 29 mandater store byråd. Jesper Lærke blev som den eneste valgt for Fjordlisten ved KV17, men har været løsgænger siden maj sidste år.

Forvaltning

FREDERICIA: **Kommunaldirektøren fritages for tjeneste**

Økonomiudvalget i Fredericia besluttede i sidste uge at fritage kommunaldirektøren, Annemarie Schou Zacho-Broe, fra tjeneste. Det sker som følge af en advokatundersøgelse, som Økonomiudvalget satte i gang før jul. 42-årige Annemarie Schou Zacho-Broe har været kommunaldirektør siden 2018 og var forinden velfærdsdirektør i kommunen. Hun er uddannet cand. scient.pol. og har tidligere været chef i Aarhus Kommune.

RINGSTED: **Konstitueret kommunaldirektør bliver fast**

Ringsted fastansætter sin konstituerede kommunaldirektør, Mette Jeppesen. Hun har været konstitueret siden juni og var inden da direktør for de tekniske centre i kommunen siden 2019. 50-årige Mette Jeppesen er uddannet cand. scient.soc. Tidligere har hun bl.a. været direktør i Dragør Kommune og ansat i andre kommuner og i KL.

BRØNDBY: **Brøndby henter chef i Socialministeriet**

Brøndby Kommune har ansat Dan Theolander Holmgreen som ny fagchef for Børne- og Familieområdet. Han starter den 1. februar 2021 og afløser Henriette Becker-Christensen, der er gået på pension. Dan Theolander Holmgreen kommer fra en stilling som kontorchef i Social- og Indenrigsministeriet i kontoret for Udsatte Børn. Han er cand.jur. og har mange års

erfaring fra socialområdet, herunder med det specialiserede børneområde.

HADERSLEV: **Ringkøbing-Skjern-chef rykker til Haderslev**

Helle Mikkelsen bytter Ringkøbing-Skjern Kommune ud med Haderslev og bliver fagchef for handicap og psykiatri. Hun har været i Ringkøbing-Skjern siden april 2018, hvor hun tog over som fagchef for handicap og psykiatri i Haderslev efter Inge Marie Vestergaard, der gik på pension. Tidligere har hun været ansat i Middelfart og Vejle kommuner.

SYDDJURS: **Ny Syddjurs-direktør fra Randers**

Byrådet i Syddjurs har peget på Katrine Axél som ny direktør, så direktionen kommer til at bestå af Katrine Axél, kommunaldirektør Rasmus Møller og direktør Poul Møller. 46-årige Katrine Axél kommer fra en stilling som sekretariatschef for Social og Arbejdsmarked i Randers Kommune, hvor hun har været ansat siden 2001 og også fungeret som mentor for nye ledere i kommunen.

RANDERS: **Nu dagtilbudschef med fem ansvarsområder**

Et enigt ansættelsesudvalg i Randers har peget på 44-årige Lars Lynghøj som ny dagtilbudschef. Han starter 1. februar og får ansvaret for fem dagtilbudsområder. Han kommer fra en stilling som områdeleder i Aalborg Kommune, hvor han også bor med sin kone og børn. Oprindeligt er han pædagog, og han har en diplomuddannelse i ledelse.

NYBORG: **Økonomichef bliver direktør**

Anders M. Sørensen har været ansat som økonomichef i Nyborg i 18 år, og fra 1. januar har han kunnet skrive økonomi- og digitaliseringsdirektør på visitkortet i stedet. Samtidig er stillingen som økonomichef nedlagt.

55-årige Anders M. Sørensen bliver som direktør en del af direktionen og får det overordnede ansvar for økonomi, løn, udbud og indkøb, digitalisering og it-sikkerhed, it-drift og infrastruktur. Han er uddannet cand.oecon. og har en master i offentlig ledelse.

ODENSE: **Ny stabschef fundet internt**

Lærke Kibsgaard Rask er udnævnt til ny stabschef for Politik og Strategi i Odenses Børn- og Ungeforvaltning. Her har hun siden 2017 været sekretariatschef for Ledelsessekretariatet. Som stabschef for Politik og Strategi får hun ansvaret for den politiske betjening af børn- og ungerådmanden og Børn- og Ungeudvalget samt understøttelse af den adm. direktør.

JAMMERBUGT: **Jammerbugt henter HR-chef i Hjørring**

Fra 1. februar hedder HR-chefen i Jammerbugt Kommune Heidi Bredekær Juul-Olsen. Hun kommer fra en stilling som afdelingsleder i Børne-, Fritids- & Undervisningsforvaltningen i Hjørring. 42-årige Heidi Bredekær Juul-Olsen overtager stillingen efter Henriette Petersen, som har fået nyt arbejde i Region Midtjylland.

Regioner

HOVEDSTADEN: **Regionsdirektør skifter til departementschef**

Sundheds- og Ældreministeriet henter Hovedstadens regionsdirektør Svend Særkjær som departementschef, oplyser regionen. I ministeriet afløser han departementschef Per Okkels, der går på pension 15. januar. Svend Særkjær var i forvejen vurderet blandt favoritterne til departementschefstillingen. Foruden i Hovedstaden gennem de seneste to år har han i fire år været regionsdirektør i Nordjylland og varetog før da gennem et årti forskellige lederstillinger i det daværende Sundhedsministerium.

HOVEDSTADEN: **Bodil Kornbek får dobbeltmandat tilbage**

Byrådsmedlem Bodil Kornbek (S) fra Lyngby-Taarbæk kan i 2021 også kalde sig regionsrådsmedlem. Hun er indsuppleret i stedet for Hanne Andersen, der har måttet stoppe i det regionalpolitiske

arbejde efter alvorlig sygdom. Også i foregående valgperiode var Bodil Kornbek indehaver af et dobbeltmandat de samme to steder, men hun missede genvalg til regionsrådet ved KV17.

SJÆLLAND: **Enhedslisten reduceret fra tre til to**

Enhedslisten i Regionsråd Sjælland er fra årsskiftet reduceret fra tre til to medlemmer. Regionsrådsmedlem Jørgen Holst bliver løsgænger og smækker døren kraftigt efter sig. Han finder, at "modsætningerne mellem det, Enhedslistens regionsbestyrelse siger og gør internt, og det, vi tidligere har stået og arbejdet for, er blevet alt for store". Han forsikrer dog, at han vil stemme stort set, som han plejer, og ikke gå ind i noget andet parti.

Staten

Erhvervsminister Simon Kollerup på sygeorlov

I en kort pressemeddelelse oplyser Statsministeriet, at erhvervsminister Simon Kollerup (S) går på sygeorlov. Han oplyser selv på Facebook, at det skyldes mavesår. Ifølge Berlingske blev ministeren ramt af sygdom før jul, og han har siden været tilbage på nedsat styrke. Men det er altså nu konverteret til en orlov. Klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen (S) vikarierer for Kollerup. Også finansminister Nicolai Wammen (S) er på orlov - dog fædrende. Skatteminister Morten Bødskov (S) er derfor fungerende finansminister. Beskæftigelsesminister og minister for ligestilling Peter Hummelgaard (S) er også på fædreorlov. Her er uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen (S) vikarierende.

STYRELSE **Ny direktør i Digitaliseringsstyrelsen**

Digitaliseringsstyrelsen henter Københavns direktør i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen Tanja Franck som sin nye direktør pr. 1. februar. Hun har været adm. direktør i København siden 2018 og har inden da været direktør for Udlændingestyrelsen, departementsråd i Statsministeriet og afdelingschef i Beskæftigelsesministeriet.

Organisationer

ICLEI **Aalborg får post i globalt netværk for bæredygtig byudvikling**

Aalborg Kommune har siden 1994 været medlem af ICLEI - et globalt netværk, som arbejder for bæredygtig byudvikling. Nu er byrådsmedlem Lasse Frimand Jensen (S) trådt ind i ICLEI's bestyrelse, oplyser kommunen. ICLEI har mere end 160 medlemmer fordelt på over

35 europæiske lande. Globalt har ICLEI omkring 1.500 medlemmer. Lasse Frimand Jensen sidder blandt andet i Miljø- og Energiudvalget og er bestyrelsesformand i Aalborg Forsynings Vanddivision. Derudover i bestyrelsen hos brancheorganisationerne Danva og Dansk Fjernvarme.

Ridder af Dannebrog

Byrådsmedlem i Gladsaxe **Kristian Niebuhr**
Byrådsmedlem i Halsnæs **Helge Friis**
Byrådsmedlem i Halsnæs **Steen Hasselriis**
Byrådsmedlem i Halsnæs **Helle Vibeke Lunderød**

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

En god valgplakat hænger ved - helt ind i boksen

De virker. Måske.

Ifølge en dansk undersøgelse fra 2009 kan kandidater ved kommunalvalg hapse seks-syv pct. af de andre partiers og 12-13 pct. af partifællernes stemmer ved hjælp af valgplakater alene.

I dag er eksperterne noget mere lunkne overfor skilteskoven.

“Selvfølgelig har valgplakater stadig en vis effekt, men enhver marketingkampagne

skal vurderes i forhold til alternativerne.” Sådan skrev Børsen-blogger Steffen Hedebrandt som optakt til kommunalvalget i 2017.

Han minder om, at valgplakaters effekt udvandes, når der er (for) mange af dem i bybilledet.

Og eftersom næsten alle kandidater til kommunalvalg får massefremstillet mat-

chende og ret ens plakater med brystbillede, kandidatnavn og partilogo til omkring 20 kr. stykket, må de formodes at være en ret tvivlsom investering.

Men fortvivl ej. Kommunen.dk's redaktion har stået på hovedet i arkiverne for at finde inspiration til KV21-kandidater, der ønsker at skille sig ud.

Vi fandt fire virkemidler, der holder.

Og i øvrigt også fint kan bruges virtuelt:

- Attraktiv hud. (Med forbehold for metoo 2.0.)
- Sej selvudlevering. Med værdigheden i behold.
- Tag pis på modstanderne.
- Genkendelse vinder vælgernes gunst. Værsgo og selv tak!

Kilder: Børsen og videnskab.dk

Foto: Henning Bagger, Ritzau Scanpix

Foto: Jens Dresling, Politiken, Ritzau Scanpix

De sagde ellers, at sex sælger

PIRRING-EFFEKTEN: Man kan hurtigt komme galt afsted i dag, men i 2017 var Venstre i Aalborg hverken bange for at skrive “sex” eller spille på kønsstereotyper i deres kampanjer. Her et eksempel fra Aalborg med to jurastuderende, der imidlertid ikke blev valgt ind. Det kvindelige blikfang i front, Sólbjörg Jakobsen, har siden skiftet parti og er dag spidskandidat for Liberal Alliance i Aalborg.

Et andet eksempel er den håbefulde sherif John Erik Wagner, der gjorde sig internatio-

nalt bemærket ved at optræde næsten afklædt på sine plakater ved forrige folketingsvalg. I årevis har han troligt stillet op til både folketings-, kommunal- og regionsrådsvalg for partier som Velfærdslisten, Kærlighedspartiet, Regnbuefolket og Befri Christiania, men valgt er han aldrig blevet. Han gør ellers alt det, markedsførings-eksperterne anbefaler, hvis man vil huskes og holdes af: Får folk til at smile, sætter sig selv på spil og fortæller spændende historier. ●

Foto: Jacob Ehrbahn, Ritzau Scanpix

Foto: Nils Meilvang, Ritzau Scanpix

Sarkasme, der kiler sig ind

GØGEUNGEFFEKTEN: Små kommenterende “gøgeungeplakater”, der på en gang udstiller modstandernes uopfindsomhed og sætter sig selv i scene som et forfriskende pust, er blevet et hit. Venstres Caroline Stage valgte ved seneste kommunalvalg at få trykt sin egen tørre kommentar til skilteskoven: “...eller stem på Den blå kost”. Det selvironiske øgenavn brugte Caroline Stage både i

2013 og 2017. Hun blev valgt begge gange og nåede at sidde i Københavns Borgerrepræsentation seks år, før hun forlod politik.

Også Enhedslisten har spillet på “Gøgeunge-effekten”, som Berlingskes Torben Weirup har døbt fænomenet. Med en trekantet plak at gav de ved seneste kommunalvalg kandidaterne tag over hovedet som kommentar til bolig manglen i København. ●

Foto: Jens Dresling, Politiken, Ritzau Scanpix

Foto: Jens Dresling/Politiken/Ritzau Scanpix

Det lille, men tydelige twist

RASMUS-MODSATEFFEKTEN: Tidligere formand for DF i Helsingør og medlem af hovedbestyrelsen Freja Södergren skilte sig ved seneste kommunalvalg ud ved at vende sit portræt på hovedet. Enkelt, men iøjnefaldende i en tæt skov af ret ens valgplakater. Hun blev ikke valgt til byrådet, hvor hun ellers havde afløst

en partifælle et lille års tid. Til gengæld blev hun valgt til regionsrådet i hovedstaden.

Om så simple kneb virker i valgkampen skal være usagt, men flere har brugt det. Og vel blev konservative Lars Carstensen ikke borgmester i Furesø, men viceborgmester blev han da. ●

Foto: Nils Meilvang, Ritzau Scanpix

Foto: Peter Ravn Lund

Fælles historier fænger (også i politik)

HUSKER-DU-EFFEKTEN: Valgplakaterne havde deres gyldne periode mellem 1925 og 1960. Det var gerne flotte grafiske plakater med et budskab, fortæller professor ved KU Peter Nedergaard i sin bog “Valget er dit! - den danske valgplakat i 100 år”. I dag begrænser de fleste sig til et venligt portræt, kandidatnavn, partilogo og, hvis bølgerne går højt, et kort slogan. Der er langt mellem de sjove, gennearbejdede, historiefortællende plakater, men ved seneste kommunal-

valg havde københavnske Neil Bloem fra SF fået fremstillet sig selv som muskelsvulmende superhelt i kampen imod onde kapitalister og uretfærdighed. Han blev dog ikke valgt.

Det gjorde til gengæld den radikale museumsinspektør fra Varde, Holger Grumme Nielsen med sin “Find Holger”-udklædning, som han ellers selv anså for lidt et sats. Plakaten blev endda af onlinemediet Format kåret som en af de 14 mest kreative ved KV17. ●